

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Jedna až pět, to je náš svět“

Základní škola a Mateřská škola Rájec,
okres Šumperk,
Rájec 49
příspěvková organizace

pedagogický sbor školy

Školní rok 2022/2023

Obsah

1	Identifikační údaje.....	5
2	Vize.....	6
3	Charakteristika školy.....	7
3.1	Charakteristika školy.....	7
3.2	Charakteristika pedagogického sboru.....	8
3.3	Dlouhodobé projekty.....	8
3.4	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty.....	8
4	Charakteristika ŠVP.....	8
4.1	Charakteristika ŠVP.....	8
4.1.1	Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.....	9
	Podpůrná opatření.....	9
4.1.2	Vzdělávání nadaných žáků.....	10
4.2	Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie na úrovni školy.....	10
4	Učební plán.....	15
5	Učební osnovy.....	16
5.1	Jazyk a jazyková komunikace.....	16
5.1.1	Český jazyk a literatura.....	16
	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	19
5.1	Jazyk a jazyková komunikace.....	32
5.1.2	Anglický jazyk.....	32
	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	34
5.2	Matematika a její aplikace.....	38
5.2.1	Matematika.....	38
	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	41
5.3	Informatika.....	56
5.3.1	Informatika.....	56
	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	59
5.4	Člověk a jeho svět.....	67
5.4.1	Prvouka.....	67
	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	71
5.4	Člověk a jeho svět.....	82
5.4.2	Přírodověda.....	82
	Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	86

5.4 Člověk a jeho svět.....	94
5.4.3 Vlastivěda.....	94
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	97
5.5 Umění a kultura.....	103
5.5.1 Hudební výchova.....	103
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	106
5.5 Umění a kultura.....	120
5.5.2 Výtvarná výchova.....	120
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	124
5.6 Člověk a zdraví.....	131
5.6.1 Tělesná výchova.....	131
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	135
5.7 Člověk a svět práce.....	150
5.7.1 Pracovní činnosti.....	150
Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu.....	154
6 Průřezová témata.....	160
6.1 Osobnostní a sociální výchova.....	160
6.2 Výchova demokratického občana.....	160
6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.....	161
6.4 Multikulturní výchova.....	161
6.5 Environmentální výchova.....	161
6.6 Mediální výchova.....	162
7 Hodnocení žáků.....	162
7.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků.....	162
7.2 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení.....	165
7.2.1 Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií.....	165
7.2.2 Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií.....	166
7.2.2.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření.....	167
7.2.2.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.....	168
7.2.2.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření.....	169
7.3 Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií.....	170
7.4 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	172

7.5 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách.....	172
7.6 Způsob získávání podkladů pro hodnocení.....	173
7.7 Pravidla chování žáků.....	175
7.8 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	176

1 Identifikační údaje

JEDNA AŽ PĚT, TO JE NÁŠ SVĚT

**Školní vzdělávací program Základní školy a Mateřské školy Rájec, okres Šumperk,
Rájec 49, příspěvkové organizace**

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk
Adresa školy: Rájec 49, Zábřeh, 789 01
Ředitelka školy: Mgr. Jana Grünwaldová
Kontakty: tel: 583 415 357, 603 546 286
email: skola@zsmsrajec.cz

Zařazení do školského rejstříku: 1.11.2005

IČO: 75029081

IZO:102668698

RED-IZO: 650022319

Zřizovatel: Obec Rájec
Rájec 98
789 01 Zábřeh
Kontakty: tel: 583 416 920
email: obec.rajec@seznam.cz

Platnost dokumentu od 1.9. 2022

Verze 6.

razítko školy

.....
podpis ředitelky

2 Vize

Chceme být školou přístupnou všem.

Chceme:

- žákům nabídnout příjemné a kamarádské prostředí, ve kterém by se mohli svobodně a bezpečně rozvíjet, malý počet žáků ve třídách vnímáme jako velkou výhodu
- aby poznatky zůstaly žákům nejen v hlavách, ale i v srdcích po celý život
- aby myšlenka na školu vzbuzovala v našich žácích příjemné pocity, aby sem rádi každé ráno přicházeli a až budou odcházet, aby se sem rádi vraceli
- aby do života odešli nejen se znalostmi, ale také jako lidé se sebeúctou a zdravou sebedůvěrou
- aby měli rádi lidi bez rozdílu a dokázali pomoci potřebným
- aby pochopili hodnoty lidské důstojnosti
- aby uměli naslouchat a vytvářeli si svůj vlastní názor a dokázali ho vyjádřit, ale také vyslechnout jiný a přijmout ho
- aby pochopili, že k životu jsou nutná nejen práva, ale i povinnosti
- aby se uplatnili v životě a dokázali se vyrovnat s případnými neúspěchy
- aby se dokázali dobře rozhodnout a zodpovídat sami za sebe s klidem a rozvahou, nikoliv agresivně
- aby se žáci bez problémů začlenili do velkých kolektivů na 2. stupni
- aby podmínky výuky byly srovnatelné s plně organizovanými školami (vybavení školní zájm. činnost)
- aby se žáci uměli orientovat v digitálním prostředí, bezpečně a sebejistě jej používat a při jejich realizaci uměli využívat kritické myšlení a kreativitu

3 Charakteristika školy

3.1 Charakteristika školy

Základní školu Rájec tvoří jedna budova se dvěma třídami a družinou, a technickým zázemím – kabinetem, skladem – kuchyňkou, WC pedagogů, WC žáků, sborovnou. Za budovou školy se nachází školní pozemek se školní zahradou.

Mateřská škola je umístěna v budově obecního úřadu, tvoří ji 4 místnosti a sociální zařízení, vedle je budova školní jídelny a kuchyně. K budově patří také zahrada mateřské školy, ve které bylo vybudováno velmi pěkné hřiště pro děti, přístupné veřejnosti v odpoledních hodinách, z prostředků EU.

Škola byla plánována pro 1.- 5. ročník, vždy s několika třídami v ročníku. Základní škola má právní subjektivitu od 1.12. 2002, nemovitý majetek je bezúplatně zapůjčen zřizovatelem školy, jímž je Obec Rájec.

V současné době má škola 5 pedagogických pracovníků (z toho 1 vychovatelka a 1 asistent pedagoga). Provoz školy a jídelny zajišťuje školnice, kuchařka a vedoucí stravovny. Dále výuku zajišťují další pedagogové přijímaní na dohody. V mateřské škole pracuje vedoucí, učitelka a školnice.

Budova ZŠ

Původní škola byla postavena v roce 1820 a v roce 1898 byla přestavěna na jednopatrovou. Stalo se tak za starostů Jana Loučného z Rájce a Františka Deutscheho z Teodorova. Prvním učitelem byl N. Golda, po něm následovala řada dalších. Naše škola je tedy více než stoletá, což s sebou nese stálou péči o údržbu. Přízemí tvoří tři místnosti, které jsou užívány jako školní družina a největší z nich jako tělocvična. Hodiny tělocviku bývají také v sále kulturního domu nebo na přilehlém zatravněném hřišti. Dále jsou zde dvě místnosti kabinetu, kuchyňka, sklep, úklidová komora, WC pedagogů. V prvním patře jsou dvě třídy, sborovna, WC žáků. Budova má také půdu. Do dvora byla přistavěna kotelna a sklad paliva. K pobytu venku o přestávkách využíváme školní zahrady.

V současné době jsou třídy vybaveny počítači, notebooky a interaktivními tabulemi. Další notebook s tiskárnou a kopírkou je umístěn ve sborovně školy. Třídy jsou prostorné, světlé a vybaveny výškově stavitelným nábytkem. Vyučujícím slouží notebooky. Ve školní družině je umístěna televize s DVD přehrávačem. Podlaha byla nově pokryta zátěžovým kobercem.

Kuchyně a jídelna

Kuchyně byla nově rekonstruovaná, vaří se zde pro školu, školku a od 1.1.2016 pro MŠ Mírov. S kuchyní je spojena jídelna – také velmi pěkně opravena. Také tato budova je dost stará, proto máme problémy s údržbou.

3.2 Charakteristika pedagogického sboru

V současné době (2023/2024) má škola a školka 13 pracovníků. Škola má dvě učitelky – aprobované, jednu neaprobovanou, vychovatelku – aprobovanou, vychovatelku, 2 asistenty pedagoga, školního asistenta a školnici. V mateřské škole pracují také dvě aprobované učitelky, školní asistent, asistent pedagoga a školnice, vedoucí ŠJ a kuchařku. Ze Šablon přijímáme školní asistentky do MŠ a ZŠ.

3.3 Dlouhodobé projekty

Naše škola byla zapojena do projektů EU – Investice do rozvoje vzdělávání – OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost Šablony I – III, které končily k 30.6.2023, od 1.9. pokračujeme Operačním programem Jan Amos Komenský.

Dalším projektem je Olympijský víceboj, Les ve škole, Školní mléko, ovoce do škol.

3.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Při základní škole pracuje školská rada, jejímiž členy jsou:

Předsedkyně – Petra Bartoňová

Členové – Jana Domluvilová, Ing.Marek Papoušek

Členové školské rady schvalují provozní dokumenty školy, výroční zprávu aj. Dále pomáhají při akcích pořádaných školou, jako je vánoční besídka či rozloučení se školním rokem. Někteří s námi jezdí i na výlety.

Školským poradenským zařízením je Pedagogicko-psychologická poradna Olomouckého kraje, pracoviště Šumperk, Husitská 12, 78701, Šumperk, tel: 583 215 279, e-mail: pppsumperk@seznam.cz

Ve spolupráci s obcí Rájec pořádáme vánoční besídku a při organizaci Dne matek spolupracujeme s KDU-ČSL Rájec.

4 Charakteristika ŠVP

4.1 Charakteristika ŠVP

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV a z analýzy vlastních možností a schopností pedagogického sboru, požadavku rodičů a navázáním na tradice školy.

- Chceme, aby v naší škole bylo vytvořeno především bezpečné rodinné prostředí pro žáky. Pocitem bezpečí chápeme pocit každého žáka, že do školy přichází s důvěrou a beze strachu,

že se může svěřit, že mu nasloucháme, snažíme se ho pochopit a snažíme se mu pomoci s problémy a starostmi.

- Chceme být otevřenou školou, komunikovat a připravit žáky pro celoživotní vzdělávání.
- Chceme, aby naše škola byla centrem kultury a vzdělanosti v obci.
- Naše žáky povedeme k zodpovědnosti a spolupráci, naučíme je respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
- Budeme upevňovat školní tradice ve spolupráci se žáky, aby byly jejich nedílnou součástí.
- Budeme u žáků rozvíjet vnímavost k lidem, podporovat kladný vztah k životu a k životnímu prostředí, vytvářet u žáků potřebu projevit pozitivní cit v chování, jednání a prožívání životních situací.
- Budeme učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické a duševní zdraví a být za ně zodpovědní.
- Budeme žáky učit pěstovat a rozvíjet sociální vztahy s osobní zodpovědností.
- Budeme podněcovat žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování, k zodpovědnému a sebekritickému řešení problémů tak, aby byli schopni uplatňovat demokraticky a svobodně svá práva a povinnosti.
- Povedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.

4.1.1 Vzdělávání žáků se specifickými vzdělávacími potřebami

Žáci se specifickými vzdělávacími potřebami

V případě, že se u některého z žáků začínají projevovat příznaky SPU, posíláme je do pedagogicko-psychologické poradny nebo do speciálně pedagogického centra. Po vyšetření a poradě s odborníky žákům SPU vhodně kompenzujeme. Vždy přihlížíme na SPU, jak při práci, tak při hodnocení. Ve spolupráci s rodiči používáme slovní i písemné hodnocení, popřípadě kombinaci obou (v případě, že rodiče nejsou proti). Hodnotíme pravidelně na třídních schůzkách. Řídíme se vyhláškou č. 27 ze dne 21.1.2016 o vzdělávání žáků se speciálními potřebami a žáků nadaných. Vyhláška upravuje vzdělávání následujícím způsobem:

Při postupech upravených touto vyhláškou se přihlíží ke všem vyjádřením žáka v záležitostech týkajících se jeho vzdělávání s ohledem na jeho věk a stupeň vývoje; o těchto záležitostech se žákovi poskytují dostatečné a vyčerpávající informace pro utvoření názoru. Při postupech upravených touto vyhláškou se dbá, aby byly v souladu se zájmem žáka. Veškerá sdělení upravená touto vyhláškou jsou poskytována žákovi nebo zákonnému zástupci žáka srozumitelným způsobem.

Podpůrná opatření

1. Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Podpůrná opatření prvního stupně nemají normovanou finanční náročnost.

2. Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola nebo školské zařízení (dále jen „škola“) žákovi využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

3. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

4. Podpůrná opatření se poskytují samostatně nebo v kombinacích různých druhů a stupňů v souladu se zjištěnými speciálními vzdělávacími potřebami žáka. Konkrétní druh podpůrného opatření lze poskytovat pouze v jednom stupni.

5. Členění konkrétních podpůrných opatření do stupňů, pravidla jejich použití a normovaná finanční náročnost podpůrných opatření druhého až pátého stupně jsou stanoveny v příloze č. 1 k této vyhlášce.

4.1.2 Vzdělávání nadaných žáků

Péče o nadané žáky probíhá v několika rovinách:

- individuální přístup
- rozvoj schopností
- dovedností a nadání.

Nadaným žákům ve třídách bez rozšířené výuky nabízíme možnost dalšího rozvoje individuálním přístupem a v zájmových kroužcích.

4.2 Klíčové kompetence a výchovně vzdělávací strategie na úrovni školy

Klíčové kompetence

Výchovně vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Wybíráme a využíváme pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie.

Plánujeme, organizujeme a řídíme vlastní učení.

Projevujeme ochotu věnovat se dalšímu studiu.

Motivujeme k učení, vysvětlujeme jeho smysl a cíl, podněcujeme k touze po nových informacích.

Vyhledáváme a třídíme informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využíváme v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.

Uvádíme věci do souvislostí, propojujeme do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho vytváříme komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.

Pozorujeme a experimentujeme, získané výsledky porovnáváme, kriticky posuzujeme a vyvozujeme z nich závěry pro využití v budoucnosti.

Poznáváme smysl a cíl učení, vytváříme pozitivní vztah k učení, hodnotíme vlastní pokrok, plánujeme, jak učení zdokonalit.

Učíme využívat k učení vlastní zkušenosti a poznatky.

Vedeme žáky k používání správné terminologie.

Vedeme k systematickému pozorování, k popisu a hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení.

Učíme práci s chybou.

Zapojujeme žáky do soutěží a olympiád.

Kompetence k řešení problémů

Vnímáme nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznáváme a snažíme se pochopit problém, přemýšlíme o příčinách problému, promýšlíme a plánujeme způsob řešení.

Vyhledáváme informace vhodné k řešení problému, využíváme získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení.

Podporujeme samostatné řešení problému (i netradiční), volíme vhodné způsoby řešení.

Hodnotíme výsledky svých činů a sledujeme pokrok při zdolávání problému.

Vedeme žáky k vytváření postojů k problémům.

Používáme kritické myšlení a možnost obhajoby vlastního rozhodnutí.

Podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémových situací.

Kompetence komunikativní

Prostřednictvím základních komunikačních dovedností pomáháme žákům hledat cestu založenou na dobrých mezilidských vztazích a vytvářet příležitosti k rozvíjení pozitivních interakčních vztahových dovedností pro život (aktivní naslouchání, vedení dialogu, obhajování stanovisek, vyjednávání, komunikace v týmu, podřízení se, vedení apod.

Rozvíjíme u žáků dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi (odmítání, řešení konfliktu a rizikových situací, vyjednávání apod.).

Podporujeme přátelskou atmosféru mezi žáky.

Požadujeme souvislé odpovědi, myšlenky a názory v logickém sledu, dbáme na kultivovaný projev písemný i ústní.

Umožňujeme žákům prezentaci výsledku své práce před spolužáky.

Kompetence sociální a personální

Organizujeme práci ve skupině i v týmu, vytváříme spolu s žáky pravidla práce, pozitivně ovlivňujeme kvalitu společné práce, hodnocení zájmu a snahy.

Podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu, ohleduplně a s úctou jednáme s druhými lidmi.

Přispíváme ke spolupráci s druhými.

Podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj, rozvíjíme pocit sebeuspokojení a sebeúcty.

Upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle.

Respektujeme dohodnutá pravidla.

Kompetence občanské

Formujeme volní a charakterové rysy.

Učíme správně reagovat v krizových situacích, zdůrazňujeme důležitost vzájemné lidské spolupráce při katastrofách.

Seznamujeme s pravidly poskytování první pomoci.

Umožňujeme vžít se do rolí v různých životních situacích a řešit je.

Vedeme k sebeúctě a úctě k ostatním.

Respektujeme názory druhých.

Zdůrazňujeme rovnost lidí a potřebu vzájemné spolupráce.

Učíme myslet v souvislostech.

Připomínáme propojenost našich kulturních tradic.

Nabízíme příležitosti k pochopení práv a povinností občana ČR prostřednictvím modelových situací a prožitku.

Zapojujeme se do zájmových aktivit souvisejících s ochranou a podporou zdraví.

Třídíme odpad.

Kompetence pracovní

Dbáme na ochranu zdraví při práci.

Volíme takové úkoly, které jsou použitelné v běžném životě.

Vytváříme prostor pro přijímání promyšlených rozhodnutí o dalším vzdělání a profesní orientaci.

Poukazujeme na možná rizika a hledáme cesty k jejich minimalizaci.

Uvědoměle, správně a bezpečně používáme a volíme různé pracovní nástroje.

Odvádíme práci v co nejlepší kvalitě a co nejehospodárněji.

Domlouváme se na pravidlech bezpečného chování.

Využíváme chybu k učení.

Vedeme k odpovědnosti každého člověka jako spotřebitele při ochraně životního prostředí.

Respektujeme hygienická pravidla a ochranu při práci.
Používáme pravidlo přímého důsledku při poškození majetku školy.

Hodnotíme a sebehodnotíme, používáme zpětnou vazbu.

Efektivně organizujeme vlastní práci.

Používáme různé zdroje k získávání informací.

Kompetence digitální

Dbáme na správné a bezpečné užívání digitálních aplikací a služeb, které žáci využívají při výuce i při běžném využití v domácím prostředí.

Vedeme děti ke schopnosti samostatně pracovat s digitálními technologiemi (získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah).

Učíme děti vytvářet a upravovat digitální obsah dle důležitosti informací .

Vedeme děti k efektivnímu využívání digitálních technologií za účelem usnadnění si práce, zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce.

Učíme děti pochopit důležitost digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, tak aby zvládli kriticky zhodnotit jejich přínos a rizika jejich využívání.

Zdůrazňujeme možné hrozící nebezpečí při využívání digitálních technologií a vedeme je k prevenci a možnosti se hrozbám vyvarovat.

UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ ZŠ									
Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	Ročník					Časová dotace v RVP ZV	DČD	Celkem
		1.	2.	3.	4.	5.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	9	9	7	7	33	8	41
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9		9
Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	5	20	5	25

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

Informatika	Informatika	-	-	-	1	1	2	0	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	-	-	11	1	14
	Přírodověda	-	-	-	2	2		1	
	Vlastivěda	-	-	-	2	2		1	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12		5
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	1			7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		10
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5		5
Minimální časová dotace		18	18	22	2	22			
Celková povinná časová dotace		22	22	24	2	25	102	16	118
Maximální časová dotace		22	22	26	2	26			

4 Učební plán

Vzdělávací oblast	RVP	Učební plán	
	minimum	celkem	rozdíl
Jazyk a jazyková komunikace	33	41	8
	9	9	0
Matematika a její aplikace	20	25	5
Informatika	2	2	0
Člověk a jeho svět	11	14	3
Umění kultura	12	12	0
Člověk a zdraví	10	10	0
Člověk a svět práce	5	5	0
Celkem	102	118	16

5 Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Český jazyk je vyučován ve všech ročnících 1. stupně. Tento předmět má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základní školy.

Dovednosti, které si v rámci tohoto předmětu osvojují, jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatku ve všech dalších oborech.

Časové vymezení

Český jazyk je realizován v 1. až 5. ročníku:	1. ročník - 9 hodin
	2. ročník - 9 hodin
	3. ročník - 9 hodin
	4. ročník - 7 hodin
	5. ročník - 7 hodin

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah oboru Český jazyk má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V *Komunikační a slohové výchově* se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Využití digitální technologie při zpracování textu.

V *Jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování.

V *Literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti interpretace a produkce literárního textu i prostřednictvím digitálních technologií (interaktivní tabule, notebook, tablet).

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Mediální výchova (MV)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
- Environmentální výchova (EV)

Osobnostní a sociální výchova prolíná celou výukou českého jazyka, komunikace a literatury.

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve kmenových třídách a k učení žáci využívají různé formy práce. Během hodiny učitel i žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy knihoven, přírody a s tím spojené exkurze, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Učitel se při veškerých činnostech cíleně zaměřuje také na rozvíjení a hodnocení klíčových kompetencí žáků.

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- prostřednictvím vyhledávání podstatných informací z různých typů tištěných a elektronických textů vede žáky k porozumění jejich významu a smyslu
- motivuje žáky, aby si vedli čtenářský deník četby, tím sledovali pokrok ve svém čtenářství a rozvíjeli svůj pozitivní vztah k literatuře
- využívá práci s chybou různých jazykových projevech k tomu, aby si žáci lépe uvědomili, na co se mají při učení zaměřit
- vysvětluje a demonstrovuje základní hygienické návyky při psaní, objasňuje techniku psaní

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- klade problémové otázky a nechává dostatek času na jejich odpovědi

- učí žáky pracovat s chybou (hledat a opravovat chyby úmyslné, vlastní i spolužáků, poučit se z nich)
- seznamuje žáky se zajímavými případy a situacemi
- podporuje u žáků objevování, pátrání, hledání originálních řešení

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- navozuje atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- navozuje různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužákem, učitelem, ostatními dospělými), a tím vytváří příležitosti pro to, aby žáci volili vzhledem k situaci vhodné verbální i neverbální prostředky
- vytváří podnětné situace pro to, aby si žáci navzájem sdělovali své zážitky z četby, a tím podporuje zájem žáků o četbu
- vede žáky k praktickému a věcnému naslouchání a porozumění textu
- společně s žáky tvoří a respektuje pravidla slušného soužití, komunikace, hodnocení výkonu svých i ostatních
- pravidelně zařazuje metodu rozhovoru, vypravování, diskuse, besedy, metody dramatizace, komunitní kruh, pětílístek
- vede žáky k hlasité prezentaci a hodnocení práce jednotlivců i skupin

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazováním práce s ICT do výuky vede žáky k bezpečnému užívání internetu
- využívá čtenářských zkušeností žáků pro utváření jejich hodnotového systému
- vede žáky k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- využívá metody hraní rolí, dramatickou výchovu, skupinovou a kooperativní výuku, výuku ve dvojicích

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků a jejich zkušenosti z četby k přiblížení chování a jednání lidí rozdílných sociálních skupin a odlišných kultur
- výběrem jazykově a obsahově hodnotných textů vede žáky k pochopení významu českého jazyka jako prvku národní identity

- v hojně míře využívá učení pomocí napodobování, působení vzorů a příkladů

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- zařazováním úkolů různé obtížnosti vede žáky k efektivnímu časovému rozvržení práce
- zapojuje do výuky co nejvíce rozmanitých praktických činností

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků s digitálními technologiemi
- rozvíjí digitální dovednosti v oblasti audio-vizuální oblasti, poslech textů, reprodukce textů, digitální úprava textu
- využívá digitální technologie (interaktivní tabule, tablet, notebook) k procvičování učiva – využívání vzdělávacích aplikací, sestavování příběhů, psaní dopisů, referátů...

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 1.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním - rozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a sestaví podle nich příběh, pohádku - pokouší se vyprávět příběh také na základě sledování televizního pořadu a divadelního představení - analyzuje slova na hlásky, rozlišuje dlouhé a krátké samohlásky - rozlišuje zrakem tvary stejné a odlišné, určuje pravou a levou stranu - dokáže se orientovat prakticky v pojmech nahoře - dole, vpředu- vzadu, před -za, apod. - určí hlásku na začátku a na konci slova, postupně vyjmenuje všechny hlásky ve slově - sestaví z hlásek slovo - rozkládá věty na slova, slova na slabiky, slabiky na hlásky - velké písmeno napíše na začátku věty, ve svém vlastním jméně a příjmení a ve známých jménech - větu ukončí diakritickým znaménkem 	<p><u>Komunikační výchova</u></p> <p>Hygiena psaní Naslouchání praktické a věcné Souvislý mluvený projev (prosba, poděkování)</p> <p><u>Slohová výchova</u></p> <p>Mluvený projev: vypravování, dialog na základě obrazového materiálu</p> <p><u>Jazyková výchova</u></p> <p>Délka samohlásek</p> <p>Písmena: malá, velká, tiskací a psací</p>	<p>OSV-Sociální</p> <p>OSV-Osobnostní Rozvoj schopností</p> <p>OSV-Osobnostní</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje i přepisuje jednoduchý text - píše jednoduchý diktát slov a vět 	<p>Opis a přepis slov a vět</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - kontroluje svůj vlastní písemný projev - rozlišuje jednotlivé literární pojmy (báseň, říkadlo, pohádka, rozpočítadlo, spisovatel, ilustrátor, představení, herec, divák) - tvoří slova, která se rýmují - čte přiměřeně rychle a plynule jednoduchý text - orientuje se v textu a dokáže to plněním úkolů - naslouchá čtenému textu - dramaturgizuje scénu příběhu - přednese z paměti báseň nebo úryvek prózy - vyjmenuje kladné a záporné postavy - zařadí postavu do správné pohádky - nakreslí ilustraci k příběhu 	<p><u>Literární výchova</u></p> <p>Čtení Naslouchání Literární žánry (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, pohádka) a další pojmy (kniha, čtenář, divadelní představení, loutkové divadlo, herec) Tvořivé činnosti s literárním textem: přednes, dramatizace</p>	<p>OSV – Morální praktická etika</p>
--	---	--------------------------------------

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 2.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí písemným a mluveným pokynům přiměřené složitosti - respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru(neskáče do řeči, přihlásí se o slovo) - volí vhodné tempo řeči - na základě vlastních zážitků tvoří krátký ústní projev a srozumitelně se vyjadřuje v běžných komunikačních situacích - jednoduše vyjadřuje své pocity, zážitky, nálady a zdůvodní jejich příčiny - zeptá se, když něčemu nerozumí - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh - odstraňuje přebytečná slova v textu - ústně vypráví krátký příběh a popíše jednoduchý předmět - napíše adresu, krátký vzkaz, blahopřání, pozdrav z výletu - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova (slova s párovou koncovkou na konci slova) - rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího, doplní za větu správné diakritické znaménko - dělí slova na konci řádku podle slabik - vyjmenuje samohlásky krátké i dlouhé, souhlásky tvrdé, měkké i obojetné 	<p><u>Komunikační výchova</u></p> <p>Komunikační situace: žádost, vzkaz, zpráva, dialog - mluvčí a posluchač Nácvik přiměřeného tempa řeči Výběr vhodných komunikačních prostředků a výrazů, zdvořilostní obraty</p> <p><u>Slohová výchova</u></p> <p>Vyprávění pohádky, povídky nebo příběhu, spojování obsahu textu s ilustrací, tvoření osnovy Plynulý a úhledný písemný projev</p> <p><u>Jazyková výchova</u></p> <p>Spodoba znělostí Druhy vět podle komunikačního záměru mluvčího Slabika</p>	<p>OSV – Sociální kompetence pozdrav, prosba</p> <p>OSV-Osobnostní kompetence Rozvoj schopností</p> <p>OSV - Sociální kompetence</p> <p>MKV – Lidské zdraví</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje samohlásky krátké i dlouhé, souhlásky tvrdé, měkké i obojetné - odůvodní a správně napíše i, y po tvrdých a měkkých souhláskách - zdůvodní a správně napíše ú,ů v typických případech - píše správně slova se slabikami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - píše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, 	<p>Rozdělení hlásek</p> <p>Pravopis lexikální</p>	

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>zvírat a místních pojmenování - adresa</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje z paměti abecedu a řadí slova podle abecedy, seznámí se s abecedním rejstříkem - píše úhledně všechna písmena psací (velká i malá) i tiskací (velká) abecedy - porovnává význam slov - zná slova opačného významu a slova významem souřadný, nadřazená, podřazená - rozlišuje vybrané slovní druhy v základním tvaru - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - rozlišuje jednotlivé literární pojmy (báseň, sloka, verš, rým, hlavní postavy, knihovna, čtenář, knihovník) - vyjadřuje svoje pocity z přečteného textu - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností 	<p>Vlastní jména</p> <p>Abeceda</p> <p>Význam slov: slova nadřazená a podřazená, synonyma, antonyma, slova příbuzná, slova citově zbarvená a zdvořilostiny</p> <p><u>Literární výchova</u></p> <p>Volná reprodukce textu, přednes básně Četba s porozuměním, líčení atmosféry Literární druhy a žánry: poezie, próza, báseň, pohádka, hádanka, rozpočítadlo, říkanka Literární pojmy: spisovatel, básník, čtenář, divadelní představení, herec, režisér</p>	<p>EV – Vztah člo- stýl)</p>
---	---	----------------------------------

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 3.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností: - volí vhodné verbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních</p>	<p><u>Komunikační výchova</u></p>	<p>OSV- Osobnost</p>

<p>situacích</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvoří krátký mluvený projev ze svých zážitků - dokáže správně použít slovní přízvuk a vhodnou intonaci - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost - respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru <p>- sestaví osnovu a podle ní píše krátké texty</p> <p>- doplní text o chybějící část, dovypráví jej, vymyslí název úryvku textu</p> <p>- v písemném projevu užívá vhodně jazykové prostředky, grafické symboly a interpunkci a při tom aplikuje znalosti osvojené v jazykové výchově</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovnává významy slov - vyhledává slova příbuzná - odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech - rozezná slovo ohebné a slovo neohebné - v základním tvaru rozliší všechny ohebné slovní druhy - užívá správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - vyjmenuje pády - u podstatných jmen určí pád, číslo, rod 	<p>Mluvený projev: dialog, verbální a nonverbální prostředky komunikace Komunikační situace navozené mluveným nebo písemným pokynem (žádost, vzkaz, zpráva, oznámení)</p> <p><u>Slohová výchova</u></p> <p>Čtení s porozuměním, tvořivá práce s textem Psaný projev: vypravování, popis, pozdrav, dopis Rozvoj slovní zásoby</p> <p><u>Jazyková výchova</u></p> <p>Pravopis: vyjmenovaná slova, velká písmena</p> <p>Tvarosloví: slova ohebná a neohebná, slovní druhy</p> <p>Mluvnické kategorie u podstatných jmen (pád, číslo, rod)</p>	<p>OSV - Sociální</p> <p>MV – Receptivní sdělení a realitní rozlišování)</p>
<p>Výstupy ŠVP</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová témata</p>
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - u sloves určí osobu, číslo, čas - píše správně velká písmena v místních pojmenováních - spojuje krátké věty do souvětí a užívá k tomu vhodné spojovací výrazy - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí - ve dvojčlenné větě vyhledá základní skladební dvojici 	<p>Mluvnické kategorie u sloves (osoba, číslo, čas)</p> <p>Skladba: věta jednoduchá a souvětí základní větné členy</p>	

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - plynule čte s porozuměním texty přiměřené náročnosti - ústně i písemně vyjadřuje své pocity z přečteného textu - rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - pozná a charakterizuje příběh s dětským a zvířecím hrdinou, bajku - uvede nejznámější autory a ilustrátory dětských knih 	<p><u>Literární výchova</u></p> <p>Zážitkové čtení a naslouchání Reprodukce literárního textu Tvořivé činnosti s literárním textem Literární pojmy: verš, rým, sloka, přednes, pohádka, postava, děj, prostředí Dětská literatura</p>	<p>MKV - Lidské (rozdílení emp)</p> <p>OSV-Osobnos</p>
---	---	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 4.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová té
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, tempo - podle svého komunikačního záměru rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - reprodukuje obsah slyšeného projevu, vybere z něj podstatné informace a zapamatuje si je - zaznamená si data a informace, s nimiž chce v budoucnu pracovat 	<p><u>Komunikační výchova</u></p> <p>Orientace v textu Mluvená komunikace: nonverbální prostředky, dialog, spisovná výslovnost Elektronická komunikace: chat, sociální sítě, telefon</p>	<p>OSV- Sociální prostředí adres</p>

<ul style="list-style-type: none"> - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti - vypíše z textu požadované informace - vyhledá v textu informace, které jej zaujmou, nebo o nichž se chce více dozvědět - sdílí s ostatními čtenáři své pochopení textu a své prožitky - správně aplikuje pravopisné a gramatické jevy v jednoduchých písemných projevech; - dodržuje kompoziční a jiné požadavky spojené s vypravováním a popisem - vyplní správně jednoduché formuláře v tištěné i elektronické podobě - tvoří nadpisy, člení text na odstavce - v souvislém textu zachovává časovou a příčinnou souvislost 	<p style="text-align: center;"><u>Slohová výchova</u></p> <p>Čtení a naslouchání s porozuměním a věcné čtení Osnova textu Výpisky Vypravování Popis Písemný projev: (formy společenského styku) dopis, blahopřání, vzkaz, zpráva, oznámení, inzerát, dotazník, pozvánka</p>	<p>MKV - Multik...</p> <p>OSV– Osobno pozornosti)</p> <p>MEV - Produkti...</p> <p>MV – Receptiv sdělení (hledár a zábavním sdě...</p>
<p>Výstupy ŠVP</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová té</p>
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle osnovy vypráví krátký příběh, užívá vhodný jazyk - popíše svůj pokoj, členy rodiny, jednoduchý pracovní postup - vyhledá a vhodně použije slova stejného nebo podobného významu - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - v jednoduchých případech rozliší kořen slova, část předponovou a příponovou - rozpozná a správně napíše předložku a předponu, zvládá jejich pravopis - vyhledá v neznámém textu plnovýznamová slova a určí jejich slovní druh - ohebné slovní druhy užívá ve správném tvaru - určí pád, číslo, vzor a rod podstatných jmen - vhodně užívá koncovky spisovné a nespisovné s ohledem na komunikační situaci - ve větách s nevyjádřeným podmětem tvoří základní skladební dvojici za pomoci příslušných osobních zájmen - píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných 	<p style="text-align: center;"><u>Jazyková výchova</u></p> <p>Význam slova: synonyma, vícevýznamová slova Stavba slova: kořen, předpona a část příponová</p> <p>Tvarosloví: slovní druhy plnovýznamových slov, spisovné a nespisovné tvary jmen, zájmen a sloves vzory podstatných jmen</p> <p>Skladba: základní větné členy, nevyjádřený</p>	<p>OSV– Sociáln (komunikace v</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - sdělí své dojmy z přečteného literárního textu, argumentuje s oporou jeho konkrétní části - své dojmy vyjádří písemně i ústně - označí v krátkém odstavci literárního textu nejdůležitější část, svůj výběr zdůvodní - vypíše z textu informace dle zadání učitele - vypíše z textu informace, které jej zaujmou, formuluje otázky vyplývající z textu 	<p>podmět, souvětí souřadné a podřadné</p> <p>Pravopis lexikální</p> <p><u>Literární výchova</u></p> <p>Zážitkové čtení</p> <p>Interpretace literárního díla</p>	<p>OSV - Moráln</p>
<p>Výstupy ŠVP</p>	<p>Učivo</p>	<p>Průřezová té</p>
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přednáší a volně reprodukuje text - tvoří vlastní text na dané či vlastní téma - rozlišuje různé typy uměleckých textů - zná základní informace o autorech - rozlišuje a vysvětlí pojmy 	<p>Volné reprodukce, dramatizace textu Tvořivé činnosti s literárním textem Seznámení s autory: B. Němcová, K. J. Erben, J. Lada, A. Lindgrenová, E. Štorch, H. Ch. Andersen Pojmy: pohádka, pověst, bajka, kronika</p>	<p>VMEGS – Evi</p>

--	--

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura
Ročník: 5.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu - zaznamenává podstatné informace - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - doplní neúplné sdělení - opraví neúplné sdělení jiného žáka - zeptá se na podrobnosti slyšeného projevu - najde ukázkou nespisovných jazykových prostředků v literárním textu, diskutuje o vhodnosti jejich užití a o důvodu autora, proč tyto prostředky užil - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - vymyslí název úryvku textu 	<p><u>Komunikační výchova</u></p> <p>Poznámky a výpisky</p> <p>Celistvost a soudržnost textu</p> <p>Literární dialog: přímá řeč, věty uvozovací, běžná komunikace</p> <p><u>Slohová výchova</u></p>	<p>OSV- Sociální</p> <p>MV – Receptivní (pro vyjádření názoru)</p> <p>OSV - Osobnost</p> <p>MV – Interpretace sdělení a reality (rozlišování a řešení)</p> <p>MEV - Produktivní</p> <p>MV - Receptivní (reklama)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, zda je možno dozvědět se z textu danou informaci - z přečteného textu vyvozuje závěry - správně aplikuje osvojené gramatické a stylistické vědomosti a dovednosti při tvorbě vlastního textu - zdůvodní význam osnovy - na základě osnovy vypráví příběh nebo popisuje postup práce - napíše pohádku, povídku, bajku, dotvoří ji obrázky 	<p>Sestavování osnovy, tvoření nadpisu, členění textu na odstavce</p> <p>Slohové útvary: vypravování, popis děje, popis pracovního postupu, inzerát, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, reklama, sms, e-mail</p>	
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí v běžných a jednoduchých slovech kořen, předponu a část příponovou a koncovku - uvede slova příbuzná k českým slovům - uvede příklady slov odvozených stejnou příponou či předponou - graficky označí ve slovech kořen, slovtvorný základ, předponu a příponovou část - určí pád, číslo, vzor a rod podstatných jmen - určí mluvnické kategorie slovesa – osobu, číslo, způsob, čas - vyhledá složené tvary slovesa - určí druh a vzor přídavných jmen - píše správně koncovky podstatných jmen a přídavných jmen měkkých, tvrdých a přivlastňovacích - rozpozná druhy zájmen a číslovek - rozpoznává všechny slovní druhy - správně píše předložku s/z - rozlišuje skupiny bě/bje, vě/vje, mě/mně - správně zapíše slova se zdvojenou souhláskou - označí základ podmětu a základ přísudku dvojčlenné věty - na nevyjádřený podmět odkáže odpovídajícím osobním zájmenem - pozná souvětí - spojí věty, oddělí věty v souvětí čárkou nebo vhodným spojovacím výrazem 	<p><u>Jazyková výchova</u></p> <p>Slovtvorba: odvozování slov, slovtvorný základ Stavba slova: kořen slova, příbuznost slov</p> <p>Význam slov: slovo vícevýznamové</p> <p>Tvarosloví: vzory podstatných jmen, přídavných jmen tvrdých a měkkých, přivlastňovacích, způsob slovesa, složené slovesné tvary v činném rodu, druhy zájmen, číslovek</p> <p>Pravopis morfologický</p> <p>Skupiny bě/bje, vě/vje,</p> <p>Skladba: základní větné členy, větný základ, podmět vyjádřený a nevyjádřený</p> <p>Skladba: věta jednoduchá a souvětí</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - upraví spojení vět v souvětí dle zadání, užije správný spojovací výraz - píše správně i/y v koncovkách příčestí minulého (činného) ve shodě přísudku s podmětem v základních případech 	<p style="text-align: center;">Pravopis syntaktický</p>	
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je - tvoří vlastní literární text na dané téma - ohodnotí vlastní text a diskutuje o něm - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů - charakterizuje základní žánry literatury pro děti - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy - uvažuje o funkci verše, rýmu a rytmu poezie v konkrétním textu - popíše svými slovy kompozici povídky - zná základní informace o autorech 	<p><u>Literární výchova</u></p> <p>Zážitkové čtení a naslouchání Volná reprodukce, dramatizace, volný výtvarný doprovod Základní literární pojmy: poezie, próza, drama Vědecko- fantastická literatura, Bible Populárně naučné texty: encyklopedie, slovník Literární žánry: pohádka, povídka, bajka, lyrická báseň, epická báseň</p> <p>Seznámení s autory: B. Němcová, K. H. Mácha, K. J. Erben, J. Neruda, J. Seifert, J. Foglar, J. Verne, J. Welzl, J. Voskovec, J. Werich, K. Čapek, H. CH. Andersen, J. Hašek</p>	<p>OSV – Morální a praktická etika</p> <p>VMEGS – Evropa a tradice národů</p> <p>VMEGS – Jsme Evropani a svět</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

--	--	--

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika předmětu

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Prioritou výuky je rozvíjení schopnosti žáka dorozumět se v reálných situacích běžného života.

Angličtina je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Časové vymezení

Český jazyk je realizován ve 3. až 5. ročníku:	3. ročník – 3 hodiny
	4. ročník – 3 hodiny
	5. ročník - 3 hodiny

Obsahové vymezení

Na 1. stupni se jedná především o probuzení zájmu o učení se cizímu jazyku a vytváření pozitivního vztahu k tomuto vyučovacímu předmětu. Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Bohatě jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

K osvojování receptivních dovedností dochází rychleji než k osvojování dovedností produktivních (žák nejdříve porozumí sdělení v cizím jazyce, než začne reagovat a odpovídat na otázky).

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve kmenových třídách a k učení žáci využívají různé formy práce. Během hodiny učitel i žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky. Při hodinách bývá využívaná práce na počítačích či práce s interaktivní tabulí. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, vytváření vlastních projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Rozvoj klíčových kompetencí v cizojazyčné výuce je přirozeným procesem. Žáci rozvíjejí nejen komunikativní kompetenci, která je cílem učení se cizímu jazyku, ale používají i vhodné strategie učení. Pro utváření a rozvíjení klíčových kompetencí učitelé využívají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- pracuje s žáky různými metodami (projektové vyučování, komunikativní metoda, činnostní vyučování, diskuse) a organizačními formami (frontální výuka, práce ve dvojicích, skupinová práce, individualizovaná výuka), aby lépe pochopili a propojili nové informace
- využívá hudební a filmovou produkci anglofonních zemí, aby motivoval žáky rozšířit si slovní zásobu a zdokonalit správnou výslovnost
- zadává úkoly, při kterých žáci potřebují využívat ICT pro získávání informací a řešení úkolů a pro komunikaci
- definuje a používá základní pravidla anglické gramatiky a demonstruje je na příkladech

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- navozováním problémových situací z reálného života učí žáky vhodně reagovat s pomocí cizího jazyka (metoda hraní rolí, simulace)
- zadáváním vhodných úloh na porovnávání psaného a mluveného slova vede žáky k tomu, aby si rozdíly zaznamenali a dále s nimi pracovali

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- používá audio a videonahrávky, aby s žáky procvičil porozumění (recepti) mluvenému slovu
- využívá písně, říkadla a básně pro žákovu řízenou produkci
- využívá metodu hraní rolí k vzájemné interakci žáků při výuce

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazováním vhodných konverzačních témat vede žáky ke spolupráci, vzájemné pomoci a respektu
- při neporozumění cizojazyčnému výrazu motivuje žáky k tomu, aby si navzájem ve skupině pomáhali

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- využíváním autentických obrázků motivuje žáky k poznávání kultury, zvyků a tradic anglofonních a jiných zemí
- využíváním zkušenosti žáků z cizojazyčného prostředí jim přibližuje chování a jednání lidí různých sociokulturních skupin

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- zařazuje úkoly na rozšíření slovní zásoby tak, aby současně rozvíjely jemnou motoriku žáků

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků s digitálními technologiemi
- rozvíjí digitální dovednosti v oblasti audio-vizuální oblasti, poslech textů, reprodukce textů, digitální úprava textu, prosvičování slovní zásoby
- využívá digitální technologie (interaktivní tabule, tablet, notebook) k procvičování učiva – využívání vzdělávacích aplikací, prosvičování konverzace a slovní zásoby

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 3.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a větám a adekvátně na ně reaguje - pozdraví a krátce se představí - zeptá se a jednoduše odpoví na dotaz na jméno/věk osoby - klade krátké ano/ne otázky k ověření správnosti svého odhadu - píše jednoduchá slova a věty dle předlohy a přečte je - pojmenuje věci, které mu jsou blízké, a napíše je - pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění 	<p><u>Typy textů:</u> pozdravy a rozloučení, zdvořilostní fráze, pokyny a příkazy ve škole, jednoduchá žádost, dialog, sdělení záliby, dotazy a krátké odpovědi, říkanky, básničky a písničky, komiksy</p> <p><u>Tematické okruhy:</u> abeceda, číslovky 1 – 20, barvy, věci ve třídě, vybraná zvířata, nálady a pocity, popis těla, rodina, nápoje a jídlo, osobní údaje, dny v týdnu, měsíce</p> <p><u>Jazykové prostředky:</u> len neurčitý a základní podstatná jména, pravidelné tvoření množného čísla podstatných jmen, základní přídavná jména, osobní zájmena, základní číslovky, rozkazovací způsob, kladná a negativní odpověď, sloveso „to be“, „to have got“ hlásky a jejich výslovnost, slovní přízvuk, pravopis, předložky místa nebo času</p>	<p>OSV- Sociální rozvoj - Komunikace</p> <p>MKV – Etnický původ</p> <p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p>	<p>Český jazyk a literatura - respektování základ. komunikačních pravidel</p> <p>Matematika - Číslo a početní operace</p> <p>Informatika – práce s aplikacemi – procvičování slovní zásoby</p>

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 4.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým pokynům učitele a reaguje na ně - vyhledává známá slova a věty v jednoduchých textech - přiřazuje známá slova a věty k obrázkům - správně odpoví na otázky k jednoduchému textu - jednoduše popíše obrázek - zopakuje z paměti básničku či říkanku - vyjádří jednoduché základní informace, které obměňuje s použitím osvojené slovní zásoby - pozdraví a rozloučí se - jednoduše o něco požádá a poděkuje 	<p><u>Typy textů:</u> komunikace v běžných každodenních situacích - pozdrav, poděkování, představování se (slovní přízvuk, intonace), pokyny a příkazy ve škole, dialog, dotazy a krátké odpovědi, říkanky, básničky a písničky, komiksy, četba autentického textu - volný překlad</p> <p><u>Tematické okruhy:</u> abeceda, číslovky 1 – 100, města, dům, hudební nástroje, sport, volný čas, zvířata, jídlo</p> <p><u>Jazykové prostředky:</u> odlišnosti českého a anglického slovosledu, pořádek slov ve větě, synonyma, antonyma, kontext, časování slovesa „to be“, „to have got“, předložky, členy a/an, the/there, is/are, this/these, osobní zájmena, slovesa, přítomný čas průběhový can/can“t, číslice základní a řadové, fonetický zápis, vázání slov, znělost, neznělost, tvorba otázky a záporu, poslech a sledování práce s výukovým programem</p>	<p>OSV- Sociální rozvoj - Komunikace – (cvičení pozorování a empatické naslouchání)</p> <p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p> <p>MKV – Lidské vztahy (význam kvality lidských vztahů, tolerance, empatie)</p>	<p>Český jazyk a literatura - respektování základ. komunikačních pravidel</p> <p>Matematika - Číslo a početní operace</p> <p>Informatika - komunikace žáka s použitím ICT</p>

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace
Vyučovací předmět: Anglický jazyk
Ročník: 5.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci - rozumí krátkým a jednoduchým pokynům v textu - rozumí krátkému textu s obrázky, např. letáku, plakátu, blahopřání - pochopí obsah a smysl jednoduchého dialogu a nahrávky - ústně i písemně reprodukuje hlavní myšlenky textu s pomocí obrázku nebo osnovy - na základě poslechu krátké konverzace shrne její obsah písemně i ústně - vytvoří odpověď na otázku - napíše krátký text a odpověď na sdělení - vyplní své základní údaje do formulářů - zapojí se do jednoduchých rozhovorů, sdělí základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 	<p><u>Typy textů:</u> blahopřání, pohlednice z prázdnin, leták a plakát, krátký neformální dopis, jednoduché pokyny v textu, říkanky, básničky a písničky, jednoduché návody, komiksy, jednoduchá sdělení, omluva, žádost, popis umístění, určení předmětu ve třídě, pravidla komunikace v běžných každodenních situacích, četba textu z učebnice</p> <p><u>Tematické okruhy:</u> číslovky 1 – 100, domov a rodina, názvy povolání, lidské tělo, volný čas a záliby, čas: hodiny, dny v týdnu, měsíce v roce, zvířata, škola a vyučovací předměty, jídlo a potraviny, Vánoce, Velikonoce a jiné svátky, porovnání zvyků a tradic v ČR a anglicky mluvících zemí</p> <p><u>Jazykové prostředky:</u> pořádek slov ve větě, synonyma, antonyma, kontext, čas přítomný prostý (can, must, let's), předložky místa, časování slovesa to have got, to be - přítomný čas průběhový, věty oznamovací, tázací + odpověď, otázková slova (what, where), tvorba množného čísla podstatných jmen, přivlastňovací a osobní zájmena, určení polohy předmětů, reprodukce čteného a slyšeného textu, poslech, práce s výukovým programem, fonetický zápis, vázání slov, znělost, neznělost</p>	<p>OSV- Sociální rozvoj - Komunikace – (sdělení v různých situacích, aktivní naslouchání)</p> <p>MKV – Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhých)</p> <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zvyky a tradice národů Evropy)</p> <p>VDO – Občanská společnost a škola (participace žáků na životě školy a místní komunity)</p>	<p>Český jazyk a literatura - sestaví osnovu krátkého příběhu, např. vyprávění s jednoduchým dějem</p> <p>Matematika - Číslo a početní operace (hodiny, dny, měsíce, roky)</p> <p>Informatika - komunikace žáka s použitím ICT</p>

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika

Charakteristika předmětu

Matematické vzdělávání pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. V hodinách matematiky proto vyučující cíleně motivují žáky k řešení matematických problémů, vedou žáky k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Časové vymezení

Matematika je realizována v 1. až 5. ročníku:	1. ročník – 5 hodin
	2. ročník – 5 hodin
	3. ročník – 5 hodin
	4. ročník – 5 hodin
	5. ročník - 5 hodin

Obsahové vymezení

Na 1. stupni základního vzdělávání je kladen důraz na budování základů používání matematické symboliky a jazyka matematiky a na proces řešení problému. Základní matematické pojmy jsou vytvářeny ve čtyřech tematických okruzích - *Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy*

V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* mají žáci porozumět pojmu číslo, získat dovednosti v pamětném a písemném počítání v oboru přirozených čísel, seznámit se s vlastnostmi základních operací s čísly, s odhadem a pracovat s chybou.

Okruh *Závislosti, vztahy a práce s daty* má žákům pomoci s osvojením dovedností, které souvisejí se zpracováním dat. Dále se zde mají žáci seznámit se závislostmi a jejich zápisy v běžném životě, doplňovat a sestavovat jednoduché tabulky a diagramy.

Tematický okruh *Geometrie v rovině a v prostoru* napomáhá žákům získat základní orientaci v rovině a prostoru, učit se poznávat, určovat, modelovat a znázorňovat jednoduché útvary v rovině i prostoru.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy pomáhají u žáků rozvíjet logické myšlení a přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu.

Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků. Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného

světa. Přínos těchto průřezových témat k rozvoji osobnosti žáka je uplatňován průběžně pomocí následujících tematických okruhů:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
- Environmentální výchova (EV)
- Mediální výchova (MV)

Organizační vymezení

Výuka probíhá ve kmenových třídách a k učení žáci využívají různé formy práce. Během hodiny učitel i žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky. K výuce matematiky je využíváno vzdělávacích programů na počítačích či interaktivních tabulích. Během výuky matematiky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, logické hry a programy podporující zájem žáků o matematiku.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Matematickým vzděláváním lze významně přispět k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitelé k tomu používají následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- seznamuje žáky s celým oborem přirozených čísel, demonstruje možnosti využití velého oboru přirozených čísel
- prací s chybou jako pozitivním prvkem vede žáky k hlubšímu zamyšlení nad použitým postupem a správností výpočtu
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života a tím motivuje žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi
- pomocí modelování situací rozvíjí představivost žáků, používá metodu řízeného experimentu pro budování pojmů v mysli žáků
- nácvikem a častým prováděním náčrtů cíleně rozvíjí u žáků zručnost při grafickém vyjadřování

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- nácvikem řešení úloh s postupným stupňováním jejich náročnosti rozvíjí logické myšlení a úsudek žáků

- kladením jednoduchých problémových otázek vede žáky k hledání různých způsobů řešení a k tomu, aby si uvědomili, které z nich jsou efektivní a které nikoliv
- vytváří podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním, správnou matematizaci problémů a interpretaci výsledků
- diskutuje o správné formulaci vyjádření jednoduchých závislostí u praktického života
- cíleně využívá příležitosti k tomu, aby žáci tradičními i digitálními prostředky prezentovali ostatním postupy řešení úloh a srozumitelně vysvětlili, proč daný postup zvolili

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- organizací a kontrolou skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny
- organizuje vyučovací hodiny tak, aby v případě, že zadanou matematickou úlohu žáci rychle vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporuje u žáků zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky
- doporučuje žákům postupy pro získání zajímavých dat ze školního prostředí a každodenního života, která jsou vhodná ke statistickému zpracování

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- důkladným procvičováním a důslednou kontrolou vede žáky ke správnému a bezpečnému užívání rýsovacích potřeb, kalkulačky a jiných digitálních nástrojů
- vhodnou volbou úkolů různé obtížnosti a jejich následným rozbořem vede žáky k tomu, aby si efektivně naplánovali plnění úkolů

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků s digitálními technologiemi
- rozvíjí kritické myšlení u žáků
- využívá digitální technologie (interaktivní tabule, tablet, notebook) k procvičování učiva – využívání vzdělávacích aplikací, orientace v grafu a tabulce, čtení dat z tabulek

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 1.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá přirozená čísla do 20 - používá přirozená čísla k modelování reálných situací - počítá předměty v daném souboru - vytváří soubory s daným počtem prvků - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla - doplní chybějící čísla v řadě - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně, porovnává soubory (i bez počítání) - užívá lineární uspořádání - zobrazí čísla na číselné ose - správně používá pojmy před, za, hned před, hned za, mezi - provádí z paměti jednoduché početní operace - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - řeší a tvoří slovní úlohy s využitím sčítání a odčítání - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ 	<p><u>Číslo a početní operace:</u></p> <p>Přirozená čísla 1 - 20</p> <p>Číslice 0 – 9, čísla 0 – 20</p> <p>Znaky <, >, =</p> <p>Číselná osa</p> <p>Znaménka +, -</p> <p>Číselný obor 0 – 10, 10 – 20</p> <p>Sčítání a odčítání v oboru do 10 bez přechodu</p> <p>Sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu i s přechodem</p> <p>Práce s textem slovní úlohy</p> <p><u>Závislosti, vztahy a práce s daty:</u></p> <p>Struktura času: hodina, den, týden, měsíc, rok</p> <p>Tabulky a schémata</p> <p>Matematické značky, zápisy, symboly</p>	<p>EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl – spotřeba věcí v rodině, škole)</p>	<p>Český jazyk a literatura - psaní číslic a znaků, orientace na stránce</p> <p>Hudební výchova - Instrumentální činnosti - počítání zvuků(buben)</p> <p>Informatika – vzdělávací aplikace</p> <p>Český jazyk a literatura - čtení slovní úlohy s porozuměním</p> <p>Prvouka - Lidé a čas (dny, měsíce, hodiny)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - popisuje jednoduché závislosti z praktického života - doplňuje posloupnosti čísel - čte a nastavuje celé hodiny - orientuje se ve struktuře času - doplní zadanou tabulku - orientuje se v jednoduchých schématech 			
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí - orientuje se v prostoru, užívá prostorové pojmy - pomocí stavebnic modeluje rovinné i prostorové útvary 	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru:</u></p> <p>Rovinné útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh</p> <p>Tělesa: krychle, kvádr, koule, válec</p> <p>Orientace v prostoru: před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole</p>		<p>Vývarná výchova - kresba geometr. útvarů</p> <p>Pracovní činnosti - Práce s drobným materiálem - vystřihování geom. útvarů</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 2.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá přirozená čísla do 100 - používá přirozená čísla k modelování reálných situací - samostatně pracuje s univerzálními modely přirozených čísel - počítá předměty v daném souboru počítá po jednotkách a desítkách, rozliší sudá a lichá čísla - porovnává čísla, chápe rovnost a nerovnost i v různých významových kontextech (délka, čas, peníze) - vytváří soubory s daným počtem prvků - zapisuje a čte čísla v daném oboru - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání 	<p><u>Číslo a početní operace:</u></p> <p>Přirozená čísla 0 – 100 Číslice, psaní číslic 0 - 100</p> <p>Počítání s penězi Lichá a sudá čísla</p> <p>Peníze: způsoby placení</p> <p>Číselný obor 0 – 100</p> <p>Řád jednotek a desítek</p> <p>Sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem přes desítku Sčítání a odčítání do 100 bez přechodu přes desítku Sčítání a odčítání do 100 s přechodem přes desítku</p>		<p>Český jazyk a literatura - psaní číslic</p> <p>Informatika – vzdělávací aplikace</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - zobrazí čísla na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace - orientuje se v zápisu desítkové soustavy, sčítá a odčítá z paměti dvojciferné číslo s jednociferným i dvojciferným číslem s přechodem násobků deseti - násobí z paměti formou opakovaného sčítání i pomocí násobilky, dělí z paměti v oboru osvojených násobílek - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání, násobení a dělení - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ 	<p>Násobilka 1,2,3,4,5,6,7,8,9,10 Pojmy: sčítanec, součet menšenec, menšitel, rozdíl</p> <p>Strategie řešení úloh z běžného života, utváření slovních úloh</p>	<p>EV – Vztah člověka k prostředí (naš životní styl – spotřeba věcí, množství odpadu ve spojení s „o x více (méně)“)</p>	<p>Český jazyk a literatura -orientace v textu, práce s knihou, čtení s porozuměním, věta oznamovací a tázací, odpověď na otázku.</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte časové údaje na různých typech hodin, orientuje se v kalendáři - sleduje různé časové intervaly - doplňuje posloupnosti čísel - používá vhodně časové jednotky a provádí jednoduché převody mezi nimi - zachycuje výsledky měření pomocí tabulek a schémat - provádí odhady délky a množství - třídí soubor objektů - popisuje jednoduché závislosti z praktického života 	<p><u>Závislosti, vztahy a práce s daty:</u></p> <p>Časové údaje: čtvrt hodiny, půl hodiny, tři čtvrtě hodiny, celá hodina</p> <p>Měření délky, hmotnosti, objemu Jednotky: centimetr, litr, kilogram</p> <p>Tabulková evidence zadaných údajů</p> <p>Sledování jednoduchých závislostí na čase (např. změna teploty během dne, příchod a odchod do školy, délka vyučovací hodiny, ...)</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – zkušenosti s časovými údaji při cestování)</p>	<p>Pvouka - Lidé a čas (hodiny)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozezná, pojmenuje a načrtne základní rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - rozezná a pojmenuje základní tělesa, uvede příklady těchto těles ve svém okolí - pomocí stavebnic modeluje rovinné a prostorové útvary podle zadání - změří délku úsečky, používá jednotky délky - provádí odhad délky úsečky 	<p><u>Geometrie v rovině a v prostoru:</u></p> <p>Rovinné útvary: lomená čára, křivá čára, bod, úsečka, přímka, polopřímka Tělesa: kužel, jehlan</p> <p>Práce s pravítkem, rýsování úsečky v cm, mm, rýsování přímky, polopřímky Jednotky délky: milimetr, centimetr, metr, kilometr</p>		<p>Pracovní činnosti - Konstrukční činnosti - stavění ze stavebnic</p>
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 3.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá přirozená čísla do 1000 - zapisuje a čte čísla v daném oboru - počítá předměty v daném souboru - vytváří soubory s daným počtem prvků - počítá po jednotkách, po desítkách a stovkách, porovnává čísla - užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti 	<p><u>Číslo a početní operace:</u></p> <p>Číselný obor 0 – 1 000 Rozklad čísla v desítkové soustavě</p> <p>Číselná osa – nástroj modelování</p> <p>Zápis čísla v desítkové soustavě</p>		<p>Informatika – vzdělávací aplikace</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - zobrazí číslo na číselné ose a jejích úsecích - využívá číselnou osu k porovnání čísel - provádí z paměti jednoduché početní operace - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - rozloží číslo v desítkové soustavě v oboru do tisíce - sčítá a odčítá z paměti čísla bez přechodu násobků sta - sčítá a odčítá z paměti i písemně dvojciferná a trojciferná čísla - násobí a dělí z paměti v oboru osvojených násobků - násobí a dělí mimo obor malé násobilky (násobení a dělení násobků deseti) - násobí z paměti dvojciferná a trojciferná čísla jednociferným činitelem mimo obor malé násobilky - násobí a dělí součet nebo rozdíl dvou čísel - používá závorky při výpočtech - písemně násobí jednociferným činitelem - zaokrouhluje přirozená čísla na sta a desítky 	<p>Násobilka Nejbližší, nižší a vyšší násobek čísla</p> <p>Zavedení pojmu: činitel, součin dělenec, dělitel, podíl</p> <p>Písemné násobení Zaokrouhlování</p>		<p>Český jazyk a literatura - orientace v textu, práce s knihou, křížovky (sloupec, řádek)</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
Žák na základě svých schopností:	Řešitelské strategie: pokus-omyl, řetězení od		

<ul style="list-style-type: none"> - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“ - seznamuje se s počítáním s kalkulačkou - orientuje se v čase - využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života - provádí jednoduché závislosti z praktického života - čte a sestavuje tabulky násobků - doplní chybějící údaje do strukturované tabulky podle zadání - doplňuje tabulky, schémata a posloupnosti čísel - rozezná, pojmenuje a načrtne rovinné útvary, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - pomocí stavebnic modeluje rovinné útvary podle zadání - měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi - narýsuje přímku, vyznačí polopřímku - porovnává a přenáší úsečky - narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík - narýsuje kruh a kružnici s daným středem a poloměrem 	<p>konce, vyčerpání všech možností, zjednodušování</p> <p>Práce s kalkulačkou</p> <p><u>Závislosti, vztahy a práce s daty:</u></p> <p>Teplota, teploměr, stupeň celsia, měření hmotnosti, délky, času, objemu</p> <p>Evidence sportovních výkonů</p> <p>Tabulka jako nástroj pro řešení úloh</p> <p><u>Geometrie v rovině a v prostoru:</u> Rovinné útvary a tělesa</p> <p>Jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, metr, kilometr</p> <p>Přenášení úsečky, shodnost úsečky</p> <p>Kruh, kružnice</p> <p>Rovinné útvary: trojúhelník, čtyřúhelník - čtverec, obdélník</p> <p>Vzájemná poloha přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice Rýsování trojúhelníku</p>	<p>EV – Vztah člověka k prostředí (náš životní styl – spotřeba energie ve spojení s „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“)</p> <p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (tabulky cen produktů z reklamních letáků)</p>	<p>Prvouka - Rozmanitost přírody - veličiny (čas, teplota hmotnost, délka)</p> <p>Informatika – práce s tabulkou</p> <p>Pracovní činnosti - Konstrukční činnosti - stavění ze stavebnic</p>
--	--	---	---

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - zná základní vlastnosti čtverce, obdélníku, trojúhelníku - narýsuje čtverec, obdélník, trojúhelník ve čtvercové síti - určí vzájemnou polohu přímek v rovině - sestrojí pomocí kružítka trojúhelník 			
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 4.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - čte a zapisuje čísla v daném oboru - používá přirozená čísla v oboru milion - počítá po statisících, desetitisících a tisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích - sčítá a odčítá čísla v daném oboru (z paměti i písemně) - písemně násobí jednociferným a dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem - účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačtoru) - zaokrouhluje přirozená čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta a 	<p><u>Číslo a početní operace:</u></p> <p>Komutativnost a asociativnost</p> <p>Číselný obor 0 – 1 000 000</p> <p>Hospodaření domácnosti: rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, porovnávání</p> <p>Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení</p> <p>Zaokrouhlování čísel</p> <p>Odhad a kontrola výsledku</p>	<p>EV – Vztah člověka k prostředí (naše obec – využití přírodních</p>	<p>Informatika – vzdělávací aplikace</p> <p>Český jazyk a literatura -správný zápis slovních úloh, stylizace a</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>desítky</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací (sčítání a jeho kontrola záměnou sčítanců, odčítání a jeho kontrola sčítáním, dělení a jeho kontrola násobením) - provádí kontrolu výpočtů pomocí kalkulátoru - řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení a slovní úlohy se dvěma početními operacemi - řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“ - čte, zapíše, porovná zlomky a zobrazí je na číselné ose 	<p>Práce s kalkulátorem</p> <p>Matematizace reálné situace, slovní úlohy</p> <p>Zlomky</p>	<p>zdrojů nacházejících se v blízkosti bydliště ve spojení s „o x více (méně)“ a „xkrát více (méně)“</p>	<p>reprodukce odpovědí, čtení s porozuměním.</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (např. měření teploty) - využívá časové údaje při řešení různých situací z běžného života - používá tabulky k evidenci, modelování a řešení různých situací - doplňuje údaje, které chybí ve strukturované tabulce - pracuje s tabulkou přímé úměrnosti - vypočítá aritmetický průměr - vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku sloupkový diagram - dodržuje zásady rýsování - narýsuje přímku, vyznačí 	<p><u>Závislosti, vztahy a práce s daty:</u></p> <p>Jízdní řády</p> <p>Zásady sběru a třídění dat</p> <p>Strukturovaná tabulka</p> <p>Přímá úměrnost Aritmetický průměr Sloupkové diagramy</p> <p><u>Geometrie v rovině a v prostoru:</u></p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa – cestujeme letadlem, lodí, autobusem, vlakem)</p> <p>Informatika – práce s tabulkou a grafem</p> <p>Vlastivěda - Místo, kde žijeme - naše vlast</p> <p>Anglický jazyk - zápis hodin, dnů, měsíců a roků</p>	

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>polopřímku</p> <ul style="list-style-type: none"> - narýsuje různoběžky a označí jejich průsečík - narýsuje kružnici, kruh s daným středem a poloměrem, čtverec, obdélník, trojúhelník, rovnoběžník - třídí trojúhelníky dle délek stran, uvede příklady těchto útvarů ve svém okolí - zná pravidlo trojúhelníkové nerovnosti a dokáže ho použít - měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy mezi nimi - sčítá, odčítá a násobí graficky úsečky - určí délku lomené čáry a obvod trojúhelníku, čtyřúhelníků a obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - sestrojí rovnoběžné a kolmé přímky pomocí trojúhelníku s ryskou - sestrojí k dané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí troj. s ryskou 	<p>Zásady rýsování Rýsování jednoduchých rovinných útvarů</p> <p>Klasifikace trojúhelníků (obecný, rovnostranný, Rovnoramenný, pravouhlý) Trojúhelníková nerovnost</p> <p>Jednotky délky a jejich převody: milimetr, centimetr, metr, kilometr Grafické sčítání, odčítání a násobení úseček Obvod mnohoúhelníku, čtverce, obdélníku, trojúhelníku</p> <p>Rovnoběžky, kolmice</p> <p>Konstrukce rovnoběžky a kolmice daným bodem</p>		<p>Pracovní činnosti - Konstrukční činnosti - stavby z křehlí</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestrojí osu úsečky a střed úsečky pomocí kružítká - určí vzájemnou polohu přímek v rovině - určí pomocí čtvercové sítě obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku a obsahy porovná 	<p>Osa úsečky, střed úsečky</p> <p>Vzájemná poloha přímek v rovině: rovnoběžky, různoběžky, kolmice Obsah čtverce a obdélníku Jednotky obsahu: mm², cm², m²</p>		

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - používá základní jednotky obsahu - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary - určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru - rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích - využívá úsudek pro řešení jednoduchých slovních úloh a problémů - řeší problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky - 	<p>Osová souměrnost rovinného útvaru</p> <p><u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy:</u></p> <p>Jednoduché praktické slovní úlohy Číselné a obrázkové řady Magické čtverce, pyramidy, sudoku Matematické zebry, algebrogramy Počtářské oříšky, zašifrované příklady</p>	<p>OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů)</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita</p>	<p>Výtvarná výchova - osově souměrný obraz</p>
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace
Vyučovací předmět: Matematika
Ročník: 5.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte a zapisuje čísla a užívá početní operace v celém oboru přirozených čísel - počítá po milionech, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě 	<p><u>Číslo a početní operace:</u></p>	

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - porovnává čísla a znázorní je na číselné ose a jejích úsecích - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla - písemně odčítá dvě přirozená čísla - písemně násobí až čtyřciferným činitelem - písemně dělí jednociferným nebo dvojciferným dělitelem - účelně propojuje písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulátoru) - používá římské číslice při zápisu čísel - zaokrouhluje přirozená čísla na miliony - provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v daném oboru - provádí kontrolu výpočtu pomocí kalkulátoru - řeší a tvoří slovní úlohy z praktického života s využitím matematizace reálné situace - čte, zapíše, porovnává zlomky - pracuje se zlomky, vypočítá části z celku zlomku - sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem - vypočítá průměrnou rychlost - - te, zapíše, porovná a zaokrouhlí desetinná čísla a zobrazí je na číselné ose - z paměti a písemně provádí početní operace s desetinnými čísly (sčítá, odčítá, násobí a dělí desítkami a stovkami) 	<p>Číselný obor 0 – miliarda</p> <p>Písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení</p> <p>Římská čísla Zaokrouhlování Odhady</p> <p>Práce s kalkulačkou Fáze řešení problému: zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, odhad a kontrola výsledku, posouzení reálnosti výsledku, formulace odpovědi Zlomky</p> <p>Průměrná rychlost Desetinná čísla</p>	<p>EV – Vztah člověka k přírodnímu prostředí a odpady – koncept pochopení významu</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel - rozumí vzájemné propojenosti mezi zlomky a desetinnými čísly - počítá jednoduché úlohy s procenty (část z celku) - zjistí požadované údaje z kruhového diagramu 	<p>Procenta</p>	<p>MV – Kritické myšlení (pěstování zpravodajství a</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - vybírá z textu data podle zadaného kritéria - pracuje s tabulkou přímé úměrnosti - vypočítá aritmetický průměr - pracuje se souřadnicemi bodů (zakreslí bod do souřadnic, vytvoří souřadnice bodů) - při konstrukcích rovinných útvarů využívá elementární geometrické konstrukce a základní vlastnosti těchto útvarů - popíše úhel, porovná je, sestrojí osu úhlu - zná základní typy úhlů - sestrojí úhlopříčky čtverce, obdélníku a seznámí se s jejich vlastnostmi - popíše trojúhelník s jeho vlastnostmi (v pravouhlém troj. pozná odvěsny a přeponu) - vypočítá podle vzorců obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku a pravidelných mnohoúhelníků - popíše geometrická tělesa (vrcholy, stěny, hrany) - určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného obrazce, který je tvořen čtverci, obdélníky a trojúhelníky a obsahy porovná - vypočítá podle vzorce obsah čtverce a obdélníku - vypočítá obsahy složitějších obrazců - převádí jednotky obsahu (ar, hektar, km²) 	<p><u>Závislosti, vztahy a práce s daty:</u></p> <p>Kruhový diagram Finanční produkty: úspory Přímá úměrnost Aritmetický průměr Souřadnice bodů</p> <p><u>Geometrie v rovině a v prostoru:</u></p> <p>Konstrukce čtverce a obdélníku</p> <p>Úhly Úhlopříčky</p> <p>Konstrukce pravouhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku</p> <p>Obvody obrazců</p> <p>Složené obrazce ve čtvercové síti</p> <p>Obsahy čtverců, obdélníku</p> <p>Jednotky obsahu</p>	
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - narýsuje dvě rovnoběžky s danou vzdáleností - vypočítá povrch krychle a kvádra - dokreslí osově souměrné útvary - pozoruje vzájemnou polohu dvou kružnic 	<p>Vzdálenost dvou rovnoběžek Povrch krychle a kvádra Osově souměrné útvary Vzájemná poloha dvou kružnic</p>	

<p>- ovládá některé řešitelské strategie, v průběhu řešení nestandardních úloh objevuje zákonitosti a využívá je</p> <p>- řeší problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<p><u>Nestandardní aplikační úlohy a problémy:</u></p> <p>Jednoduché praktické slovní úlohy Číselné a obrázkové řady Magické čtverce, pyramidy, sudoku Matematické zebry, algebrogramy Počtářské oříšky, zašifrované příklady</p>	<p>OSV – Osobnostní schopnosti pozornosti, zapamatování,</p> <p>OSV - Osobnostní</p>
---	---	--

5.3 Informatika

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy pojmy.

Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Žáci prvního stupně si prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy.

Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

5.3.1 Informatika

Charakteristika předmětu

Informatika je předmět, který se prolíná v dnešní době všemi předměty. Dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. praktickou činností s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Časové vymezení

Informatika je realizována ve 4. a 5. ročníku:	4. ročník – 1 hodina
	5. ročník - 1 hodina

Obsahové vymezení

V předmětu informatika se žáci seznámí se základními pojmy informatiky a získají teoretické znalosti a praktické dovednosti nezbytné při práci s informacemi a zařízeními výpočetní techniky. Hlavní je tedy naučit se pracovat s moderními technologiemi a naučit se získávat a třídit informace.

Vedle rozšiřování a prohlubování gramotnosti žáků v této oblasti dále směřuje předmět naučit žáky pracovat s internetem, nejen jako se zdrojem informací, ale i jako s prostředkem pro prezentaci výsledků činnosti jedince. Žáci by si měli na základě získaných poznatků a dovedností uvědomovat možnosti informatiky při vlastním celoživotním vzdělávání a těchto možností cílevědomě využívat.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Environmentální výchova (EV)
- Mediální výchova (MV)

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenové třídě spojením ročníků a k učení žáci využívají různé formy práce. Během hodiny učitel i žáci pracují s počítači ve třídě, interaktivní tabulí a školními notebooky. Žákům jsou nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, vědomostní kvízy. Samostatnou prací s interaktivní tabulí u žáků rozvíjíme také pocit zodpovědnosti a v neposlední řadě kreativitu při vytváření vlastních cvičení v interaktivním programu.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Také v předmětu informatika učitel přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitel k tomu používá následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- vysvětluje a ukazuje stavbu počítače a funkci jeho periférií
- zprostředkuje žákům možnost využití výukových programů pro přípravu na výuku

- vede žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací na internetu či v didaktických programech a jejich efektivnímu využití v další práci
- umožňuje žákům vyhledávání zajímavostí, které se vztahují k poznatkům získaným v jiných učebních oborech, a tím podněcuje jejich pozitivní vztah k učení a celoživotnímu vzdělávání

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky zadáváním svých úloh k tvořivému přístupu při jejich řešení
- vede žáky nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dokončení
- učí žáky vyhledávat a nacházet logické souvislosti při práci s počítačovými výukovými programy
- vede žáky k využívání vhodných cest a algoritmických postupů

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie (e-mail, skype)
- klade důraz na dodržování slušného vyjadřování při telefonování přes internet, při používání e-mailu a chatování

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky, aby při práci na počítači poradili či pomohli spolužákovi
- vede žáky k dodržování a respektování pravidel bezpečné práce s hardware i software
- podporuje efektivní spolupráci s druhými při řešení problémů
- podněcujeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel při práci s výpočetní technikou
- učí žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- seznamuje žáky s nebezpečími internetu, upozorňuje na to, aby si chránili svá hesla
- vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou prostřednictvím internetu dostat

- motivuje žáky k ochraně životního prostředí ekologickým zpracováním poškozených či nepotřebných součástí výpočetní techniky
- vede k odpovědnému přístupu a nevyhledávání nevhodných obsahů, které se vyskytují na internetu

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáky dodržovat bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- ukazuje žákům využití internetu pro hledání důležitých a užitečných informací
- učí žáky účinně a bezpečně používat přístroje, chránit nosiče i data před poškozením, ztrátou či zneužitím
- vytváří prostor pro vytrvalost při dokončování práce a pro její hodnocení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 4.

Digitální technologie – Ovládání digitálního zařízení		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žákyně/žák: I-5-4-01</p> <ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, pracuje s tady různého typu <p>I-5-4-03</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<p>Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - pro svou práci používá doporučené aplikace, nástroje, prostředí - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - vytvoří snímek obrazovky či její části - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla nebo pokyny při práci s digitálním zařízením 	<p>Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otevírání souborů Přehrávání zvuku</p>
Digitální technologie – Práce ve sdíleném prostředí		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žákyně/Žák: I-5-4-01</p> <ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, pracuje s tady různého typu <p>I-5-4-02</p> <ul style="list-style-type: none"> - propojí digitální zařízení, uve možná rizika, která s takovým propojením souvisejí <p>I-5-4-03</p>	<p>Žákyně/Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí 	<p>Využití digitálních technologií v různých oborech Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Práce se soubory Propojení technologií, internet Sdílení dat, cloud Technické problémy a přístupy k jejich řešení (hlášení dialogových oken)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	<ul style="list-style-type: none"> - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spustí online aplikace - u vybrané fotografie uvede, jaké informace z ní lze vyčíst - v textu rozpozná osobní údaje - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	<p>Uživatelské jméno a heslo Osobní údaje</p>
<p>Algoritmizace a programování – Základy robotiky se stavebnicí</p>		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žákyně/Žák:</p> <p>I-5-2-01</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů <p>I-5-2-02</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení <p>I-5-2-03</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy <p>I-5-2-04</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověří správnost ji navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žákyně/Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota - oživí robota, otestuje jeho chování - najde chybu v programu a opraví ji - upraví program pro příbuznou úlohu - pomocí programu ovládá světelný výstup a motor - pomocí programu ovládá senzor; - ovládá opakování, události ke spuštění programu 	<p>Sestavení programu a oživení robota Ovládání světelného výstupu Ovládání motoru Opakování příkazů Ovládání klávesnicí – události Ovládání pomocí senzoru</p>

Data, informace a modelování - Úvod do kódování a šifrování dat a informací		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žákyně/Žák: I-5-1-02</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji <p>I-5-1-03</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyčte informace z daného modelu 	<p>Žákyně/Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekáduje/dešifruje text - zakóduje a dekáduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček - vymodeluje v Tinkecadu jednoduchý přívěšek na klíče s monogramem. 	<p>Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce 3D modelování</p>

Průřezová témata:

OSV – Rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, seberegulace a sebeorganizace

VDO – Občan, občanská společnost a stát, občanská společnost a škola

EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MKV – Lidské vztahy

MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, práce v realizačním týmu, tvorba mediálního sdělení

Mezipředmětové vztahy:

ČJ a L, M, Aj, PČ, PŘ, VL, HV, VV

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie
Vyučovací předmět: Informatika
Ročník: 5.

Informační systémy – Úvod do práce s daty		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žákyně/žák: I-5-1-01</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat <p>I-5-3-02</p> <ul style="list-style-type: none"> - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data 	<p>Žákyně/Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný 	<p>Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu</p>
Algoritmizace a programování – Základy programování – příkazy, opakující se vzory		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žákyně/žák: I-5-2-01</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů <p>I-5-2-02</p> <ul style="list-style-type: none"> - popisuje jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení <p>I-5-2-03</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy <p>I-5-2-04</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověří správnost jím navrženého 	<p>Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládnutí postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém 	<p>Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur</p>

postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu		
Informační systémy – Úvod do informačních systémů		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žákyně/žák: I-5-3-01 - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	Žákyně/žák: -nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí	Systém, struktura, prvky, vztahy
Data, informace a modelování – Úvod do modelování pomocí grafů a schémat		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žákyně/žák I-5-1-02 - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-03 - vyčte informace z daného modelu	Žákyně/žák - pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty - pomocí obrázku znázorní jev - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy - vymodeluje jednoduchý model v Tinkercadu	Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model
Algoritmizace a programování – Základy programování – vlastní bloky, náhoda		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
Žákyně/žák: I-5-2-01 - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-03 - v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná	Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj	Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt

<p>opakující se vzory, používá opakování a přípravné podprogramy</p> <p>I-5-2-04</p> <p>ověří správnost jim navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů 	
Algoritmizace a programování – Základy programování – postavy a události		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žákyně/žák:</p> <p>I-5-2-01</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů <p>I-5-2-02</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení <p>I-5-2-03</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a přípravné podprogramy <p>I-5-2-04</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověří správnost jim navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<p>Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav - v programu najde a opraví chyby - používá události ke spuštění činnosti postav - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky - upraví program pro obdobný problém - ovládá více postav pomocí zpráv - je schopný sám navrhnout jednoduchý programovací projekt 	<p>Ovládání pochybu postav</p> <p>Násobné postavy a souběžné reakce</p> <p>Modifikace programu</p> <p>Animace střídáním obrázků</p> <p>Spouštění pomocí událostí</p> <p>Vysílání zpráv mezi postavami</p> <p>Čtení programů</p> <p>Programovací projekt</p>
Algoritmizace a programování – Základy robotiky se stavebnicí		
Očekávané výstupy RVP	Očekávané výstupy ŠVP	Učivo
<p>Žákyně/žák:</p> <p>I-5-2-01</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů 	<p>Žákyně/žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví robota podle návodu - sestaví program pro robota - oživí robota, otestuje jeho chování 	<p>Sestavení programu a oživení robota</p> <p>Ovládání světelného výstupu</p> <p>Ovládání motoru</p> <p>Opakování příkazů</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>I-5-2-02</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení <p>I-5-2-03</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném program. jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy <p>I-5-2-04</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověří správnost ji navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu 	<ul style="list-style-type: none"> - najde chybu v programu a opraví ji - upraví program pro příbuznou úlohu - pomocí programu ovládá světelný výstup a motor - pomocí programu ovládá senzor; ovládá opakování, události ke spouštění programu 	<p>Ovládání klávesnicí – události Ovládání pomocí senzoru</p>
--	---	---

Průřezová témata:

OSV – Rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, kreativita, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, seberegulace a sebeorganizace

VDO – Občan, občanská společnost a stát, občanská společnost a škola

EGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět

EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí

MKV – Lidské vztahy

MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, práce v realizačním týmu, tvorba mediálního sdělení

Mezipředmětové vztahy:

ČJ a L, M, AJ, VL, VV, PŘ

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.1 Prvouka

Charakteristika předmětu

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je určen pro všechny ročníky 1. stupně. Vzdělávání v této oblasti rozvíjí poznatky, dovednosti a první zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří si prvotní ucelený obraz světa. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky a názory jiných.

Předmět prvouka uvádí žáky do prostředí školy a řádu školního života a pomáhá jim překlenout náročné období, kterým je pro ně zahájení pravidelné školní docházky. Vytváří předpoklady pro formování základních pracovních i režimových návyků. Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k okolí. Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví a bezpečnost, za své jednání, chování a rozhodování.

Podmínkou úspěšného vzdělávání je vlastní prožitek žáků, který vychází z konkrétních nebo modelových situací. Důležité je propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků.

Časové vymezení

Prvouka je realizována v 1. až 3. ročníku:	1. ročník – 2 hodiny
	2. ročník – 2 hodiny
	3. ročník - 2 hodiny

Obsahové vymezení

Obsah učiva předmětu prvouka se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do pěti tematických okruhů - *Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví.*

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti by u žáků měly probudit kladný vztah k místu svého bydliště.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam pomoci a vzájemné úcty mezi lidmi a důležitost rodiny. Žáci se také seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějinách a čase. Žáci se učí, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tomto tematickém okruhu se vychází od

nejznámějších událostí v rodině, využívá se časových údajů při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje se děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Na základě praktického poznávání okolní krajiny se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, chránit přírodu, třídit odpad.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života, seznamují se, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti. Žáci se učí dodržovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky, získávají základní poučení o poskytování první pomoci a bezpečném chování v různých životních situacích. Postupně si uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost, a že zdraví je důležitá hodnota života.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru *Člověk a jeho svět* získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnost lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Do výuky jsou formou integrace průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa. Jedná se o následující průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Environmentální výchova (EV)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Výchova demokratického občana (VDO)

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách a k učení žáci využívají různé formy práce. Při hodinách se střídají činnosti frontální i skupinové výuky. Během hodin prvouky učitel využívá výukové programy na interaktivní tabuli. Žáci také při své učební činnosti pracují s počítači. Mezi využívané formy práce předmětu prvouka bývají vycházky či exkurze. Žákům jsou dále nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, vědomostní hry a kvízy, jednoduché pokusy a pozorování přírody formou zahradničení na školním pozemku.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Zvláště v předmět prvouka učitel přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitel k tomu používá následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- vytváří situace, metody, způsoby a strategie k aktivnímu, tvořivému a efektivnímu učení
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací z různých zdrojů a jejich efektivnímu využití v další práci
- podporuje u žáků samostatné pozorování a experimentování, porovnávání získaných výsledků, vyvození závěrů a jejich využívání v budoucnosti
- podněcuje žáků pozitivní vztah k učení
- vede žáky k hodnocení výsledků vlastní práce, odhalování příčin případných neúspěchů a kritické diskusi
- příležitostně zadává zajímavé domácí úkoly
- umožňuje žákům zapojit se podle svých možností, schopností a dovedností do soutěží

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky zadáváním svých úloh k propojení teoretických poznatků s praxí a k samostatnému řešení problémových úloh
- vede žáky k aktivnímu podílu na všech fázích činností (plánování, příprava, realizace, hodnocení)
- podporuje cílevědomost, vytrvalost vedoucí k vyřešení problémů
- podněcuje žáky ke kritickému myšlení, porovnávání názorů, odborných, mediálních tvrzení a vlastních zkušeností
- navozuje vhodné problémové situace (z praxe)
- motivuje k objevování různých variant řešení problémů
- ve větší míře zařazuje skupinovou práci, kooperativní učení a spolupráci při řešení problémů
- sleduje, jak žáci prakticky zvládají řešení problémů ve škole i mimo ni (výlety, exkurze)

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k výstižnému vyjadřování v ústním i písemném projevu
- klade důraz na slušné vyjadřování a dodržování primárních zásad společenského chování
- vede k osvojení správných forem komunikace mezi žáky navzájem, mezi dětmi a dospělými ve škole i mimo ni

- vede žáky k aktivnímu zapojení do diskuse
- podporuje a rozvíjí schopnost vyjádřit a obhajovat vhodnou formou svůj názor
- učí vyslechnout a tolerovat názory druhých
- podporuje zdravé sebevědomí při komunikaci s okolním světem
- nabízí žákům různé druhy textů, záznamů, obrazových materiálů
- učí žáky pracovat s různými zdroji informací - vede k jejich porozumění, třídění a tvořivému využití

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování a spolupráce
- vychovává žáky k ohleduplnosti, úctě a empatii při jednání s druhými lidmi
- nabízí pomoc a učí žáky o ni i požádat a také ji umět poskytnout
- učí žáky odmítat vše, co narušuje dobré vztahy mezi žáky
- podněcuje vytváření příjemné atmosféry ve skupině, třídě, škole
- podporuje sebeovládání, pozitivní sebeúctu a sebedůvěru
- vede žáky k respektování názorů jiných lidí a ochotně poučit se z nich

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- vytváří u žáků povědomí o svých právech a povinnostech ve škole i mimo školu
- klade základ k rozpoznání krizové situace a k účinné pomoci v situaci ohrožující život a zdraví člověka
- vytváří schopnost vnímat rasové, náboženské a kulturní rozdíly jako přínos do pestré společnosti lidí
- podporuje aktivní zapojování do kulturního dění a sportovních aktivit
- rozvíjí ekologické myšlení a chápání ekologických souvislostí a problémů vede k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- učí používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- vede žáky k zodpovědnosti za svou činnost s ohledem na ochranu životního prostředí, kulturních a společenských hodnot

- vede žáky k zodpovědnosti za zdraví své a ostatních
- doplňuje výuku o praktické ukázky

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků s digitálními technologiemi
- rozvíjí digitální dovednosti v oblasti audio-vizuální oblasti – poslech zvuků, využití médií k prezentaci přiblížení reality
- využívá digitální technologie (interaktivní tabule, tablet, notebook) k procvičování učiva – využívání vzdělávacích aplikací, využívání virtuální reality k seznamování s učivem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 1.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v prostorách školy a poznává jejich význam - osvojuje si školní režim a řád školy - učí se bezpečně docházet do školy a ze školy - poznává základní činnosti ve škole - upevňuje si základní režimové návyky - navazuje nové vztahy, získává si kamarády - poznává domov, místo, kde bydlí - učí se adresu svého bydliště - seznamuje se s okolím svého bydliště - se svojí obcí, jejími budovami, památkami - orientuje se v základních časových pojmech - rozlišuje dny, měsíce, roční období - přiřadí správné činnosti a svátky k danému ročnímu období - rozlišuje správné části dne, přiřadí ke každé části patřičnou činnost - rozeznává hodiny (celá hodina, půl, čtvrt hodiny) - uplatňuje základní režimové návyky 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <p>Jsem školák Naše škola Místnosti ve škole Třída Pravidla silničního provozu Dopravní značky Doprava ve městě Vesnice, město Moje vlast</p> <p><u>Lidé a čas</u></p> <p>Podzim, Zima, Jaro, Léto Mikuláš, Vánoce, Nový rok, Velikonoce, Prázdniny Měsíce v roce, Dny v týdnu Režim dne Hodiny, části dne</p> <p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <p>Lidské tělo, obličej Ruce, hygiena Nemoc, úraz Důležitá telefonní čísla U lékaře Žijeme zdravě</p>	<p>OSV- Osobnostní rozvoj- Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena</p>	<p>Matematika-Geometrie v rovině a v prostoru (tvary dopr. značek)</p> <p>Tělesná výchova - dopravní výchova</p> <p>Matematika-Závislosti, vztahy a práce s daty - struktura času</p> <p>Informatika – vzdělávací aplikace a virtuální realita</p> <p>Český jazyk a literatura - dramatické ztvárnění</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady bezpečného chování - zná své tělo a ví, jak o něj pečovat - rozliší nemoc a úraz - zná čísla tísňového volání - zná a dodržuje zásady správné výživy a zdravého životního stylu - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 			
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině - vypráví o rodinných oslavách - sleduje rodinné události, život a funkce rodiny - popíše svůj dům, pokoj - zařadí věci denní potřeby do správné místnosti - toleruje odlišnost spolužáků - sleduje proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích - rozlišuje přírodniny podle lokality - zná, jak krmit volně žijící živočichy v zimě - vyjmenuje jarní rostliny - popíše části těla rostlin - zná a zásady, jak se chovat v lese - popíše les, vyjmenuje rostliny a živočichy, kteří se v něm nacházejí - vysvětlí rozdíl mezi keřem a 	<p><u>Lidé kolem nás</u></p> <p>Moje rodina Můj domov Náš dům, místnosti Rodinné oslavy</p> <p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <p>Podzimní zahrada Podzimní sad Příchod zimy v přírodě Květiny na jaře Zahrada na jaře Léto v lese Les jehličnatý, listnatý Živočichové v lese Stromy a keře Ovoce a zelenina Zvířata na statku Domácí mazlíčci Lesní plody, houby</p>	<p>MKV - Lidské vztahy</p> <p>MKV - Etnický původ</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy</p> <p>OSV - Sociální vztahy - Komunikace</p> <p>EV - Ekosystémy</p> <p>EV- Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Výtvarná výchova - moje rodina</p> <p>Pracovní činnosti - Pěstitelské práce - péče o rostliny</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>stromem</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše jednotlivé části keře a stromu - zná jednotlivé druhy ovoce a zeleniny - pojmenuje zvířecí rodiny na statku - vyjmenuje domácí mazlíčky - rozpozná jedlé a jedovaté houby - rozpozná lesní plody, které může sbírat - roztřídí odpadky do správných kontejnerů 	<p>Třídíme odpad</p>		
--	----------------------	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 2.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v prostorách školy - osvojuje si školní režim a řád školy - pojmenuje jednotlivé místnosti školy - učí se bezpečně docházet do školy a ze školy 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <p>Škola Rozvrh hodin Třída Bezpečná cesta do školy</p>	<p>OSV- Osobnostní rozvoj- Sebepoznání a sebepečení</p>	<p>Informatika – vzdělávací aplikace, virtuální realita</p>

<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - popíše role rodinných příslušníků - orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc) - vyjmenuje povolání členů rodiny - určí běžné domácí práce, přiměřeně se některých účastní - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - používá pojmy – zelenina, ovoce - rozlišuje druhy zeleniny – kořenová, listová, cibulová, plodová, košťálová - rozlišuje druhy ovoce – malvice, peckovice, bobule - přiřadí k ovocnému stromu a keři ovoce - objasní, co dává les člověku - rozpozná stromy jehličnaté a listnaté - popíše, jak se v lese chováme a jak jej chráníme - vyjmenuje ptáky a zvířata žijící v lese - podle atlasu hub pojmenuje alespoň 	<p><u>Lidé kolem nás</u></p> <p>Rodina</p> <p>Povolání</p> <p>Pomoc rodičům</p> <p>Pravidla chování</p> <p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <p>Podzim, zima, jaro, léto</p> <p>Ovoce</p> <p>Zelenina</p> <p>Stromy a keře</p> <p>Les</p> <p>Význam lesa</p> <p>Listnaté stromy v lese</p> <p>Jehličnaté stromy v lese</p> <p>Savci v lese</p> <p>Smišený les</p> <p>Houby</p> <p>Stálí a stěhovaví ptáci</p> <p>Příprava živočichů na zimu</p> <p>Pokoje rostliny</p> <p>Jarní květiny</p> <p>Stromy na jaře</p>	<p>OSV - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy</p> <p>MKV - Lidské vztahy</p> <p>EV - Ekosystémy</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Výtvarná výchova - vysněné povolání</p> <p>Pracovní činnosti - Pěstitelské práce - pěstování rostlin</p>
--	--	--	---

<p>tři jedlé a tři jedovaté houby</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ptáky stěhovavé a přezimující - rozpozná stromy opadavé a neopadavé - vysvětlí význam pokojových rostlin <ul style="list-style-type: none"> –okrasné a užitkové - jednoduchým způsobem se o pokojové rostliny stará (zalévání, kypření, otírání prachu) 			
---	--	--	--

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - popíše stavbu těla rostlin – kořen, stonek, list, květ, plod - vyjmenuje ryby žijící v rybníku nebo v řece a další živočichy žijící u vody a ve vodě - vysvětlí, co je nebezpečím pro čistotu rybníků a řek - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - popíše své hygienické návyky 	<p>Domácí mazlíčci Stromy na jaře Zahrada na jaře Ptáci na jaře Hospodářská zvířata Domácí ptáci Příroda v létě - u vody Ochrana přírody</p> <p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <p>Lidské tělo Péče o zuby Smyly Nemoc, úraz</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena</p> <p>OSV- Osobnostní rozvoj- Sebepoznání a sebepojetí</p>	<p>Zdravé zuby</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>během dne</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje pět smyslů a vysvětlí, jak je chráníme - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své ani zdraví jiných - vysvětlí, co je úraz a jak přivolat pomoc - rozpozná základní vybavení lékárníčky - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu - dodržuje pravidla silničního provozu –chodec 	<p>Důležitá telefonní čísla: 150, 155, 158</p> <p>Osobní bezpečí</p> <p>Dopravní výchova</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Tělesná výchova - dopravní výchova</p>
--	--	--	---

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Prvouka
Ročník: 3.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pojmy: obec, historie obce, životní prostředí obce, okolí obce, sousední obce, okres, kraj 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <p>Naše obec Vesnice, město</p>	<p>OSV -Osobnostní Rozvoj - Sebeznání a</p>	

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší dle skutečností vesnici a město - orientuje se v plánu svého bydliště a okolí školy - rozliší nížiny a vysočiny - poznává světové strany - čte z mapy základní skutečnosti - zná hlavní město ČR a povídá o něm - řekne název kraje, ve kterém bydlí - vyjmenuje symboly ČR - vyjmenuje sousední státy ČR - seznamuje se s historií naší obce - interpretuje pověsti a báje ze svého regionu i ze své vlasti - dokáže sestavit a popsat krátký rodokmen své rodiny - respektuje lidi, které se něčím liší (postižení, národnost, rasa, stáří) - zná svá práva a povinnosti - orientuje se v profesi svých rodičů - seznamuje se s různými profesemi - poznává osobnosti druhých lidí a chápe jejich jednání v různých životních situacích 	<p>Plánek okolí školy Krajina v okolí domova Orientace v krajině Čtení z mapy Naše vlast - hlavní město Kraje ČR Státní symboly Obyvatelé ČR</p> <p><u>Lidé a čas</u></p> <p>Minulost obce Pověsti a báje o obci a naší vlasti</p> <p><u>Lidé kolem nás</u></p> <p>Rodina Odlišnost a tolerance Práva a povinnosti Povolání Práce fyzická a duševní</p>	<p>sebepojetí</p> <p> </p> <p>VDO -Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSV – Morální rozvoj– Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - Lidské vztahy</p> <p>MKV - Etnický původ,</p> <p>MKV - Multikulturalita</p>	<p>Výtvarná výchova - malování plánu</p> <p>Informatika – vzdělávací aplikace, virtuální realita, práce s daty</p> <p> </p> <p>Český jazyk a literatura - četba a reprodukce pověstí</p> <p> </p> <p>Český jazyk a literatura - zásady komunikace, rozhovoru</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohlubuje si znalosti o lidském těle (části lidského těla, kostra, svaly, 	<p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p>		

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>orgány, smysly) - vyjmenuje fáze lidského života - seznamuje se se zásadami zdravého životního stylu - prohlubuje si zásady bezpečného chování</p> <p>- rozlišuje přírodu na živou a neživou - dokáže vysvětlit, co je to lidský výtvar - rozlišuje přírodniny a výrobky - dokáže vysvětlit vztah: přírodnina-surovina-výrobek-zboží - umí vysvětlit základní význam vody, vzduchu, půdy, nerostů a hornin pro život člověka - rozlišuje tři druhy skupenství - provádí elementární pokusy s různými látkami pro použití jednoduchých pomůcek - vlastnosti látek a jejich změny popisuje na základě pozorování a pokusu - rozlišuje odlišnosti ve stavbě živočichů a rostlin - seznamuje se se základními znaky života rostlin, živočichů a hub - poznává živočichy a rostliny vyskytující se v okolí bydliště - zná a dodržuje pravidla k ochraně přírody</p>	<p>Člověk - lidské tělo, kůže, smysly, jak pracují naše orgány, kostra, svaly Člověk roste a vyvíjí se Péče o své zdraví</p> <p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <p>Živá a neživá příroda Přírodniny Surovina a výrobek Výrobek a zboží</p> <p>Neživá příroda - voda, vzduch, půda, horniny a nerosty, teplo a světlo ze Slunce -skupenství látek -veličiny-měření:délka hmotnost,objem,teplota,čas</p> <p>Živá příroda - živočichové (znaky, dělení, skupiny) - rostliny (znaky, dělení, části kvetoucích rostlin) - houby (stavba těla, druhy) Ochrana přírody</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena</p> <p>EV - Ekosystémy</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>EV - Základní podmínky života</p>	<p>Tělesná výchova - pohybová cvičení, cyklistika</p> <p>Matematika - Závislosti, vztahy a práce s daty - veličiny</p> <p>Pracovní činnosti - Pěstitelské práce - pěstování rostlin</p>
---	--	--	---

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

--	--	--	--

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět přírodověda navazuje na učivo prvouky v 1. až 3. ročníku, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Přírodověda se opírá o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Cílem předmětu tedy je rozvíjet u žáků zájem o přírodu a přírodniny a poskytovat jim prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům. Žáci také získávají základní poznatky o lidském těle a jeho základních funkcích. Seznamují se s základními informacemi o vesmíru a planetě Zemi a také s jednoduchými stroji a jejich významem pro člověka.

Časové vymezení

Přírodověda je realizována ve 4. a 5. ročníku:	4. ročník – 2 hodiny
	5. ročník – 2 hodiny

Obsahové vymezení

Obsah učiva přírodovědy se týká člověka, přírody, společnosti, techniky a zdraví. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: *Rozmanitost přírody* a *Člověk a jeho zdraví*.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Dále poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a poznávají a upevňují si preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech. Dále poznávají podstatu zdraví a příčiny jeho ohrožení,

vznik nemocí a úrazů a jejich předcházení. Cíleně jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Do tohoto okruhu patří také neméně důležitá dopravní výchova.

Do předmětu Přírodověda patří také témata týkající se problematiky peněz a odpovědného spravování osobního rozpočtu a bezpečná komunikace prostřednictvím elektronických médií, což částečně zasahuje do tematického okruhu *Lidé kolem nás*.

V předmětu přírodověda se realizují tato obsahově blízká průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Environmentální výchova (EV)
- Mediální výchova (MV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Multikulturní výchova (MKV)

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách, část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, exkurze apod.). V hodinách přírodovědy se uplatňují vyučovací metody, které směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků zábavnou, hravou, praktickou formou například s pomocí třídních soutěží, her popř. miniprojektů. Také se využívá práce na počítači, interaktivní tabuli, práce s odborným textem a další literaturou.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Také v předmětu přírodověda učitel přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitel k tomu používá následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky používat obecně užívané termíny, znaky, symboly, uvádět věci do souvislosti z různých oblastí a vytvářet si komplexnější pohled
- učí žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti
- umožňuje žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- učí žáky využívat získaných poznatků při pozorování a zkoumání přírody
- podporuje jejich samostatnost a tvořivost

- učí žáky vyhledávat potřebné informace v literatuře, na internetu, popř. je získávat z jiných zdrojů a následně je zpracovávat a používat

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- průběžně sleduje, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají, zda dokáží prakticky ověřit správnost řešení problému
- vede žáky k tomu, aby činili uvážlivá rozhodnutí, uměli je obhájit, dokázali zhodnotit a nesli za ně zodpovědnost
- učí žáky nebát se problémů, vytváří praktické problémové úlohy a situace, aby učil žáky prakticky problémy řešit
- opodporuje různé přijatelné způsoby řešení problému
- podporuje samostatnost žáků i týmovou spolupráci, tvořivost a logické myšlení
- podporuje a umožňuje využívání moderní techniky při řešení problémů

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- zaměřuje se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků, klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace
- podporuje komunikaci žáků ve skupině
- vede žáky k tomu, aby prezentovali výsledky své práce před kolektivem
- podporuje přátelskou komunikaci mezi žáky z různých věkových kategorií
- vede žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí
- připravuje žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích
- učí žáky naslouchat druhým, což chápe jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporuje práci žáků ve skupině
- směřuje žáky k utvoření pozitivní představy o sobě samých, k podpoře jejich sebedůvěry
- podporuje moderní formy vyučování

- podporuje vzájemnou pomoc žáků, upevňuje v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle
- vede žáky k prezentaci svého názoru a respektu názoru ostatních

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- vytváří u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí, přírodě
- vede žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám
- vede žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem, k zodpovědnému rozhodnutí a poskytnutí pomoci v krizových situacích
- vede žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, k ochraně životního prostředí, kulturního a historického dědictví
- důsledně dbá na dodržování společně dohodnutých pravidel chování ve škole
- netoleruje sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže), projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu
- učí žáky respektovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- vede žáky k udržování čistoty okolí školy i bydliště, k ochraně přírody

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- při výuce vytváří podnětné, tvořivé a bezpečné pracovní prostředí
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- vede žáky k vykonání zadané práce
- vede žáky k tomu, aby přistupovali k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků s digitálními technologiemi
- rozvíjí digitální dovednosti v oblasti audio-vizuální oblasti – poslech zvuků, využití médií k prezentaci přiblížení reality

- využívá digitální technologie (interaktivní tabule, tablet, notebook) k procvičování učiva – využívání vzdělávacích aplikací, využívání virtuální reality k seznamování s učivem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda
Ročník: 4.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - pojmenuje základní podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin - třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - pozoruje základní podmínky života (voda, vzduch, půda, světlo – tma) - popíše koloběh vody - rozšiřuje si poznatky o významu vody a vzduchu - dělí horniny do skupin vyvěřelé, usazené a přeměněné - popíše základní společenstva (ekosystémy) - umí charakterizovat některé ekosystémy - zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující živočichy a rostliny v jednotlivých ekosystémech - umí popsat stavbu těla vybraných 	<p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <p>Živá a neživá příroda Živá příroda</p> <ul style="list-style-type: none"> - houby - rostliny (vlastnosti, dělení, stavba těla rostlin) - živočichové (vlastnosti, dělení do skupin) <p>Neživá příroda</p> <ul style="list-style-type: none"> - voda - vzduch - půda - světlo a teplo - minerály a horniny <p>Ekosystémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - les - lidská sídla (venkov) - okolí lidských obydlí - park - louka - pole - tekoucí vody - stojaté vody <p>Měření</p> <ul style="list-style-type: none"> - délka - hmotnost - objem 	<p>EV - Základní podmínky života</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>EV - Ekosystémy</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Pracovní činnosti - Pěstitelské práce - pěstování rostlin</p> <p>Anglický jazyk - názvy ovoce a zeleniny</p> <p>Informatika – vzdělávací aplikace, virtuální realita</p> <p>Matematika - závislosti, vztahy a práce s daty (převody jednotek)</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>druhů</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí běžně se vyskytující živočichy a rostliny zařadit do jednotlivých ekosystémů - pojmenuje základní projevy života na konkrétních organismech - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 			
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámí se se základními veličinami a jejich jednotkami - popíše změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - zná přesná data, kdy začínají jednotlivá roční období - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu - dodržuje pravidla silničního provozu –cyklista - zná povinnou výbavu kola 	<ul style="list-style-type: none"> - čas - teplota <p>Změny v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - podzim - zima - jaro - léto <p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <p>Jízdní kolo, dopravní značky Pravidla silničního provozu</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Tělesná výchova - vycházka do přírody (pozorování v terénu)</p> <p>Tělesná výchova - dopravní hřiště</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Přírodověda
Ročník: 5.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních projevech života, vysvětlí základní podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin - - vymezí činnosti člověka v přírodě (těžba nerostů, zemědělská půda, energetické zdroje– elektrárna, průmysl – znečištění ovzduší) - pojmenuje zdroje energie, popíše rizika a nebezpečí elektrické energie - seznámí se s pojmem zvětrávání, vznikem půdy a jejím významem - vyjmenuje složky půdy 	<p><u>Rozmanitost přírody</u></p> <p>Živá a neživá příroda Podmínky života na Zemi</p> <p>Nerosty a horniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - nerudní suroviny - rudy - drahé kovy - energetické suroviny <p>Půda</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik půdy, složení půdy - zvětrávání - druhy a význam půdy <p>Vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slunce 	<p>EV - Základní podmínky života</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>Český jazyk a literatura Čtení-Horniny a nerosty</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - umí vysvětlit význam Slunce pro život na Zemi - popíše postavení Země ve sluneční soustavě a vesmíru - vysvětlí střídání dne a noci a ročních období - pozoruje základní podmínky života ve vztahu k podnebí a počasí na Zemi a vzhledem k vesmíru - rozlišuje rozmanitost podmínek života na Zemi - vyjmenuje podnebné pásy na Zemi, seznámí se s jejich základní charakteristikou (podnebí, krajiny, zástupci rostlin a živočichů) 	<ul style="list-style-type: none"> - Sluneční soustava, planety, souhvězdí - Země, Měsíc - střídání dne a noci, ročních období - hvězdy, meteority, družice, poznávání vesmíru - gravitační síla <p>Rozmanitost života na Zemi</p> <ul style="list-style-type: none"> - tropický pás - subtropický pás - mírný pás - polární pás, subpolární pás 	<p>EV - Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Český jazyk a literatura Čtení - Vesmír</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozezná základní společenstva v České republice, zdůvodní vzájemné vztahy mezi organismy a některé příčiny porušování rovnováhy - porovnává na základě pozorování základní projevy života na vybraných organismech, prakticky třídí organismy na rostliny (dřeviny, byliny), živočichy (bezobratlí, obratlovci) a houby, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy - učí se rozlišovat činnosti, které 	<p>Třídění živých organismů</p> <ul style="list-style-type: none"> - bakterie a sinice - houby - rostliny - živočichové <p>Ochrana přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k životnímu prostředí - třídění odpadu - živelné pohromy, ekologické katastrofy - mimořádné přírodní události 	<p>EV - Základní podmínky života</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p>	

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>mohou prostředí podporovat i poškozovat</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajímá se o způsob likvidace odpadů - seznamuje se s pravidly chování v přírodě - stručně charakterizuje přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných situací, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit - vyjmenuje společné znaky člověka s ostatními živočichy - popíše lidské tělo a základní funkce a projevy jednotlivých orgánových soustav - orientuje se v základních projevech života, vysvětlí základní podmínky života - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin - rozlišuje vnější znaky muže a ženy, vnímá biologické a psychické změny v dospívání - pojmenuje etapy lidského života 	<p><u>Člověk a jeho zdraví</u></p> <p>Společné znaky s ostatními živočichy</p> <p>Lidské tělo</p> <ul style="list-style-type: none"> - kostra, svaly - dýchací soustava - oběhová soustava - trávicí soustava - vylučovací soustava - kožní soustava - smyslová soustava - nervová soustava - rozmnožovací soustava <p>Vývojové etapy života</p>	<p>OSV- Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Poznávání lidí</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena</p>	<p>Zdravé zuby</p>
--	---	---	--------------------

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
Žák na základě svých schopností:	Ochrana svého zdraví		

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení a podpoře vlastního zdravého způsobu života - zdůvodní zdravý životní styl - vnímá reklamní vlivy na zdravý životní styl - zná zásady první pomoci - uplatňuje bezpečné chování v kolektivu třídy, v zájmových skupinách, v rodinném prostředí, rozpozná chování, které již nelze tolerovat - seznamuje se s etickou stránkou sexuality - zná nebezpečí návykových látek - stručně charakterizuje přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných situací, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně bránit - orientuje se v základních finančních pojmech - umí si sestavit osobní rozpočet - uvědomuje si rizika s spojená 	<ul style="list-style-type: none"> - správná výživa - výběr a uchování potravin - vhodná skladba potravy, pitný režim - nemoci přenosné a nepřenosné - ochrana před infekcemi přenosnými krví - prevence nemocí a úrazů - první pomoc při drobných poraněních - partnerství, rodičovství, manželství - základy sexuální výchovy - návykové látky a zdraví - počítače, návykové látky, závislost, označení nebezpečných látek - šikana a prevence šikany - práva dítěte, práva a povinnosti žáka - nebezpečí komunikace prostřednictvím médií - tísňová volání - předcházení rizikům v dopravě - cyklisté na silnici - mimořádné přírodní události - evakuace - rizika pobytu v přírodě <p><u>Lidé kolem nás</u></p> <p>Peníze a my Učíme se hospodařit s penězi Spoření Půjčky Reklamace zboží</p>	<p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>MKV - Lidské vztahy</p> <p>MV - Receptivní činnosti - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>VDO- Občan, občanská společnost a stát</p> <p>OSV – Morální rozvoj– Hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>Český jazyk a literatura - návrh jídelníčku zdravé výživy</p> <p>Výtvarná výchova - Co škodí zdraví</p> <p>Informatika - zařízení k příjmu informací</p> <p>Matematika - Číslo a početní operace (peníze, finanční gramotnost)</p>
---	---	--	---

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

s půjčováním peněz - používá peníze v běžných situacích			
--	--	--	--

5.4 Člověk a jeho svět

5.4.3 Vlastivěda

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět vlastivěda navazuje na učivo prvouky v 1. až 3. ročníku. Vlastivěda rozšiřuje základní poznatky z prvouky o významné přírodní, společenské, hospodářské, kulturní a historické jevy. Dále žáky seznamuje s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi národních a evropských dějin. Poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu a televize uvádí do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje.

Předmět vlastivěda formuje u žáků vědomí příslušnosti k vlastnímu národu, ale také podněcuje zájem o různé přírodní a kulturní odlišnosti jiných národů, které respektuje. Vlastivěda také učí žáky vnímat svět v globálních souvislostech a přijímat zodpovědnost za důsledky lidského jednání. Zároveň vede žáky k tomu, aby se dokázali orientovat v praktických situacích, jako je například práce s mapou a orientace v krajině.

Časové vymezení

Vlastivěda je realizována ve 4. a 5. ročníku:	4. ročník – 2 hodiny
	5. ročník – 2 hodiny

Obsahové vymezení

Obsah učiva vlastivědy je členěn do tří základních tematických okruhů: *Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás a Lidé a čas.*

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci seznamují se základními poznatky o krajině, minulosti a současnosti své obce (regionu, vlasti). Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech a jejich zemích. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* žáci poznávají různé druhy lidské práce, orientují se v základních formách vlastnictví a používají peníze v běžných situacích. Seznamují se se základními právy a povinnostmi lidí, ale i s problémy jejich soužití.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Získávají odpovědný vztah ke kulturnímu bohatství vlasti, k jejímu přírodnímu prostředí, kulturnímu dědictví a historickým památkám. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti.

V předmětu Vlastivěda se realizují tato obsahově blízká průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMGES)
- Multikulturní výchova (MKV)

Organizační vymezení

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, podle možností i mimo budovu školy (tematické vycházky, návštěva památek, muzea). Velký význam má cílené vedení žáků k samostatnému získávání informací z různých dostupných zdrojů (literatura, internet, televize, tisk, členové rodiny apod.). V hodinách vlastivědy se uplatňují vyučovací metody, které zábavnou formou podněcují žáky k učení (soutěžní hry, kvízy, rébusy s mapou, hádanky osobností, situační scénky z našich dějin) a také práce na počítači a interaktivní tabuli.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Uplatňované metody předmětu vlastivěda směřují k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Učitel k tomu používá následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky aktivně a samostatně vyhledávat aktuální informace, které využívá v hodinách vlastivědy
- vede žáky k využívání více možností k řešení pro zpracování úkolů a docházení různými cestami ke správnému výsledku
- učí žáky číst z mapy a využívat mapy jako dalšího zdroje informací
- při výuce a hodnocení používá ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- podporuje u žáků využívání předešlých zkušeností při řešení zadaných problémů
- podporuje žáky při hledání nových způsobů řešení
- vede žáky k ověřování si správnosti svých výsledků
- podporuje samostatnost žáků i týmovou spolupráci, tvořivost a logické myšlení

- podporuje a umožňuje využívání moderní techniky při řešení problémů

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke správné formulaci svých myšlenek a názorů
- rozšiřuje u žáků slovní zásobu pomocí nového učiva
- podporuje žáky v aktivní komunikaci při skupinové práci
- učí žáky naslouchat druhým

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky umět si požádat i poskytnout pomoc nebo radu
- učí žáky respektovat názora druhých, dokázat se od nich poučit, aktivně argumentovat a obhajovat svůj názor
- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování
- nabádá žáky pomáhat slabším členům skupiny při pochopení a zpracování zadaného úkolu

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k aktivní ochraně životního prostředí, kulturního a historického dědictví
- je připraven komukoliv z žáků podat pomocnou ruku
- seznamuje žáky s vhodnými právními normami

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky ke svědomitému vykonání zadané práce
- učí žáky hodnotit svoji práci

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků s digitálními technologiemi
- rozvíjí digitální dovednosti v oblasti audio-vizuální oblasti – audio (hymna), využití médií k prezentaci přiblížení reality , využití QR kódu
- využívá digitální technologie (interaktivní tabule, tablet, notebook) k procvičování učiva – využívání vzdělávacích aplikací, využívání virtuální reality k seznamování s učivem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Vlastivěda
Ročník: 4.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umí správně pojmenovat svou vlast - poznává kraje ČR, ukáže krajská města na mapě - umí povídat zajímavosti ze svého kraje - povídá o hlavním městě ČR (historie, památky) - pojmenuje základy státního zřízení a politického systému, seznamuje se se zástupci místní samosprávy - rozlišuje státní symboly a jejich význam - seznámí se s mapou (barvy, hranice, základní značky), světové strany na mapě, základní typy krajiny - používá plán obce, popíše cestu do školy - ukáže světové strany, rozlišuje je na mapě - orientuje se na mapě České republiky, ukáže sousední státy, nejvyšší pohoří, řeky, nížiny - zná základní údaje o počasí, podnebí, průmyslu, zemědělství, nerostném bohatství v ČR 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <p>Naše vlast Obyvatelé ČR Kraje a krajská města Hlavní město Praha ČR - demokratický stát Státní symboly Mapy a plány Orientace v krajině Povrch krajiny Vodstvo ČR Počasí a podnebí Zemědělství ČR Nerostné suroviny v ČR Průmysl ČR Služby a doprava ČR Chráněná území ČR</p> <p><u>Lidé kolem nás</u></p> <p>Zákony Pravidla soužití, principy demokracie, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům Právo a spravedlnost - základní dětská práva dětí Dopravní výchova - práce policie</p>	<p>OSV-Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě</p> <p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>OSV – Morální rozvoj– Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>VDO- Občan, občanská společnost a stát</p>	<p>Výtvarná výchova - barvy na mapě</p> <p>Tělesná výchova - orientační běh</p> <p>Informatika – vzdělávací aplikace, virtuální realita, QR kódy</p> <p>Tělesná výchova - dopravní hřiště</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s pojmy zákon a ústava - zná, že každý člověk má práva, ale i povinnosti - všímá si nevhodného chování spolužáků - dodržuje pravidla chování ve škole, v rodině - obhájí a odůvodní své názory - respektuje pravidla silničního provozu 			
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v čase, kalendáři - rozlišuje současné a minulé - seznamuje se s minulostí kraje, vlasti a předků - seznamuje se s pojmy letopočet, století, tisíciletí - seznamuje se se zdroji informací o minulosti - kroniky, muzea - rozpozná proměny způsobu života z historického hlediska (na základě vyprávění pamětníků či jiných zdrojů informací) - vnímá rozdílné způsoby bydlení, předměty denní potřeby - utváří si představy a seznamuje se podrobněji se způsobem života a prací předků na našem území - vytváří si představu o významných obdobích minulosti a současnosti 	<p><u>Lidé a čas</u></p> <p>Letopočet Období pravěku První obyvatelé na našem území - Keltové, Germáni, Slované Staré pověsti české Velkomoravská říše - Svatá Ludmila, Svatý Václav - Kníže Oldřich, Kníže Břetislav Život za vlády Přemyslovců - Přemysl Otakar I., Anežka Česká, - Přemysl Otakar II., Václav II., Václav III. - Románský sloh Lucemburkové - Jan Lucemburský, Karel IV., - Gotický sloh Život ve středověku - Mistr Jan Hus, Jan Žižka z Trocnova - Jiří z Poděbrad</p>	<p>VMEGS- Jsme Evropané</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Poznávání lidí</p>	<p>Matematika - Závislosti, vztahy a práce s daty (práce s kalendářem)</p> <p>Český jazyk a literatura - kronika</p> <p>Český jazyk a literatura - dramatizace pověstí</p> <p>Výtvarná výchova - historická osobnost, díla uměleckých slohů</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>naší vlasti</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznává historické události, které vedly ke vzniku státních svátků a významných dnů, objevuje mezi nimi souvislost - zná historické události a historické, přírodní a kulturní památky z okolí svého bydliště - poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků 	<p>Jagellonci Habsburkové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rudolf II. - Renesance 		
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět
Vyučovací předmět: Vlastivěda
Ročník: 5.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - s pomocí vhodných map vyhledá zeměpisné a přírodní prvky místní krajiny, místní oblasti, evropských států a jednotlivých světadílů - vyjmenuje kraje a krajská města, zná jejich významná místa a historické památky - vyhledá a jednoduše charakterizuje regionální zvláštnosti Olomouckého kraje - vyznačí na mapě ČR základní orientační body – významné řeky, pohoří, nížiny, přehrady - stanoví polohu ČR v Evropě 	<p><u>Místo, kde žijeme</u></p> <p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> -Kraje ČR -Olomoucký kraj <p>Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> -poloha, historie, povrch, vodstvo, EU -Slovenská republika -Rakouská republika -Polská republika -Spolková republika Německo <p>Oceány a světadíly</p> <ul style="list-style-type: none"> - Povrch - Vodstvo 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p>	<p>Český jazyk a literatura, Informatika - nabídka cestovní kanceláře do našeho kraje</p> <p>Hudební výchova - Poslechové činnosti -rodiště významných skladatelů (A. Dvořák, V. Novák, L. Janáček)</p> <p>Výtvarná výchova - znaky a vlajky</p> <p>Anglický jazyk -</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení ČR za hranicemi - Evropa, evropské státy, hlavní města - v rámci EU dokáže vyhledávat zvláštnosti a posuzuje jejich význam - předává poznatky získané cestováním dětí - vyhledá na mapě poledníky, rovnoběžky a další značky na mapě - vyjmenuje kontinenty a oceány, ukáže je na mapě - najde významné cesty a objevy, zná objevitele - identifikuje nejbližší národní sousedy ČR, porovnává povrch, vodstvo - zná základní složky hospodářství státu - orientuje se v základních formách vlastnictví - vnímá a popisuje různé druhy vlastnictví a hospodářství - výrobky, zboží, obchod, peníze, ceny - shrne významné sociální problémy konzumní společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - Podněbí - Hospodářství <p><u>Lidé kolem nás</u></p> <p>Hospodářství ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> -zemědělství, průmysl, doprava, obchod, služby <p>Člověk ve společenství - pravidla soužití, právo a spravedlnost, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku, soukromé vlastnictví</p>	<p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSV – Morální rozvoj– Hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>výslovnost cizojazyčných názvů</p> <p>Informatika – vzdělávací aplikace, virtuální realita, QR kódy, práce s mapou</p> <p>Matematika - Závislosti, vztahy a práce s daty (jízdní řády), Číslo a početní operace - převody jednotek - peníze (Eura)</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy - orientuje se v čase, popíše dějiny 	<p><u>Lidé a čas</u></p> <p>Novější české dějiny</p> <ul style="list-style-type: none"> -Bitva na Bílé hoře, Jan Amos Komenský -Doba temna, Baroko 	<p>VMEGS- Jsme Evropané</p>	<p>Český jazyk a literatura Čtení -národní obrození</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>jako časový sled událostí</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaznamenává dějiny naší vlasti - seznamuje se s minulostí kraje a předků - orientuje se v nejvýznamnějších obdobích naší historie (události, osobnosti) i současnosti - vnímá různé druhy a typy kultury - seznamuje se se způsobem života a práce našich předků - poznává současnost a minulost v našem životě z hlediska významných dnů a státních svátků - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - vyhledává regionální památky, zajímá se o možnosti péče o památky 	<ul style="list-style-type: none"> -Marie Terezie, Josef II. -Národní obrození -Vlastenci a buditelé -Svět práce a techniky -Revoluční rok 1848 -Život a kultura ve 2.pol. 19. stol. -1. sv. válka -T. G. Masaryk -2. sv. válka -Život za komunistické totality -Sametová revoluce -Demokratické principy ČR - vznik ČR -Události posledních let -Problémy současné doby -Současný stav v ČR 	<p>VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>VMEGS -Objevujeme Evropu a svět</p> <p>MKV - Kulturní diference</p>	<p>Výtvarná výchova - ukázky malířů 2. pol.19. st.</p> <p>Český jazyk a literatura - drama</p>
---	---	--	--

5.5 Umění a kultura

5.5.1 Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, cítit schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Hudební činnosti rozvíjejí celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Časové vymezení

Hudební výchova je realizována v 1. až 5. ročníku:	1. ročník – 1 hodina
	2. ročník – 1 hodina
	3. ročník - 1 hodina
	4. ročník - 1 hodina
	5. ročník - 1 hodina

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do čtyř tematických okruhů - *Vokální činnosti*, *Instrumentální činnosti*, *Hudebně pohybové činnosti* a *Poslechové činnosti*.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

V předmětu Hudební výchova se realizují tato obsahově blízká průřezová témata :

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
- Environmentální výchova (EV)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Mediální výchova (MV)

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách. Žáci pracují s různými hudebními nástroji a také se při výuce se pracuje s audiovizuálními nahrávkami a dalšími dostupnými vyučovacími pomůckami. Při hodinách se střídají činnosti frontální i skupinové výuky. Během hodin hudební výchovy učitel využívá i výukové programy na interaktivní tabuli. Žákům jsou dále nabízeny i rozšiřující aktivity, jako soutěže, hudební hry a kvízy.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Také v předmětu hudební výchova učitel přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitel k tomu používá následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- vytváří situace, metody, způsoby a strategie k aktivnímu, tvořivému a efektivnímu učení
- vede žáky k užívání termínů, znaků a symbolů, které jsou obecně užívané (notové a rytmičné záznamy)
- podporuje samostatné pozorování a experimentování (imitaci, improvizaci, kompozici)
- podněcuje pozitivní vztah k hudebnímu umění
- uplatňuje individuální přístup k žákům, vede k individuálnímu prožívání uměleckého díla
- motivuje a povzbuzuje k radostnému učení
- umožňuje žákům zapojit se podle svých možností, schopností a dovedností do soutěží nejrůznějšího druhu (moravský zvoneček)

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede k propojení teoretických poznatků s praxí
- podporuje cílevědomost a vytrvalost
- podněcuje žáky k porovnání názorů, odborných i mediálních tvrzení a vlastních zkušeností
- podněcuje žáky ke sledování vlastního pokroku a vede je k sebehodnocení výsledků

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- vede ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- umožňuje žákům projevit se před ostatními, odstraňuje zábrany, podněcuje ke schopnosti vlastní prezentace
- podporuje u žáků zdravé sebevědomí při komunikaci s okolním světem
- vede žáky k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti
- nabízí žákům různé druhy záznamů, textů (písni) a učí žáky tvořivě jich využít
- učí žáky pracovat s různými zdroji informací (nahrávkami, ukázkami), aby je uměli třídít a porozumět jim

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k respektování společenských dohodnutých pravidel chování a spolupráce, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání při poslechu hudby
- podněcuje žáky k potřebě být zapojen ve skupině a svým podílem a rolí pozitivně ovlivňovat kvalitu práce
- vychovává žáky k ohleduplnosti, úctě a empatii
- učí žáky jedinečnému vnímání a prožívání hudby vlastní tvořivou prací
- podněcuje vytváření příjemné atmosféry ve třídě a toleruje různý přístup k různým kulturním hodnotám současnosti i minulosti
- vede žáky k respektování názorů jiných lidí, skupin, národů

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- vytváří u žáků schopnost vnímat rasové, náboženské a kulturní rozdíly jako přínos do pestré společnosti lidí
- vede žáky k respektování, vytváření a ocenění tradic kulturního a historického dědictví a k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům a umělcům
- podporuje aktivní zapojování žáků do kulturního dění
- snaží se, aby žáci vnímali hudbu jako prostředek k vyjádření prožitků a potřeb všech lidí
- podporuje, aby žáci chápali hudební umění jako součást lidské existence
- podporuje u žáků fantazijní poznávání okolního světa

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k základním pracovním návykům, možnosti aktivního překonání životních stereotypů a k vytrvalosti při činnosti
- vede žáky k užívání různých hudebních nástrojů a zacházení s nimi

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků s digitálními technologiemi
- rozvíjí digitální dovednosti v oblasti audio-vizuální oblasti – poslech zvuků, reprodukce hudebních ukázek
- využívá digitální technologie (interaktivní tabule, tablet, notebook) k procvičování učiva – využívání vzdělávacích aplikací

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 1.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - nápodobou zpívá, pokouší se o měkké nasazení hlavového tónu - učí se správně dýchat při zpěvu - umí vytleskat krátké a dlouhé tóny <ul style="list-style-type: none"> - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře <ul style="list-style-type: none"> - reaguje pohybem na znějící hudbu - provede pohybový doprovod písně - improvizovaným pohybem vyjádří vlastní pocity - pochoduje správně do rytmu - hrou na tělo vyjádří metrum, tempo a dynamiku 	<p><u>Vokální činnosti</u></p> <p>Zásady hlasové hygieny</p> <ul style="list-style-type: none"> -hlasová, dechová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) -správný postoj a posazení při zpěvu <p>Zpěv intonačně jednoduchých písní v jednohlase</p> <p>Melodizace říkadel</p> <p><u>Instrumentální činnosti</u></p> <p>Hudební hry (rytmus, metrum)</p> <p>Rytmizace slov, slovních spojení, říkadel a jednoduchých textů</p> <p>Jednoduchý rytmický doprovod (Orffovy hudební nástroje)</p> <p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <p>Rytmická chůze, běh</p> <p>Pohybový doprovod písně</p> <p>Taneční improvizace</p> <p>Pochod</p> <p>Dětské lidové hry</p> <p>Lidový tanec (mazurka)</p> <p>Znázornění melodie pohybem ruky (nahoru, dolů)</p> <p>Hra na tělo</p>	<p>OSV -Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebezpojetí</p>	<p>Český jazyk a literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> -správné dýchání a správná výslovnost <p>Prvouka - Rozmanitost přírody - vhodné písně k probíranému učivu (Když jsem já sloužil)</p> <p>Český jazyk a literatura</p> <p>básně, říkadla</p> <p>Informatika – vzdělávací aplikace, audio a video ukázky</p> <p>Tělesná výchova - správné držení těla, rytmická chůze, běh, nácvik lidových tanců</p>

<p>- učí se pohybem vyjádřit tempo a směr melodie</p>			
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé kvality tónů - rozliší tóny tiché a hlasité, vysoké a hluboké dlouhé a krátké - rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - snaží se o soustředěné poslouchání hudby - vyjádří pocity kresbou, pohybem - určí a napodobí různé zvuky, rozpozná tempo rychlé, pomalé - seznámí se s hymnou ČR a chováním při ní - rozezná sólo - rozpozná a pojmenuje některé hudební nástroje - seznámí se s danými pojmy - rozliší tóny tiché a hlasité, vysoké a hluboké dlouhé a krátké 	<p><u>Poslechové činnosti</u></p> <p>Tón – zvuk, řeč - zpěv Rozlišení změny výšky tónu Analýza průběhu melodie - (stoupá, klesá, opakované tóny, tempo) Učitelův přednes písně Hymna ČR Koledy Sólo - doprovod Hudební nástroje -(klavír, housle, kytara, flétna, trubka, buben)</p> <p><u>Hudebně teoretické znalosti</u></p> <p>Pojmy: Notová osnova, houslový klíč, nota Vlastnosti tónu (délka, výška, síla, barva)</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygienu</p> <p>MV - Receptivní činnosti - Vnímání autora mediálních sdělení (výběr kvalitní hudby)</p> <p>OSV- Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, cvičení dovedností zapamatování)</p>	<p>Český jazyk a literatura - délka samohlásek</p> <p>Výtvarná výchova - ztvární hudbu kresbou</p>

--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 2.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase - nápodobou zpívá a pokouší se o měkké nasazení tónů - správně dýchá při zpěvu - používá při zpěvu ve správném rytmu zřetelnou výslovnost - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře - rytmicky doprovází na Orffovy hudební nástroje 	<p><u>Vokální činnosti</u></p> <p>Zásady hlasové hygieny -dechová, hlasová, artikulační cvičení (tvoření hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu) Lidová píseň, Umělá píseň Kánon Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů Intonace: durový trojzvuk</p> <p><u>Instrumentální činnosti</u></p> <p>Rytmus, metrum -vytleskávání s využitím pomlky -hra na rytmickou ozvěnu -hra na tělo (pleskání, luskání, tleskání) -rytmizace slov, slovních spojení, říkadel Jednoduché doprovody (Orffovy hudební nástroje)</p> <p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <p>Hudebně pohybové a taneční hry Poskok, cval</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita</p> <p>OSV - Sociální rozvoj</p>	<p>Český jazyk a literatura -technika mluveného projevu</p> <p>Prvouka - Rozmanitost přírody -vhodné písně k probíranému učivu (Krávy, krávy)</p> <p>Informatika – vzdělávací aplikace</p> <p>Český jazyk a literatura rytmizace říkadel</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>- reaguje pohybem na znějící hudbu - pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie</p>	<p>Pochod, bubnování při pochodu Pohybové vyjádření stoupavé a klesavé melodie, tempa, dynamiky a emocionálního zážitku z hudby Pohybová improvizace</p>	<p>- Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov OSV -Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí</p>	<p>Tělesná výchova - taneční chůze, běh</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností: - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - snaží se o soustředěné poslouchání hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - vysvětlí dané hudební pojmy - rozliší noty dle rytmické hodnoty - rozliší pomlky dle rytmické hodnoty - zapíše notu do notové osnovy</p>	<p><u>Poslechové činnosti</u> Sluchová analýza průběhu melodie Výrazové prostředky hudby (krátké poslechové skladby) Pojmy: smutně-vesele, rychle-pomalou, krátce-dlouze Poznávání nejběžnějších hudebních nástrojů -trubka, kontrabas, buben Odlišování dětského pěveckého sboru a cappella od dětského pěveckého sboru s doprovodem <u>Hudebně teoretické znalosti</u> Pojmy: Takt - taktová čára, označení taktu, nota 2/4, 3/4 -taktování 2/4 taktu Dynamická znaménka p - f Znázornění melodie pohybem ruky (nahoru, dolů) Noty -správné psaní not (bříško, nožička) -rytmické hodnoty not (čtvrt'ová, osminová, půlová - vyjádření pomocí slabik. tyty, tá, táá) -pomlky (čtvrt'ová, osminová, půlová)</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena (dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému) MV - Receptivní činnosti - Vnímání autora mediálních sdělení (výběr kvalitní hudby) OSV -Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování)</p>	<p>Český jazyk a literatura - zásady správného psaní</p>

--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 3.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesněv jednohlase - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - vrámci svých možností rozlišuje vlastní hlasový rozsah - slova hudebně dělí a váže <ul style="list-style-type: none"> - rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	<p><u>Vokální činnosti</u></p> <p>Zásady hlasové hygieny</p> <ul style="list-style-type: none"> - dechová, hlasová, artikulační cvičení (upevňování hlavového tónu, rozšiřování hlasového rozsahu, měkké nasazení tónu, vázání tónů, vyrovnávání vokálů, hudební dělení slov) <p>Lidová píseň, Umělá píseň Populární píseň pro děti Melodizace říkadel pomocí intonačních modelů Intonace: pětitónová stupnicová durová řada, opakované tóny Počátky jednoduchého dvojhlasu, instrumentální kánon, menuet</p> <p><u>Instrumentální činnosti</u></p> <p>Rytmické činnosti ve 2/4 a 3/4 taktu Rytmus, metrum, doprovod písně Hra otázka – odpověď (příprava pro pochopení písňové hudební formy) Rytmizace říkadel</p>	<p>OSV -Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Komunikace - řeč, zvuky a slova</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita -cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity</p>	<p>Anglický jazyk - melodizace a rytimizace písní a říkadel</p> <p>Prvouka - Lidé kolem nás - lidové zvyky, tradice</p> <p>Informatika – vzdělávací aplikace</p>

<ul style="list-style-type: none"> - na základě svých dispozic zpívá rytmicky správně - hraje doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu - učí se hrát mezihru při zpěvu spolužáků - pojmenuje a používá základní Orffovy hudební nástroje 	<p>Ostinátní rytmické doprovody (Orffovy hudební nástroje)</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí</p>	
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální - rozlišuje sólovou, komorní a orchestrální hru - rozeznává hudbu slavnostní od jiných hudebních žánrů (taneční, smuteční, ukolébavka) - rozlišuje hru na různé hudební nástroje (dechové, bicí, strunné) - rozlišuje charakter melodie 	<p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <p>Hudebně pohybové a taneční hry Dvoudobá chůze a tanec Pohybové vyjádření melodie</p> <p><u>Poslechové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sluchová analýza průběhu melodie písně, skladby Rozlišení tempových, dynamických změn, barvy hudebního nástroje Sluchové rozlišení dur - moll tóniny Skladba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální Epizody ze života skladatelů poslouchané hudby (A. Dvořák, B. Smetana) <p><u>Hudebně teoretické znalosti</u></p> <p>Pojmy:</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygienu (dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému)</p> <p>MV - Receptivní činnosti- Vnímání autora mediálních sdělení (výběr kvalitní hudby)</p>	<p>Tělesná výchova - rytmizace v pohybovém vyjádření, taneční krok</p> <p>Prvouka - Rozmanitost přírody - Živá příroda (zvuky)</p> <p>Český jazyk a literatura -vyprávění o životě</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>(vzestupná, sestupná)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - vysvětlí dané hudební pojmy - rozliší noty dle rytmické hodnoty - zapíše notu na správnou linku do notové osnovy - zapíše do notové osnovy houslový klíč - svými slovy vysvětlí a na příkladu nahrávky pozná rozdíl mezi orchestrem a sólem 	<p>Takt</p> <ul style="list-style-type: none"> - takt 2/4, 3/4, 4/4 - taktování ve 3/4 taktu <p>Noty</p> <ul style="list-style-type: none"> - hodnoty not (čtvrt'ová, půlová, celá, osminová) - psaní not na linky, do mezer (c1 – g 1) - psaní houslového klíče <p>orchestr, sólo repetice, legato</p>	<p>OSV -Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování)</p>	<p>Český jazyk a literatura - psaní</p>
--	--	---	---

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 4.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesněv jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje 	<p><u>Vokální činnosti</u></p> <p>Hlasová výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu, hudební dělení slov, frázování) <p>Lidová píseň (jednohlas, dvojhlas – kánon) Umělá píseň Populární píseň pro děti Melodizace textu</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Informatika – vzdělávací aplikace</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - v rámci svých možností rozlišuje vlastní hlasový rozsah - dělí slova hudebně a váže, dbá na správné frázování - vytváří si základy dvojhlasého zpěvu (kánon) - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace - hraje doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu (na Orffovy hudební nástroje) - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků - vyjadřuje melodii, tempo, dynamiku hudby na základě vlastních emocionálních zážitků - orientuje se v prostoru, zopakuje taneční krok (polka, valčík) 	<p><u>Instrumentální činnosti</u></p> <p>Rytmus, metrum, doprovod písně Předehra, mezihra, dohra Rytmizace říkadel Rytmické doprovody písní (Orffovy hudební nástroje)</p> <p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <p>Pohybové ztvárnění rytmu, melodie, dynamiky Taktování 2/4, 3/4 taktu Taneční hry Lidový tanec (polka, valčík) – poskočný krok</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity)</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebezpečí</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice</p>	<p>Pracovní činnosti - Práce s drobným materiálem (výroba doprovodných hudebních nástrojů)</p> <p>Tělesná výchova - základní kroky vybraných tanců</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, 	<p><u>Poslechové činnosti</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Sluchové rozlišení melodické, rytmické, tempové a dynamické změny 	<p>MV - Receptivní činnosti - Fungování a</p>	

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>dynamické změny</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - rozeznává hudební styly a žánry (hudba taneční, pochodová, vážná, ukolébavka apod.) - rozlišuje hru na různé hudební nástroje (dechové, bicí, strunné) - rozpoznává dynamické změny (zesilování a zeslabování) - rozpoznává 2/4 a 3/4 takt <p>- vysvětlí dané hudební pojmy</p> <p>- vysvětlí pojmy křížek, béčko a jejich význam</p> <p>- do notové osnovy zapisuje noty daného rozsahu</p> <p>- orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje</p>	<p>Výrazové prostředky hudby</p> <p>Hudební nástroje</p> <p>Kratší skladby českých i světových skladatelů - epizody ze života skladatelů poslouchané hudby (B. Smetana, L. Janáček, B. Martinů, W. A. Mozart)</p> <p><u>Hudebně teoretické znalosti</u></p> <p>Pojmy:</p> <p>Noty</p> <ul style="list-style-type: none"> - nota s tečkou - posuvky - hudební abeceda c1 – c2 - stupnice C dur <p>Takt</p> <ul style="list-style-type: none"> - taktování ve 2/4, 3/4 taktu <p>Sbor</p> <p>Motiv, téma</p> <p>Malá písňová forma</p> <p>Rondo</p> <p>Gradace</p>	<p>vliv médií ve společnosti</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygienu (dovednosti pro pozitivní naladění mysli)</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování)</p>	<p>Vlastivěda - Místo, kde žijeme (rodiště hud. skladatelů v ČR)</p> <p>Český jazyk a literatura - čtení ze života hud. skladatelů</p>
---	--	--	---

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 5.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy
Žák na základě svých schopností:		

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje - správně pracuje s dechem - rozezná lidovou píseň od umělé a populární - dokáže zazpívat lidovou píseň českou i s nářečím - rozliší tóninu dur a moll - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - pojmenuje a přečte noty v notovém partu - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace - vytvoří jednoduchý doprovod k vybraným písním na Orffovy hudební nástroje 	<p><u>Vokální činnosti</u></p> <p>Hlasová výchova - dechová, hlasová, artikulační cvičení (rozšiřování hlasového rozsahu) Lidová píseň, Umělá píseň Populární píseň pro děti Jazz, swing, rock and roll Lidová píseň jiných národů (slovenská) Intonace: obraty trojzvuku, orientace v durové tónině v rámci zvládnutých intonačních modelů</p> <p><u>Instrumentální činnosti</u></p> <p>Čtení partitury (noty c1-e2) Jednoduché doprovody na Orffovy hudební nástroje Využití hry na klasické hudební nástroje (žáci ZUŠ) Tvoření vlastních jednoduchých doprovodů (předehra, mezihra, dohra)</p> <p><u>Hudebně pohybové činnosti</u></p> <p>Lidový tanec (polka, valčík) Improvizace pohybem (lidová píseň, klasická i populární hudba, charleston, rock and roll)</p>	<p>OSV -Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů Kreativitu)</p> <p>OSV- Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Mezilidské vztahy</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita</p>	<p>Informatika – vzdělávací aplikace</p> <p>Pracovní činnosti - Práce s drobným materiálem (výroba doprovodných hudebních nástrojů)</p> <p>Tělesná výchova - základní kroky vybraných tanců</p>
---	--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace - vyzkouší základní kroky lidového tance 			
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny - sluchově rozliší dur a moll trojzvuk - vyhledá v doporučené literatuře základní informace o hudebních skladatelích - objasní rozdíl mezi kapelou, kvartetem a orchestrem - rozpozná v poslouchaném hudebním díle výrazové prostředky - upevní si dovednosti taktování ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu - zaznamená noty a pomlky - vyhledá v notovém zápise noty a pomlky a pojmenuje je - pojmenuje durovou stupnici 	<p><u>Poslechové činnosti</u> Orientace v základních hudebních prostředcích (rytmus, melodie, dynamika, tempo) Sluchová analýza dur, moll trojzvuku Hudební pořady pro děti v médiích Zajímavosti ze života hudebních skladatelů epizody ze života skladatelů poslouchané hudby (A. Dvořák, Fr. Škroup, V. Novák, J. S. Bach, K. Hašler L. Janáček, W. A. Mozart) Hudba homofonní, polyfonní Hudební uskupení: lidová kapela, smyčcový kvartet, symfonický orchestr Výrazové prostředky hudby</p> <p><u>Hudebně teoretické znalosti</u></p> <p>Pojmy: Taktování -předtaktí Noty a pomlky - (na 4 doby, na 3 doby, na 2 doby, na 1 dobu, na ½ doby, na ¼ doby) -mota šestnáctinová - hudební abeceda (malé h - e2)</p>	<p>MV -Receptivní činnosti - Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>MKV - Etnický původ</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygienu (dovednosti pro pozitivní naladění mysli)</p> <p>OSV -Osobnostní rozvoj - Rozvoj</p>	<p>Vlastivěda - Místo, kde žijeme (rodiště hudebních skladatelů v ČR i Evropě, baroko v hudbě)</p> <p>Český jazyk a literatura - čtení ze života hud. skladatelů</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none">- používá posuvky křížek, béčko v notovém diktátu- vysvětlí dané hudební pojmy	<ul style="list-style-type: none">-posuvky (křížek, béčko) Synkopa	schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování)	
---	--	--	--

5.5 Umění a kultura

5.5.2 Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova umožňuje žákům poznávat okolní svět a svůj vnitřní svět prostřednictvím výtvarných činností. Učí se rozumět výtvarnému umění, chápat výtvarnou kulturu. Výtvarná výchova se zaměřuje především na rozvíjení estetického citění, prožívání, objevování, vnímání, estetického osvojování skutečnosti prostředky umění i mimouměleckými (krása přírody, krása předmětů vytvořených člověkem aj.), na vlastní tvořivou činnost žáků. Důležitým prvkem v hodinách výtvarné výchovy je tvořivost a seberealizace, rozvoj představivosti a vlastního výtvarného vyjádření. Žáci jsou vychováváni k určité volnosti v tvarovém, barevném a kompozičním vyjádření.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena hlavně na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Při výtvarné činnosti děti jsou charakteristickými rysy odvaha, spontánnost, bezprostřednost, uvolněnost, emocionální přístup, nedostatek zkušeností, malá kritičnost vlastní výtvarné činnosti. Přetrvává široce rozvinutá fantazie a představivost, blízkost světa pohádek a vnitřní potřeba vyjádřit vlastní postoj. Proto je vhodné v hodinách výtvarné výchovy využívat především různé hravé činnosti a experimentování.

U žáků je nutné posilovat jejich sebevědomí, podporovat jejich vlastní výtvarné vyjádření, podněcovat zájem o výtvarnou práci vhodnou motivací a volbou vhodného úkolu, materiálu, výtvarné techniky. Důležitou oblastí, na kterou se nesmí zapomínat, je problematika výtvarné kultury a vývoj výtvarného umění. S ohledem na regionální možnosti seznamujeme děti s různými kulturními památkami, výtvarnými díly a navštěvujeme knihovny, muzea, výstavy aj.

Časové vymezení

Výtvarná výchova je realizována v 1. až 5. ročníku:	1. ročník – 2 hodina
	2. ročník – 2 hodina
	3. ročník - 1 hodina
	4. ročník - 1 hodiny
	5. ročník - 1 hodiny

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do tří tematických okruhů - *Rozvíjení smyslové citlivosti, Uplatňování subjektivity a Ověřování komunikačních účinků.*

Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Na I. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Celkový rozvoj vizuálně obrazného vyjádření vyžaduje používání různých výtvarných technik (prostředků) a materiálů:

- Kresba – vychází z využití linie a jejích druhů. Žáci mohou používat pero, tuš, dřívko, voskový pastel, uhel, rudku, štetec, fix, tužku, křídou.
- Malba – používají se barvy temperové, vodové, voskový pastel, suchý pastel, pastelky
- Kombinované techniky – nejčasteji se spojují dvě techniky
- Kolorovaná kresba – práce s dřívkem, perem, uhlem kolorovaná vodovými barvami
- Vosková rezerva vytvořená voskovým pastelem zakrytá tuší, proškrabování
- Koláž doplněná kresbou nebo malbou
- Dotváření, vrypy, kombinace přírodních materiálů
- Technika tisku – tisk z přírodního materiálu (frotáž, tisk z papíru nebo lepenky, monotyp, tiskátka)
- Materiálové techniky – mozaika (papír, textil, kamínky)
- Papírová a textilní koláž
- Vystřihování a překlápění
- Úprava textury a textilní aplikace
- Modelování a keramika – využití hlíny, modelovací hmoty, moduritu, odlévání sádry, těsto
- Plastika z papíru a fólií – plastika z papírové masy, plastika kaširovaná (hlava loutek, maska, apod.), plastika z listu papíru, plastika ze dřeva
- Práce z rozličného materiálu – přírodniny, dřevo textil, papír, drát, umělá hmota, špejle, krabičky aj.

V předmětu Výtvarná výchova se realizují tato obsahově blízká průřezová témata :

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
- Environmentální výchova (EV)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Mediální výchova (MV)

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách. Ve výuce v 1. až 3. ročníku převládají různé hravé činnosti a experimentování, ve 4. až 5. ročníku přecházejí žáci již k uvědomělejší výtvarné práci. Žáci pracují s různými výtvarnými pomůckami. Vyučující vybírá výtvarné techniky tak, aby zajistil výtvarně estetický rozvoj žáků. V každém ročním období realizuje podle možností některou z daných výtvarných technik:

- práce s barvou (míchání, zapouštění, pokrytí plochy, pestré, nepestře, husté, řídké, studené, teplé, hra s barvou, barevná plocha, barevná struktura, barevně naruby, prstové barvy)
- dítě a příroda (tvar a růst přírodnin, jejich stavba, znaky, členění, stavba stromu, fantazie a představy – zakletý strom)
- tematické práce (představivost, tvořivost, dějové situace, zobrazování figur, rozmístění prvku v ploše, tvarová a barevná nadsázka, zámerné použití teplé a studené barvy)
- linie – kresebné ilustrace, zhušťování, zředování linií, výrazové vlastnosti, druhy, různé materiály, hra s linií)
- uplatnění rytmu – volba barev, práce v pásu i ploše, využití geometrických tvarů, otisky)
- dítě a svět věcí – užitkové předměty, tvary a struktury věcí z domácnosti, tvary a funkce strojů a mechanismů)
- organizace prostoru a práce s hmotou – od části k celku, skupinová práce

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Také v předmětu výtvarná výchova učitel přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitel k tomu používá následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- podněcuje žáky k ochotě přijmout radu, kritiku, poučení, nebát se chybovat
- rozvíjí u žáků schopnost výtvarného vidění a pozorování

- se zaměřuje především na dovednosti, učivo používá jako prostředek k jejich získání
- při výuce a hodnocení používá ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace
- vytváří vstřícnou a podnětnou atmosféru

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- podporuje schopnost samostatného řešení v případě, že nejsou k dispozici potřebné výtvarné materiály či náčiní, při volbě nebo vyhledávání správného výtvarného objektu
- průběžně sleduje, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají, zda dokáží prakticky ověřit správnost řešení problému
- vede žáky k tomu, aby činili uvážlivá rozhodnutí, uměli je obhájit, dokázali zhodnotit a nesli za ně zodpovědnost
- podporuje samostatnost žáků i týmovou spolupráci, tvořivost
- učí žáky různým výtvarným technikám s použitím vhodných prostředků k vyjádření svého záměru
- podporuje netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- vede ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- vede žáky k jasné a zřetelné interpretaci své práce, ke vzájemné toleranci, k citlivému přístupu k hodnocení děl svých spolužáků
- vede žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- při společných výtvarných pracích učí žáky vzájemně se respektovat, využívat osobité rozdíly ve schopnostech a nadání a jednotlivém přínosu pro tým a tím i plánovat a přijmout roli ve skupině
- učí žáky být ochotnými k pomoci, umět ustoupit ve jménu společného úspěchu
- prohlubuje v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění
- vede žáky k tvořivému přístupu ke světu a k obohacování emocionálního života

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- podporuje žáků aktivní prožívání výtvarných událostí
- rozvíjí u žáků cit a touhu po kulturnosti vlastního prostředí
- vede žáky k citlivému přístupu k odlišným kulturám
- učí žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků a postojů

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- seznamuje žáky s výtvarnými materiály, nástroji a vybavením
- učí žáky dodržovat pracovní řád a řídit se bezpečnostními zásadami při zacházení s výtvarnými pomůckami
- vytváří při výuce podnětné, tvořivé a bezpečné pracovní prostředí
- vede žáky k pozitivnímu vztahu k tvorbě
- učí žáky používat při jejich výtvarném projevu různé materiály a techniky
- různými formami (exkurze, film, výstavy apod.) seznamuje žáky s různými výtvarnými profesemi

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků s digitálními technologiemi
- rozvíjí digitální dovednosti ve vizuální oblasti –využití médií k prezentaci přiblížení reality
- využívá digitální technologie (interaktivní tabule, tablet, notebook) k digitálnímu ztvárnění

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 1. - 3.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ - rozezná a pojmenuje barvy základní škále, kterou má k dispozici, pojmenuje odlišné odstíny - rozliší základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt) - pojmenuje a charakterizuje prvky použité ve vlastním vyjádření a jednoduše zdůvodní jejich užití - charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - vyjádří podle zadání vlastní zkušenost prožitku reálného světa 	<p><u>Barvy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -barevný kontrast a harmonie -barvy jara, léta, podzimu, zimy -hra s barvou -barvy základní (husté, řídké, světlé, tmavé) -symbolické funkce barev: barvy smutné, veselé -výtvarné využití vzniklých náhodností a představ <p><u>Linie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -hra s linií na základě představ a fantazie -poznávání různých druhů linií a jejich výrazových možností <p><u>Modelování</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -poznávání základních vlastností plastických materiálů, vyjádření objemu modelováním rozvíjení citu pro prostor -poznávání základních prostorových útvarů, modelování podle skutečnosti <p><u>Užití práce dekorativní a prostorové</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -kompozice plochy s použitím libovolných prvků -vyhledávání a výtvarné dotváření přírodnin na základě představ -vyjádření prostorových útvarů seskupováním a kombinováním přírodních materiálů <p><u>Zážitky z každodenního života</u> s využitím dostupných prostředků vizuálního vyjádření</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání)</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebezpojetí (poznávání osobitých rysů vlastního vnímání a vyjádření skutečnosti, porovnávání s ostatními, rozvoj sebehodnocení)</p>	<p>Anglický jazyk - pojmenování barev</p> <p>Český jazyk a literatura - druhy písma</p> <p>Matematika - Geometrie v rovině a prostoru - geometrické tvary</p> <p>Hudební výchova - Poslechové činnosti - Poslech hudby a jeho výtvarné vyjádření</p> <p>Pracovní činnosti - Práce s drobným materiálem</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří vjem sluchový, hmatový, dotykový, chuťový či pohybový - vyjadřuje proměny prostředí (počasí, světlo, teplo, den, noc) a nálady (radost, smutek, přátelství, osamělost) - k vlastnímu obraznému vyjádření vypráví příběh citlivě a pozorně naslouchá příběhům ostatních - obrazně vyjádří děj pohádky - využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a 			
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty - vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - jednoduše objasní svoji oblibu konkrétních ilustrací, animovaných filmů, hraček - vyslechne a respektuje odlišný názor na své i cizí dílo 	<p><u>Výtvarné techniky, prostředky a materiály:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -kresba (uhel, rudka, tužka, křída, dřívko, tuš aj.) -malba (temperové a vodové barvy, pastel, voskový pastel) -kombinované techniky, koláž, tiskátka, frotáž -modelovací hmota -přírodní materiály <p>Zážitek z pohádky</p> <p>Práce s ilustrací, ilustrátoři pro děti</p> <p>Návštěva výstavy</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Komunikace</p> <p>MKV - Kulturní diference</p> <p>MKV - Lidské vztahy</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Informatika – grafické aplikace</p> <p>Český jazyk a literatura - Čtení pohádek, příběhů</p> <p>Prvouka - Místo, kde žijeme - naše okolí</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

- spolupracuje na společném díle ve dvojici i ve skupině, posoudí vlastní přínos pro společnou práci			
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova
Ročník: 4. a 5.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - rozeznává, pojmenuje a aktivně užívá barvy v základní škále, kterou má k dispozici; vnímá a pojmenuje odlišné odstíny - porovná, rozliší a pojmenuje světlejší, tmavší, sytější, bledší 	<p><u>Barvy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - barevný kontrast a harmonie - barvy základní (husté, řídké, světlé, tmavé) - barvy kontrastní, doplňkové - hra s barvou, míchání barev, emocionální malba - pohyb těla, umístění v prostoru - komunikace a interpretace svého díla, porovnání s ostatními <p><u>Kresba</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - výrazové vlastnosti linie - kompozice na ploše 	<p>OSV - Osobnostní výchova - Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání)</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita</p>	<p>Anglický jazyk - pojmenování barev</p> <p>Informatika – vektorová grafika, bitmapová grafika</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>odstín barvy</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku; v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model - dovede pojmenovat a charakterizovat základní prvky vizuálně obrazného vyjádření (barva, linie, tvar, povrch, objem, objekt), intuitivně posuzuje důvod jejich užití a hodnotí je z hlediska výrazu díla - charakterizuje konkrétní barvu, tvar, objem, povrch, objekt a dovede je převést do vlastního vizuálně obrazného vyjádření - využívá rozličné nabídnuté materiály, techniky a formáty 	<ul style="list-style-type: none"> - kresba různým materiálem (tuš, pero, rudka...) - kresba podle skutečnosti - kresba v terénu <p><u>Grafické techniky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tisk z koláže, ze šablon - otisky - vosková technika <p><u>Techniky plastického vyjádření</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - modelování z papíru, hlíny, sádry <p><u>Další techniky</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - koláž, frotáž, ikebany 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí (poznávání osobitých rysů vlastního vnímání a vyjádření skutečnosti, porovnávání s ostatními, rozvoj sebehodnocení)</p>	<p>Český jazyk a literatura - druhy písma</p> <p>Hudební výchova - Poslechové činnosti - Poslech hudby a jeho výtvarné vyjádření</p> <p>Pracovní činnosti - Práce s drobným materiálem</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinek pro jeho nejbližší sociální vztahy - vyjádří podle zadání vlastní zkušenost 	<p><u>Zážitky z každodenního života</u></p> <p><u>Jak vidíme svět kolem nás</u></p> <ul style="list-style-type: none"> -osobité vyjadřování na zadaná témata <p><u>Malíři</u></p> <p>Co vidíme na obraze, na soše, na fotografii, proč to autor použil, jak na nás dílo působí?</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí</p>	<p>Vlastivěda - Lidé a čas - dějiny</p>

<ul style="list-style-type: none"> - dovede využít vlastní zkušenost s reálným trojrozměrným světem - v různých druzích vizuálního vyjádření nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě, k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) - dovede vyjádřit vjemy interiéru, exteriéru a krajiny, vnímá prostředí kolem sebe jako prostor pro prožívání a komunikaci - dovede vyjádřit situaci, změnu situace, děj, příběh - vysvětlí a obhájí svůj názor na konkrétní ilustrace, hračky, počítačové hry, vyslechne a toleruje odlišný názor, dovede argumentovat v debatě 	<p>Co můžeme změnit a jak se změní výraz díla? Volné variace na současná umělecká díla</p> <p><u>Kdybychom byli někdo jiný:</u> ptáci, zvířata, hmyz; experimenty s vyjadřováním ostatních vjemů: zvuk, tvar, povrch, chuť, pohyb, vzájemné vztahy a změny polohy v prostoru</p> <p>Návštěva galerie</p> <p><u>Práce na třídních projektech</u> - návrhy, formy zpracování, dotváření prostředí, ve kterém se nacházíme výtvarnými pracemi</p>	<p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Komunikace</p> <p>OSV -Osobnostní rozvoj - Kreativita</p> <p>MV - Práce v realizačním týmu</p>	
--	--	---	--

5.6 Člověk a zdraví

5.6.1 Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Tělesná výchova je nezbytnou součástí výchovně vzdělávacího procesu, je zdrojem poznatků pro zdravotní, rekreační a sportovní využití pohybu ve škole i mimo ni.

Vyučovací předmět Tělesná výchova směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení. Součástí tělesné výchovy se stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, která jsou kontraindikací jejich oslabení.

V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem

Výchova ke zdraví vede k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví, učí, být za ně zodpovědný, prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při rizikových situacích i událostech. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství i rodině, škole, společenství vrstevníků.

Časové vymezení

Tělesná výchova je realizována v 1. až 5. ročníku:	1. ročník – 2 hodiny
	2. ročník – 2 hodiny
	3. ročník - 2 hodiny
	4. ročník - 2 hodiny
	5. ročník - 2 hodiny

Obsahové vymezení

S ohledem na poměrně značnou rozdílnost fyziologického i mentálního vývoje jednotlivých žáků v ročníku a na velmi různou úroveň jejich pohybových schopností a dovedností je výuka vyučovacího předmětu Tělesná výchova sice členěna do dvou základních, na sebe navazujících etap, ty se však meziročníkově značně prolínají. První etapa zahrnuje 1. až 3. ročník a druhá 4. až 5. ročník. Vzdělávací obsah předmětu je rozpracován do jednotlivých ročníků a rozdělen do tematických bloků, které se meziročníkově opakují a postupně rozšiřují.

V souladu s vývojovými předpoklady a individuálními zvláštnostmi žáků tedy směřuje vyučovací úsilí učitele a učební činnosti žáků v tělesné výchově obecně zejména ke zlepšení tělesné zdatnosti a pohybových dovedností žáků, k dodržování bezpečnostních a hygienických zásad a k bezpečnému a vhodnému chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody či silničního provozu.

V předmětu tělesná výchova se realizují obsahově blízká průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Environmentální výchova (EV)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Mediální výchova (MV)

Organizační vymezení

Výuka je organizována v tělocvičně, která se nachází v budově Kulturního domu v Rájci, na venkovním hřišti za školou, na školní zahradě či v přírodě. Z organizačních důvodů výuku tělesné výchovy realizujeme v jednom dni formou dvouhodinového vyučování spojením všech ročníků. Do výuky Tělesné výchovy na I. stupni je pro všechny ročníky zařazen povinný plavecký výcvik v celkovém rozsahu 40hodin, který je zajištěn smluvně s plaveckou školou. V závěru školního roku probíhá celoškolský branný den, který je zaměřen na zvládnutí mimořádných událostí (první pomoc, povodně, požáry atd.), a také orientační běh.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Také v předmětu tělesná výchova učitel přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitel k tomu používá následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- umožňuje žákům spolupodílet se na organizaci vyučovací hodiny samostatnou přípravou některých jejích částí
- vede žáky k osvojení pohybových dovedností a jejich celoživotnímu využívání
- uplatňuje individuální přístup k žákovi
- při výuce a hodnocení používá ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace
- vede žáky k poznávání vlastních pohybových schopností a k jejich individuálnímu rozvoji
- navozuje situace, aby si žáci uvědomovali souvislost mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- systematicky sleduje vývoj fyzické zdatnosti žáků

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- učí žáky hledat logické souvislosti v různých kolektivních hrách a při zpracovávání výsledků (hodnocení kolektivů, jednotlivců apod.)
- rozvíjí pohybovou kreativitu u žáků
- vede žáky k přemýšlení o problémech při ovládnutí cviku, sportovního prvku
- hledá tréninkové cesty, které vedou k jeho zvládnutí

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- předkládá žákům vhodné formy komunikace při sportovním zápolení, potlačuje hrubé verbální projevy v kolektivu
- připravuje žáky na přijímání a konání kompromisů
- otevírá prostor pro diskusi (o taktice družstva, správnosti rozhodnutí, fair play...)
- pořizuje záznamy a obrazové materiály ze sportovní činnosti a společně materiál se žáky analyzuje
- podporuje pozitivní komunikaci mezi žáky

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- podněcuje vytváření příjemné atmosféry při pohybových aktivitách všeho druhu

- učí žáky respektovat osobu vedoucího (kapitána), trenéra, rozhodčího a přijímat v kolektivu různé role
- podporuje sebeovládání a rozvíjíme morálně-volní vlastnosti
- vede žáky k dodržování pravidel fair play
- rozvíjí spolupráci uvnitř kolektivu družstva
- dohlíží na rozdělování a přijímání úkolů uvnitř družstva

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- rozvíjí pocit sounáležitosti, podporuje vzájemnou pomoc a soupeření v duchu fair-play
- organizuje školní i mimoškolní sportovní aktivity
- umožňuje žákům nová setkání se sportovci jiných škol a rozvíjí soutěživost
- podporuje zdravé projevy fandění sportovcům naší školy
- podporuje aktivní sportování
- objasňuje žákům nutnost potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- nacvičuje první pomoc při úrazech
- vede žáky k aktivní ochraně zdraví (škodlivost drog, obezity, nezdravého životního stylu...)

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- vede sportovce k odpovědnosti za svou činnost s ohledem na zdraví své i ostatních
- motivuje žáky k cílevědomosti nutné k realizaci vlastních sportovních záměrů
- neustále připomíná nutnost dodržování pravidel ve sportu i v celém životě
- vyhledává možná rizika při pohybových činnostech a hledá cesty jejich minimalizace
- zpracovává a prezentuje naměřené výkony
- pochvalou a povzbuzováním vede žáky k lepším výkonům a pozitivnímu vztahu k práci

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků s digitálními technologiemi
- rozvíjí digitální dovednosti v oblasti audio-vizuální oblasti
- využívá digitální technologie (interaktivní tabule, tablet, notebook) k prezentaci učiva – využívání aplikací (QR kódy)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 1.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy - nosí cvičební úbor a obuv, dodržuje pravidla hry, rozvíjí se a používá kompenzační cviky - učí se připravit organismus na pohybovou aktivitu, zklidnit organismus po zátěži - užívá pohyb pro zdraví a dobrý pocit, nevyhýbá se pohybové zátěži - využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí - učí se připravit organismus na pohybovou aktivitu (rozehřátí, strečink), zklidnit organismus po zátěži - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové 	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u></p> <p>Hygiena při TV (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, pitný režim) Příprava organismu (příprava před pohybovou činností, strečink, uklidnění po zátěži) Bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí a náčiní) Význam pohybu pro zdraví Ochrana zdraví a životů při každodenních rizikových situacích a mimořádných událostech</p> <p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p> <p>Příprava organismu před různými druhy pohybových činností, drobné hry, úpoly, závody družstev, vybíjená, vybrané hry, překážková dráha Základní činnosti sportovních her – držení míče jednoruč a obouruč, manipulace s míčem, základní přihrávky, chytání míče Atletická průprava -hod (hod míčkem na výkon) -běh (rozvoj běžecké vytrvalosti, volný běh, rychlý běh, technika běhu, běh na 50 metrů) -skok (skok daleký z rozběhu, skok z místa)</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání</p>	<p>Prvouka - Člověk a zdraví - hygiena</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle možností se podílí na činnosti skupin a nachází svou roli v týmu - prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních a pohybových dovedností dle vlastních dispozic 			
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podílí se na spolupráci všech členů kolektivu při relaxaci - provádí jednoduché pohybové činnosti individuálně nebo ve skupině - učí se jednoduchým pohybovým činnostem, snaží se o jejich zlepšování - sleduje a povzbuzuje ostatní žáky při pohybových činnostech a soutěžích <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si základní pohybové výkony - cvičí s hudebním doprovodem <ul style="list-style-type: none"> - pasívní plavání v rozsahu 40 hod. 	<p>Akrobatická příprava</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulů - kotoul vpřed – průpravná cvičení - stoj na lopatkách, kolébka <p>Cvičení s náčiním a na nářadí</p> <ul style="list-style-type: none"> - lavičky (překonávání různými způsoby) - cvičení se švihadly - plné míče - švédská bedna - můstek – průpravná cvičení pro nácvik odrazu - přeskoky přes bednu - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu - šplh na tyči – průpravná cvičení - cvičení na žebřinách – základní dovednosti <p>Rytmická gymnastika a tance</p> <p>Soustředění na hudební a rytmičtý doprovod.</p> <p>Způsob pohybu v terénu, chování v přírodě</p> <p>Plavání</p> <p>Hry na sněhu</p> <p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u></p> <p>Názvosloví jednoduchých cviků</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Hudební výchova - Hudebně pohybové činnosti - lidové tance</p> <p>Prvouka - Rozmanitost přírody - Chování v přírodě</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - poznává základní tělocvičné pojmy (názvy tělocvičného náradí a náčiní, názvy pohybových činností) a učí se na ně reagovat - pojmenuje základní pohyby těla správným názvoslovím - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - zaznamená informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole - uvědomuje si pravidla fair play - dodržuje pravidla her a soutěží 	<p>Zjednodušené startovací povely a signály Organizace při TV - rychlý nástup a přesun Komunikace v TV Zdroje informací o pohybových činnostech Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy Zdroje informací o pohybových činnostech Zásady chování a jednání</p>	<p>OSV - Sociální rozvoj - Komunikace</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí</p>	<p>Český jazyk a literatura - Komunikace</p> <p>Matematika - Číslo a početní operace -určení místa v řadě</p> <p>Prvouka - Lidé kolem nás - správné chování</p>
---	--	---	---

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 2.

Výstupy ŠVP	Učivo	Přířezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy - sám zvolí a nosí vhodný cvičební úbor a obuv - provádí rozcvičení a používá kompenzační cviky - učí se připravit organismus na pohybovou aktivitu, zklidnit organismus po zátěži 	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u></p> <p>Vedený pohybový režim (cvičební jednotka) Vhodné rozcvičení, zatížení, kompenzační a relaxační cvičení Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a obratnosti Zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla Hygiena při TV – hygiena pohybových cvičení, vhodné oblečení a obuv Bezpečnost při pohybových činnostech Informace o možném ohrožení při porušení pravidel chování během cvičení i v šatně Význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena</p> <p>VDO -Občanská společnost a škola</p>	<p>Prvouka - Člověk a zdraví - lidské tělo</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>- uvědomuje si základní pohybové výkony - cvičí s hudebním doprovodem</p> <p>- pasívní plavání</p> <p>- pojmenuje základní pohyby těla správným názvoslovím - orientuje se v základních tělovýchovných pojmech a reaguje na ně - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - orientuje se dle signálů při různých činnostech i při mimořádných situacích - zaznamená informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole - zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti - zná zjednodušená pravidla her a dokáže se jimi řídit</p>	<p>- cvičení se švihadly - plné míče - švédská bedna - můstek – průpravná cvičení pro nácvik odrazu - přeskoky přes bednu - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu - šplh na tyči – průpravná cvičení - cvičení na žebřinách Rytmická gymnastika a jednoduché tance Vyjádření melodie a rytmu pohybem Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu Plavání v rozsahu 40 hod. Hry na sněhu</p> <p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u></p> <p>Organizace při TV -(základní organizace prostoru a činností) Komunikace v TV -(základní tělocvičné názvosloví, povely, gesta, smluvené signály) -zásady chování a jednání Zdroje informací o pohybových činnostech Měření a posuzování pohybových dovedností -měření výkonů, základní pohybové testy Zdroje informací o pohybových činnostech Pravidla osvojovaných pohybových činností -(her, závodů, soutěží)</p>	<p>ENV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Komunikace</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace</p>	<p>Hudební výchova - Instrumentální činnosti - rytmus</p> <p>Český jazyk a literatura - Komunikace</p> <p>Matematika - Číslo a početní operace -určení místa v řadě</p> <p>Prvouka - Lidé kolem nás - správné chování</p>
---	---	---	---

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 3.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - užívá pohyb pro zdraví a pro dobrý pocit - nevyhýbá se pohybové zátěži - uplatňuje správné držení těla - odstraňuje cvičením únavu při výuce (s pomocí učitele) - chápe význam aktivního odpočinku, psychickou zátěž kompenzuje pravidelnou pohybovou činností - uplatňuje zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy - volí vhodné oblečení - zdůvodní smysl dodržování pravidel hry a zásady bezpečného chování - přivolá pomoc při zranění <ul style="list-style-type: none"> - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - nachází svou roli v týmu - užívá herní dovednosti a herní myšlení 	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u></p> <p>Význam pohybu pro zdraví Pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, obratnosti a koordinace pohybu Hygiena při Tv – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p> <p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p> <p>Pohybové hry, vybrané sportovní hry Úpoly (přetahy a přetlaky) Závody družstev Míčové dovednosti - přihrávka jednoruč a obouruč - chytání obouruč a jednoruč - vedení míče (dribling) Netradiční pohybové činnosti</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání</p>	<p>Prvouka - Člověk a zdraví - lidské tělo</p> <p>Prvouka - Člověk a zdraví - první pomoc</p> <p>Prvouka - Lidé kolem nás - vztahy, role, chování v kolektivu</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - podílí se na činnosti skupin - používá základní způsoby házení a chytání míče - užívá k pohybové hře jiné předměty než tělocvičné náčiní - hraje konkrétní hry se zjednodušenými pravidly 			
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si základní pohybové výkony - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení - usiluje o přesné provádění pohybů - prochází fázemi motorického učení jednodušších sportovních dovedností dle vlastních dispozic - provede kotoul vpřed a vzad - používá základy gymnastického odrazu 	<p>Atletická příprava</p> <ul style="list-style-type: none"> -hod (hod míčkem z místa) -běh (rychlý do 60 m, vytrvalostní do 1000 m, v terénu - orientační běh) -skok (skok daleký z rozběhu, skok z místa) <p>Akrobatická příprava</p> <ul style="list-style-type: none"> -kotoul vpřed, kotoul vzad -stoj na rukou - přípravná cvičení -přeskok (přípravná cvičení pro nácvik odrazu z můstku, přeskok dílů bedny odrazem z můstku) <p>Cvičení s náčiním a na nářadí</p> <ul style="list-style-type: none"> -lavičky (překonávání různými způsoby) -cvičení se švihadly -plné míče -švédská bedna -šplh na tyči -kladinka (lavička) - chůze bez dopomoci -cvičení na žebřinách -cvičení na kruzích - přípravná cvičení <p>Základy gymnastiky - přípravná cvičení</p> <p>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti</p> <p>Cvičení s hudbou</p> <p>Základy estetického pohybu</p> <p>Jednoduché tance</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace</p>	<p>Hudební výchova - Instrumentální činnosti - rytmus, rytmická cvičení</p> <p>Prvouka - Místo, kde</p>
		<p>ENV - Vztah člověka k</p>	

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří hudbu pohybem - cvičí s hudebním doprovodem - pasivní plavání 	<p>Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu Plavání - plavecká výuka v rozsahu 40 hod. Hry na sněhu</p>	<p>prostředí</p>	<p>Žijeme - orientace v přírodě, v mapách, světové stran</p>
---	---	------------------	--

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci - reaguje adekvátně na pokyny dospělých (i při mimořádných situacích) - orientuje se podle signálů při různých činnostech - uplatňuje zásady fair play jednání při hře - zhodnotí vlastní úspěch či neúspěch - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky 	<p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u></p> <p>Komunikace v TV - smluvené signály a povely - názvosloví jednoduchých cviků</p> <p>Organizace při TV - rychlý nástup a přesun</p> <p>Zásady chování a jednání - zásady chování fair play</p> <p>Měření výkonů</p>	<p>OSV - Sociální rozvoj - Komunikace</p>	<p>Prvouka - Rozmanitost přírody - jednoduchá měření</p> <p>Matematika - Závislost, vztahy a práce s daty - jednotky délky (m, cm)</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 4.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti - uvědomuje si potřebu pravidelného pohybového režimu - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - dodržuje pravidla hygieny a bezpečného chování při TV a sportu - umí vhodně reagovat v případě úrazu spolužáka 	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u></p> <p>Význam pohybu pro zdraví (pohybový režim, délka a intenzita pohybu) Příprava organismu před pohybovou činností Přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení - uklidnění. Posilovací cykly Zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační a relaxační cvičení) Informace o bezpečnosti a hygieně</p> <p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p> <p>Pohybové hry, sportovní hry Drobné hry - úpoly Soutěže družstev Míčové hry dle výběru</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygiena</p> <p>OSV-Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace</p>	<p>Vlativěda - Lidé kolem nás - soužití v třídním</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - vytváří varianty osvojených pohybových her - reaguje na odpor soupeře - zvládá jednoduché herní taktiky - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy - projevuje tvořivost při pohybových hrách 	<p>Netradiční pohybové hry Cvičení s hudbou Jednoduché tance Atletická příprava</p> <ul style="list-style-type: none"> -hod (hod míčkem z rozběhu) -běh (rychlý do 60 m, vytrvalostní do 1000 m, v terénu - orientační běh, štafetový běh, atletická abeceda, nízký i polovysoký start) -skok (skok daleký z rozběhu, skok z místa) 	<p>společnost a škola</p> <p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepojetí</p>	<p>kolektivu</p> <p>Hudební výchova - Hudebně pohybové činnosti - tanec</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá podle svých možností osvojované pohybové dovednosti - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - provádí cvičení zaměřená na rozvoj kondice, projevuje samostatnou aktivitu a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 	<p>Akrobatická příprava</p> <ul style="list-style-type: none"> -kotoul vpřed, kotoul vzad -stoj na rukou - s dopomocí -přeskok dílů bedny odrazem z můstku <p>Cvičení s náčiním a na nářadí</p> <ul style="list-style-type: none"> -lavičky (překonávání různými způsoby) -cvičení se švihadly -plné míče -švédská bedna - koza (roznožka) -šplh na tyči -kladinka (lavička) - chůze bez dopomoci -cvičení na žebřinách 	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace</p>	

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>- pasivní plavání</p> <p>- užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p> <p>- odhadne informaci popisující požadovanou činnost</p> <p>- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p> <p>- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště</p>	<p>- cvičení na kruzích - jednoduché cviky na rozvoj síly a obratnosti</p> <p>Základy gymnastiky (průpravná cvičení pro rozvoj pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů cvičení)</p> <p>Rytmičké a kondiční gymnastické činnosti</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu</p> <p>Plavání v rozsahu 40 hod.</p> <p>Hry na sněhu</p> <p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u></p> <p>Komunikace v TV - názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p> <p>Organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí</p> <p>Zásady chování a jednání-zásady chování fair play</p> <p>Měření výkonů</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností, her</p> <p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p>	<p>ENV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Komunikace</p> <p>MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	<p>Matematika - Závislosti, vztahy a práce s daty (měření a zapisování dosažených výkonů do tabulky)</p> <p>Informatika - vyhledávání sportovních událostí</p>
--	--	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví
Vyučovací předmět: Tělesná výchova
Ročník: 5.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <p>- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti</p>	<p><u>Činnosti ovlivňující zdraví</u></p> <p>Význam pohybu pro zdraví (pohybový režim, délka a intenzita)</p>		

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si potřebu pravidelného pohybového režimu - projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - dodržuje pravidla hygieny a bezpečného chování při TV a sportu - umí vhodně reagovat v případě úrazu spolužáka - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti - vytváří varianty osvojených pohybových her - reaguje na odpor soupeře - zvládá jednoduché herní taktiky - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje - respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví - zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy - projevuje tvořivost při pohybových hrách 	<p>pohybu) Příprava organismu před pohybovou činností Přímivé cviky, kompenzační a relaxační cvičení pro zahájení činnosti i pro ukončení - uklidnění. Posilovací cykly Zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační a relaxační cvičení) Informace o bezpečnosti a hygieně</p> <p><u>Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností</u></p> <p>Pohybové hry, sportovní hry Drobné hry - úpoly Soutěže družstev Míčové hry dle výběru Netradiční pohybové hry Cvičení s hudbou Jednoduché tance Atletická průprava -hod (hod míčkem z rozběhu) -běh (rychlý do 60 m, vytrvalostní do 1000 m, v terénu - orientační běh, štafetový běh, atletická abeceda, nízký i polovysoký start) -skok (skok daleký z rozběhu, skok z místa)</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Psychohygieny</p> <p>OSV-Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>OSV - Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Sebepoznání a sebepečení</p>	<p>Přírodověda - Člověk a zdraví - lidské tělo</p> <p>Vlativěda - Lidé kolem nás - soužití v třídním kolektivu</p> <p>Hudební výchova - Hudebně pohybové činnosti - tanec</p>
---	---	---	---

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládá podle svých možností osvojované pohybové dovednosti - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - provádí cvičení zaměřená na rozvoj kondice, projevuje samostatnou aktivitu a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti <p>- pasívní plavání</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení - dodržuje pravidla her a soutěží, pozná přestupky proti pravidlům a reaguje na ně 	<p>Akrobatická příprava</p> <ul style="list-style-type: none"> -kotoul vpřed, kotoul vzad -stoj na rukou - s dopomocí -přeskok dílů bedny odrazem z můstku <p>Cvičení s náčiním a na nářadí</p> <ul style="list-style-type: none"> -lavičky (překonávání různými způsoby) -cvičení se švihadly -plné míče -švédská bedna - koza (roznožka, skrčka) -šplh na tyči -kladinka (lavička) - chůze bez dopomoci -cvičení na žebřinách -cvičení na kruzích - jednoduché cviky na rozvoj síly a obratnosti <p>Základy gymnastiky (přípravná cvičení pro rozvoj pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů cvičení)</p> <p>Rytmické a kondiční gymnastické činnosti</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu</p> <p>Plavání v rozsahu 40 hod.</p> <p>Hry na sněhu</p> <p><u>Činnosti podporující pohybové učení</u></p> <p>Komunikace v TV - názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p> <p>Organizace prostoru a činnosti ve známém prostředí</p> <p>Zásady chování a jednání-zásady chování fair play</p> <p>Měření výkonů</p> <p>Pravidla osvojovaných pohybových činností, her</p> <p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>ENV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV - Sociální rozvoj -Komunikace</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice</p> <p>MKV - Lidské vztahy</p> <p>MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p>	<p>Matematika - Závislosti, vztahy a práce s daty - měření a zapisování dosažených výkonů do tabulky</p> <p>Informatika - vyhledávání sportovních událostí</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none">- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště			
--	--	--	--

5.7 Člověk a svět práce

5.7.1 Pracovní činnosti

Charakteristika předmět

Vyučovací předmět Praktické činnosti postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu Praktické činnosti žáci získávají důležité základní pracovní návyky a dovednosti.

Časové vymezení

Pracovní činnosti jsou realizovány v 1. až 5. ročníku:

1. ročník – 1 hodina
2. ročník – 1 hodina
3. ročník - 1 hodina
4. ročník - 1 hodina
5. ročník - 1 hodina

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah předmětu je členěn do čtyř tematických okruhů - *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů.*

V tematickém okruhu *Práce s drobným materiálem* se žák učí vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů, kdy pracuje podle slovního návodu a předlohy. Při tvořivých činnostech využívá žák prvky lidových tradic a volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní. Samozřejmě do tohoto okruhu spradá udržování pořádku na pracovním místě a dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce.

V tematickém okruhu *Konstrukční činnosti* žák zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi, pracuje podle slovního návodu, předlohy či jednoduchého náčrtu.

V tematickém okruhu *Pěstitelské práce* žák provádí pozorování přírody, které dokáže zhodnotit, pečuje o nenáročné rostliny a ošetřuje pokojové květiny. Dále na školní zahradě provádí jednoduché pěstitelské činnosti, na které volí správné nástroje a náčiní. V případě nutnosti poskytne první pomoc při pracovním úrazu.

V tematickém okruhu *Příprava pokrmů* žák dokáže přichystat tabuli pro jednoduché stolování, orientuje se v základním vybavení kuchyně a zvládně samostatně připravit jednoduchý pokrm. V neposlední řadě udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch.

Při praktických činnostech se tedy žáci učí:

- organizaci pracovního prostředí, udržovat své náčiní i místo v pořádku
- pracovní kázni – být pozorný a opatrný, vědět, co dělat, aby byla určitá pracovní činnost dostatečně bezpečná pro žáka samotného i pro spolužáky
- dodržovat hygienická pravidla
- dbát na správné držení těla při činnostech a správné uchopení pracovního náčiní, při jeho správném výběru
- uvědomovat si význam práce, umět o své činnosti povědět druhým

V předmětu Pracovní činnosti se realizují tato obsahově blízká průřezová témata :

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)
- Environmentální výchova (EV)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Mediální výchova (MV)

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách, na školní zahradě, ve školní jídelně, případně v okolí školy. Žáci pracují s různými pomůckami. Učitel dbá na to, aby byly praktické činnosti spojovány s rozvojem poznání a řeči. Tento vyučovací předmět je mezipředmětově využíván. Žáci si při něm mohou připravit všechny drobné pomůcky, které potřebují k výuce dalších vyučovacích předmětů.

Výchovné a vzdělávací strategie předmětu

Také v předmětu pracovní činnosti učitel přispívá k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Učitel k tomu používá následující postupy, metody a formy práce:

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k učení

Učitel:

- umožňuje žákům spolupodílet se na průběhu vyučování, organizovat si vlastní práci

- podporuje u žáků samostatné pozorování a experimentování, porovnávání získaných výsledků, vyvození závěrů a jejich využívání v budoucnosti
- vede žáky k hodnocení výsledků vlastní práce, odhalování příčin případných neúspěchů a kritické diskusi
- uplatňuje individuální přístup k žákům
- motivuje a povzbuzuje žáky k radostnému učení
- podporuje u žáků samostatnost a tvořivost
- vede žáky k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- umožňuje žákům poznávání vlastností materiálů a surovin a jejich použitelnosti

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence k řešení problémů

Učitel:

- chce, aby si žáci uvědomovali potřebu praktického ověření řešení problémů
- podporuje u žáků cílevědomost, vytrvalost vedoucí k vyřešení problémů
- ve větší míře zařazuje skupinovou práci, kooperativní učení a týmovou spolupráci při řešení problémů
- v rámci jednotlivých předmětů učí, jak některým problémům předcházet
- pěstuje u žáků schopnost zvolit vhodný pracovní postup
- poskytuje žákům prostor a motivaci pro úvahy o vlastní profesní orientaci

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k aktivnímu zapojení do diskuse
- vede žáky k účinné komunikaci při práci
- podporuje a rozvíjí schopnost vyjádřit a obhajovat vhodnou formou svůj názor
- učí žáky vyslechnout a tolerovat názory druhých
- zadává žákům samostatné úkoly s následnou možností projevit se před ostatními
- nabízí žákům různé druhy textů, záznamů, obrazových materiálů; učí žáky se v dané nabídce orientovat, přemýšlet o ní a tvořivě ji využít
- seznamuje žáky s některými pojmy nezbytnými pro práci
- předkládá žákům dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci ve dvojici i v malé skupině
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování a spolupráce
- podněcuje žáky k potřebě být zapojen ve skupině – přijmout roli a svým podílem pozitivně ovlivňovat kvalitu práce
- vede žáky k respektování názorů jiných lidí a ochotě poučit se z nich
- předkládá dobré vztahy na pracovišti (ve škole) jako nezbytné pro kvalitní práci
- rozvíjí u žáků schopnost rozdělit role ve skupině a také danou roli přijmout

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence občanské

Učitel:

- rozvíjí u žáků ekologické myšlení a chápání ekologických souvislostí a problémů
- vede žáky k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí
- motivuje žáky ke správnému rozhodování v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- umožňuje tvořivý přístup žáků k plnění zadaných témat

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence pracovní

Učitel:

- seznamuje žáky se širokou škálou materiálů, nástrojů a vybavení
- učí žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- dbá na plnění povinností a závazků, na dodržování vymezených pravidel
- vytváří pro žáky prostor pro dokončení kvalitní práce a její hodnocení z hlediska kvality, funkčnosti a hospodárnosti
- vede žáky k odpovědnosti za svou činnost s ohledem na ochranu životního prostředí, kulturních a společenských hodnot
- vede žáky k zodpovědnosti za zdraví své a ostatních
- vede žáky ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě
- vyhledává spolu s žáky možná rizika při různých činnostech a hledáme cestu k jejich minimalizaci
- ve všech předmětech vede žáky k základním pracovním návykům
- výuku doplňuje o praktické exkurze, aby teoretické poznatky byly doplňovány ukázkami z praxe

Strategie vedoucí k rozvoji kompetence digitální

Učitel:

- využívá osobní zkušenosti žáků s digitálními technologiemi
- rozvíjí digitální dovednosti v oblasti audio-vizuální oblasti, využití médií k prezentaci přiblížení reality
- využívá digitální technologie (interaktivní tabule, tablet, notebook) k prezentaci učiva – 3D modelování

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 1. - 3.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy - užívá různé dostupné materiály a zjistí jejich vlastnosti - používá základní nástroje a pomůcky - dodržuje pracovní postupy - dodržuje základy bezpečnosti a hygieny práce - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - mačká, trhá, lepí, polepuje, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru - stříhá textil a nalepuje textilii - navléká jehlu, udělá uzel, používá zadní steh, přišije knoflík, vyrobí jednoduchý textilní výrobek - navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí při sběru přírodní materiál - opracovává a aranžuje přírodniny 	<p><u>Práce s drobným materiálem</u></p> <p>Vlastnosti materiálů</p> <p>Funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů</p> <p>Jednoduché pracovní postupy</p> <p>Využití tradic a lidových zvyků</p> <p>Papír a karton</p> <p>Textil</p> <p>Přírodniny</p> <p>Modelovací hmota</p> <p>Jiné materiály (kov, plast)</p> <p>Organizace práce</p> <p><u>Konstrukční činnosti</u></p> <p>Práce se stavebnicemi</p> <p>Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV - Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita</p>	<p>Výtvarná výchova - barva, tvar</p> <p>Matematika - Geometrie v rovině a prostoru - geometrické tvary</p> <p>Prvouka - Člověk a zdraví - dodržování zásad hygieny, první pomoc</p> <p>Prvouka - Rozmanitost přírody - příroda živá a neživá</p> <p>Český jazyk a literatura - popis předmětu, modelování písmen</p> <p>Matematika - Geometrie v rovině a prostoru - konstrukce jednoduchých staveb</p>

<ul style="list-style-type: none"> - hněte, válí, stlačuje, přidává, ubírá, ohýbá a dělí na části různé druhy modelovací hmoty - používá i jiné materiály dle možností školy - udržuje pořádek a čistotu na svém pracovišti - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi - pracuje podle jednoduché předlohy 			
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny - pečuje o pokojové rostliny (otírá listy, zalévá) - zasévá semena rostlin, zeleniny na školní zahradě - okopává, pleje, zalévá svoji „zahrádku“ na školním pozemku - pozoruje počasí na jaře a zaznamenává výsledky jednoduchými značkami do kalendáře přírody - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu - připraví tabuli pro jednoduché 	<p><u>Pěstitelské práce</u></p> <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin Péče o pokojové rostliny Pěstování ze semen v místnosti i na školní zahradě Jednoduché zahradnické činnosti na školním pozemku Kalendář přírody Bezpečnost práce</p> <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <p>Stolování, chování, příprava stolu Oslavy narozenin, Vánoce, Velikonoce - pokrmy Pečení perníčků - zdobení, vajíčka - zdobení Sestavování jídelníčku Zdravá výživa Hygiena a bezpečnost</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (lidové tradice a zvyky i v jiných zemích)</p> <p>MKV - Lidské vztahy</p>	<p>Prvouka - Rozmanitost přírody - rostliny, práce na zahradě, příroda v různých ročních obdobích</p> <p>Prvouka - Lidé kolem nás - rodinné oslavy</p> <p>Prvouka - Lidé a čas - Vánoce, Velikonoce</p> <p>Prvouka - Člověk a</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>stolování</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základním vybavení kuchyně - chová se vhodně při stolování - pokusí se připravit jednoduchý pokrm (studená kuchyně) - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, chápe základy hygieny a bezpečnosti práce 		<p>MKV - Etnický původ</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p>	<p>zdraví - zdravá výživa</p>
--	--	---	-------------------------------

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti
Ročník: 4. a 5.

Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - pracuje podle slovního návodu a předlohy - vystřihuje, lepí, skládá, vytrhává papír - sbírá, třídí, suší rostliny, listy, semena 	<p><u>Práce s drobným materiálem</u></p> <p>Vlastnosti dostupných materiálů</p> <p>Lidové zvyky, tradice, řemesla</p> <p>Správná volba pracovních pomůcek a nástrojů</p> <p>Jednoduché pracovní postupy</p> <p>Papír</p> <p>Přírodniny</p> <p>Modelování</p> <p>Textil</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá - lidové tradice a zvyky i v jiných zemích</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Anglický jazyk - zvyky a tradice v anglicky mluvících zemích</p> <p>Přírodověda - Rozmanitost přírody - příroda živá a neživá</p> <p>Český jazyk a literatura - popis předmětu, postup pracovního</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<ul style="list-style-type: none"> - opracovává a aranžuje přírodniny - zvládá jednoduché opracování dřeva - citlivě přistupuje ke své práci a okolí - modeluje tvary podle předlohy - zvládá různé druhy stehů, našívání knoflíků, sešívání - poznává různé druhy textilií - používá i jiné materiály dle možností školy - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc při úrazu - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	<p>Jiné materiály (kov, plast)</p> <p>Organizace práce, bezpečnost</p> <p><u>Konstrukční činnosti</u></p> <p>Práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)</p> <p>Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznání</p> <p>OSV- Sociální rozvoj - Kooperace a kompetice</p>	<p>postupu</p> <p>Přírodověda - Člověk a zdraví - první pomoc</p> <p>Matematika - Geometrie v rovině a prostoru - konstrukce jednoduchých krychlových staveb</p>
Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata/ Mezipředmětové vztahy	
<p>Žák na základě svých schopností:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje 	<p><u>Pěstitelské práce</u></p> <p>Základní podmínky pro pěstování rostlin</p> <p>Péče o pokojové rostliny</p> <p>Výživa rostlin</p> <p>Pěstování ze semen v místnosti i na školní zahradě</p> <p>Jednoduché zahradnické činnosti na školním pozemku</p> <p>Kalendář přírody</p>	<p>OSV - Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání</p> <p>EV - Základní podmínky života</p>	<p>Přírodověda - Rozmanitost přírody - rostliny, práce na zahradě, příroda v různých ročních obdobích</p>

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

<p>a náčiní</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasévá semena rostlin, zeleniny na školní zahradě - okopává, pleje, zalévá svoji „zahrádku“ na školním pozemku - pozoruje počasí na jaře a zaznamenává výsledky jednoduchými značkami do kalendáře přírody - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu <ul style="list-style-type: none"> - připraví samostatně jednoduchý pokrm - navrhne jednoduchý pokrm, nakoupí suroviny a pokrm připraví - orientuje se v základním vybavení kuchyně - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	<p>Bezpečnost práce</p> <p><u>Příprava pokrmů</u></p> <p>Výběr, nákup, příprava pokrmu Základní vybavení kuchyně Pravidla správného stolování, společenské chování Pořádek v kuchyni Hygiena v kuchyni První pomoc Vánoce, Velikonoce - pokrmy Pečení perníčků - zdobení, vajíčka - zdobení Sestavování jídelníčku, zdravá výživa</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí</p> <p>OSV - sociální rozvoj - Mezilidské vztahy</p> <p>OSV - Osobnostní rozvoj - Kreativita</p>	<p>Český jazyk a literatura - recept</p> <p>Přírodověda - Člověk a zdraví - zdravá výživa</p>
---	--	--	--

6 Průřezová témata

Průřezová témata ŠVP jsou povinnou a nedílnou součástí plánu. Svým obsahem vymezují okruhy aktuálních problémů světa. Je velmi důležité s nimi žáky nejen seznamovat, ale také je aktivně zapojovat, vytvářet pro ně modelové situace, nabízet prožitky spojené s touto problematikou.

Všechna průřezová témata a jejich okruhy je nutné v průběhu školní docházky (1.-5. ročníku) do ŠVP zařadit. Na naší škole je cíleně zařazujeme do jednotlivých předmětů jako jejich součást. I v případě, že v předmětu není plánováno probírat některý z tématických okruhů PT a vyučující při své práci narazí na určitý problém, zařadí PT neplánovaně.

6.1 Osobnostní a sociální výchova

Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Osobnostní rozvoj					
Rozvoj schopností poznávání	ČJ,HV, VV, TV, PČ	ČJ, HV,VV, PRV,TV,PČ	ČJ,HV, VV, TV, PČ	ČJ, M, PŘ,VL, HV,TV,PČ,VV, INF	ČJ, M, PŘ,VL, TV,VV,HV,PČ, INF
Sebezpoznání a sebezpečí	ČJ, PRV, HV,VV, TV	PRV, HV, VV, TV	PRV, HV, VV, TV	HV, TV, VV,	PŘ, VV, TV,
Seberegulace a sebeorganizace	TV, PČ	TV, PČ,PRV	TV, PČ	TV, ING	TV
Psychohygiena	PRV, HV, TV	PRV, HV, TV	PRV, HV, TV	HV, TV	PŘ, HV, TV
Kreativita	HV, VV, PČ	HV, VV, PČ	HV, VV, PČ	M, HV, VV, PČ, INF	M, INF, HV, VV, PČ, INF
Sociální rozvoj					
Poznávání lidí				VL	PŘ
Mezilidské vztahy	PRV	PRV		PČ	HV, PČ
Komunikace	ČJ, PRV, VV, TV,	ČJ, HV, VV, TV,	ČJ, AJ, HV, VV, TV,	ČJ, AJ, VV, TV, INF	ČJ, AJ, VV, TV, INF
Kooperace a kompetice	PČ	ČJ, PČ	PČ	HV, PČ	HV, TV, PČ
Morální rozvoj					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				TV, INF	TV, PŘ, INF
Hodnoty, postoje, praktická etika	ČJ		PRV	ČJ, PŘ,VL	ČJ, VL

6.2 Výchova demokratického občana

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	PRV, TV, PČ	PRV, TV, PČ	TV, PČ	VL, PŘ, TV, INF	AJ, TV, INF
Občan, občanská společnost a stát			PRV	PŘ, VL, INF	VL, INF
Formy participace občanů v politickém životě				VL	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	VL

6.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	PČ	M, PČ	PČ	ČJ, M, PČ, INF	ČJ, AJ, VL, HV, VV, PČ, INF
Objevujeme Evropu a svět			AJ	AJ, INF	VL, INF
Jsme Evropané				VL	ČJ, VL

6.4 Multikulturní výchova

Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní difference	VV	VV	VV		VL
Lidské vztahy	PRV, VV, PČ	ČJ, PRV, VV, PČ	ČR, PRV, VV, PČ	AJ, INF	TV, PŘ, INF
Etnický původ	PRV		AJ, PRV		HV
Multikulturalita			PRV	ČJ	AJ
Princip sociálního směru a solidarity				VL	

6.5 Environmentální výchova

Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	PRV	PRV	PRV	PŘ	
Základní podmínky života			PRV	PŘ, PČ	PŘ, PČ

Lidské aktivity a problémy životního prostředí				INF	PŘ, INF
Vztah člověka k prostředí	M, PRV, VV, TV, PČ	ČJ, M, VV, PRV, TV, PČ	M, TV, PRV, VV, PČ	M, PŘ, HV, TV, PČ	M, PŘ, HV, TV, PČ

6.6 Mediální výchova

Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Receptivní činnosti					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			M	ČJ, INF, TV	ČJ, M, INF, PŘ, TV
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			ČJ		ČJ
Stavba mediálních sdělení					
Vnímání autora mediálních sdělení	HV	HV	HV		ČJ
Fungování a vliv médií ve společnosti				HV	HV
Produktivní činnosti					
Tvorba mediálního sdělení				ČJ, INF	ČJ, INF
Práce v realizačním týmu				INF	VV, INF

7 Hodnocení žáků

7.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků, byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.

3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
5. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
6. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.
7. Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
8. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitelka školy nebo třídní učitel.
9. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

Základní vzdělávání

1. Ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.
3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
 - a) napomenutí třídního učitele,
 - b) důtku třídního učitele,
 - c) důtku ředitele školy.
4. Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.
5. Třídní učitel neprodleně oznámí ředitelce školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitelky školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
6. Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

7. Udělení pochvaly a jiného ocenění ředitelce školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

8. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

9. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle § 52 odstavce 6 věty třetí školského zákona. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník.

10. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

11. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitelka školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu.

V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitelka školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitelka školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu. Ředitelka školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučení vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

12. Pokud žák, který byl rozhodnutím soudu svěřen do střídavé výchovy rodičů^{22a)}, plní povinnou školní docházku střídavě ve dvou základních školách, vydává mu vysvědčení základní škola, v které zahájil vzdělávání dříve, pokud k tomu nebyla dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu určena druhá škola. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáka za pololetí školního roku zohlední škola, která bude vydávat vysvědčení, hodnocení výsledků vzdělávání žáka druhou školou.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.

3. Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozbohem chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.

5. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde, jaké má rezervy
- jak bude pokračovat dál

6. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

7. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.

8. Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:

- zodpovědnost
- motivace k učení
- sebedůvěra
- vztahy v třídním kolektivu.

9. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

7.2 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení

7.2.1 Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé.

Příklad, který je možno upravit podle podmínek a potřeb školy:

Stupeň 1 (velmi dobré): žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé): chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé): chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti vnitřnímu řádu školy nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,

- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

3. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

5. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl (a) s vyznamenáním,
- b) prospěl (a),
- c) neprospěl (a)
- d) nehodnocen (a).

6. Žák je hodnocen stupněm

a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré, v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 2 vyhlášky,

b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,

d) nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Pro školní rok 2013/2014 nejsou jiné tiskopisy vysvědčení, pro hodnocení zájmových útvarů zůstává formulace pracoval, pracoval úspěšně.

9. Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle odstavců 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

10. Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

7.2.2 Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:
- předměty s převahou teoretického zaměření

- předměty s převahou praktických činností
- předměty s převahou výchovného zaměření

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

7.2.2.1 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu
- kvalita výsledků činností
- osvojení účinných metod samostatného studia

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

7.2.2.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech
- kvalita výsledků činností
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě přístrojů, náradí a měřidel musí být částečně podněčován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

7.2.2.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná. Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti
- kvalita projevu
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

7.3 Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

11.1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

11.2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

11.3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

11.4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Výsledky vzdělávání žáka na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

11.5. Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá

Školní vzdělávací program
Základní škola a Mateřská škola Rájec, okres Šumperk

Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stále podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
Chování	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští

11.7 Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

7.4 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka
2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
5. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací, ...).
6. Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

7.5 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

1. Žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník a kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Odlišnosti pro individuální vzdělávání

Pokud je ve třídě školy vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitelka školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji.

Odlišnosti pro komisionální přezkoušení na základní škole a pro opravné zkoušky

1. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
2. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jím pověřený učitel zkoušející školy, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,

- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

3. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením, nebo stupněm prospěchu. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

4. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

5. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

6. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

7. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

7.6 Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

4. Žák 1. až 5. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.

Není přípustné ústně přezkoušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkoušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do Notýsku - současně se sdělováním známek žákům.

6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

7. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

8. Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

9. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

10. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.

11. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

12. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.

13. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitelka školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číselní výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

14. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

15. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo hovorových hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.

16. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

17. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.

18. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, - před prověřováním znalostí musí mít

žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

19. Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů na pedagogické radě.

20. Klasifikace chování

a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitelka po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období).

b) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré) Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé) Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje, nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé) Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova, nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

7.7 Pravidla chování žáků

1. Žák se ve škole chová slušně k dospělým i jiným žákům školy, dbá pokynů pedagogických pracovníků, dodržuje školní řád, řády odborných učeben. Chová se tak, aby neohrozil zdraví svoje, ani jiných osob.

2. Žák chodí do školy pravidelně a včas podle rozvrhu hodin a účastní se činností organizovaných školou. Účast na vyučování nepovinných předmětů a docházka do zájmových kroužků, do školní je pro přihlášené žáky povinná. Odhlásit se může vždy ke konci pololetí.

3. Žák chodí do školy vhodně a čistě upraven a oblečen.

4. Žák zachází s učebnicemi a školními potřebami šetrně, udržuje své místo, třídu i ostatní školní prostory v čistotě a pořádku, chrání školní i soukromý majetek před poškozením; nosí do školy učebnice a školní potřeby podle rozvrhu hodin a pokynů učitelů.

5. Před ukončením vyučování žáci z bezpečnostních důvodů neopouštějí školní budovu bez vědomí vyučujících. V době mimo vyučování žáci zůstávají ve škole jen se svolením vyučujících a pod jejich dohledem.

6. Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků; žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek).

7. Žák chodí do školy pravidelně a včas podle rozvrhu hodin nebo pokynů vyučujících.

8. Pokud se žák nemůže zúčastnit výuky, jeho nepřítomnost omlouvají rodiče do 3 dnů písemně nebo telefonicky a po návratu do školy písemně na omluvném listu v žákovské knížce. Informaci o uvolnění z předem známých důvodů podávají rodiče písemně třídnímu učiteli. Odchod žáka z vyučování před jeho ukončením je možný pouze se souhlasem učitele hodiny (max. na jednu hodinu) nebo se souhlasem třídního učitele (na více hodin) na základě písemné žádosti rodičů. Škola v odůvodněných případech může po rodičích žáka požadovat, aby omluvenka žákovy absence byla doložena lékařským potvrzením.

10. Žák se řádně a systematicky připravuje na vyučování.

11. Žák má právo na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí, má právo vzdělání a na svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství, na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek, má právo být seznámen se všemi předpisy se vztahem k jeho pobytu a činnosti ve škole. Každý úraz nebo vznik škody, ke kterému došlo v souvislosti s činností školy hlásí bez zbytečného odkladu vyučujícímu, třídnímu učiteli nebo jinému zaměstnanci školy.

12. Žák nenosí do školy předměty, které nesouvisí s výukou a mohly by ohrozit zdraví a bezpečnost jeho nebo jiných osob. Cenné předměty, včetně šperků a mobilních telefonů po dobu pobytu ve škole neodkládají, pouze pokud k tomu mají vyčleněná místa k tomu určená, to jest osobní uzamykatelné skříňky, případně na pokyn vyučujících, kteří je po stanovenou dobu přeberou do úschovy a zajistí jejich bezpečnost.

7.8 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Dítětem, žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských přepisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azyllanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

2. Děti, žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.

3. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

5. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
7. Klasifikace byla provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat,
8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
9. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
9. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

Hodnocení nadaných dětí, žáků a studentů

1. Ředitelka školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitelka školy.
2. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitelka školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.